

Programmabegroting 2008
en
Meerjarenraming 2009–2011

1 GEMEENTE

verbonden door het groen

6 KERNEN

Programmabegroting 2008
en
Meerjarenraming 2009-2011

VOORWOORD

Hierbij bieden wij u de programmabegroting 2008 en de meerjarenraming 2009–2011 aan. Met de vaststelling van de voorjaarsnota in juni dit jaar heeft uw raad ons hiervoor de beleids- en financiële kaders meegegeven. Met de vaststelling van deze begroting wijst u middelen toe aan de programma's en autoriseert u per programma bedragen die het college inzet voor de uitvoering van het geformuleerde beleid. Daarmee is deze begroting kaderstellend voor het beleid in 2008 en verder.

Wij hebben de ambities uit het collegeprogramma 'Zichtbaar werken aan vertrouwen' concreet gemaakt in deze begroting. Het gezond maken en houden van de financiële huishouding heeft nog steeds de hoogste prioriteit. Daarbij verliezen wij de andere speerpunten uit ons programma niet uit het oog. De positieve ontwikkeling die we hebben gemeld in de voorjaarsnota zet zich voort in deze meerjarenbegroting. Daarom blijven wij gematigd optimistisch over de voortgang van onze missie om op de lange termijn financieel gezond te blijven. Met deze sluitende meerjarenbegroting die ruimte biedt om de ambities uit het collegeprogramma te verwezenlijken, zijn wij op de goede weg. De (meerjaren)begroting sluit met de volgende voordelige saldi:

- 2008: € 217.903
- 2009: € 705.067
- 2010: € 1.354.474
- 2011: € 1.439.609

Tegelijkertijd realiseren wij ons dat we er nog niet zijn. Zo hebben we nog te maken met de te realiseren ombuigingen van € 850.000 in 2008, oplopend tot structureel € 1.074.000 in 2010 en verder. Binnen de gemeentelijke organisatie wordt hard gewerkt aan de voorgenomen veranderingen en verbeteringen.

Bij de bespreking van de Voorjaarsnota zijn wij ervan uitgegaan dat de onroerende zaakbelasting alleen trendmatig aangepast zou worden. Dat uitgangspunt is in deze begroting verwerkt. Een toelichting op de ontwikkeling in de lastendruk treft u aan in de paragraaf lokale heffingen.

De economie in Nederland is zich aan het herstellen en beweegt zich voorwaarts. Dit geeft voorzichtige hoop en verwachting voor verdere stabilisering van onze financiële positie. Economische schommelingen werken altijd vertragend door naar de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Wel heeft zich in het gemeentefonds voor 2008 een forse herverdeling voorgedaan die voordelig uitpakt voor De Bilt (€ 38 per inwoner). Het grootste deel daarvan komt van de herverdeling van de gelden voor de wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). Wij hopen dat deze herverdeling definitief is, maar enige herschikking is niet uit te sluiten omdat er ook veel nadeelgemeenten zijn.

Onze omgeving verandert snel. Daarmee blijft een voortdurende druk op onze inspanningen bestaan. Het blijft daarbij van belang om te blijven werken aan een gezonde financiële huishouding. Dat vraagt ook de komende jaren goede stuurmanskunst. Met dit in gedachte vinden wij het verstandig bescheiden te blijven met het formuleren van nieuwe aanvullende beleidswensen, ondanks de voorliggende meerjarige positieve uitkomsten. Wij zijn van mening dat het in deze fase aankomt op een sterke begrotingsdiscipline. Daarom vragen wij uw raad onze voorstellen te ondersteunen en samen verder te bouwen aan en in vertrouwen. Als u wijzigingen van onze voorstellen wenst of eigen voorstellen wilt indienen, dan vragen wij u deze financieel te onderbouwen en de dekking aan te geven. Wij geven daarbij wel mee dat terughoudendheid ten aanzien van het beslag op de financiële middelen gewenst is. Wij zien uit naar een positieve discussie tijdens de behandeling van de begroting 2008–2011.

College van burgemeester en wethouders gemeente De Bilt,

de secretaris,
R.A.K. Huijbregts

de burgemeester,
A.J. Gerritsen

INHOUD

Voorwoord

Leeswijzer	7	
1	Algemeen	9
1.1	De nieuwe Programmabegroting	9
1.2	Het financiële beeld 2008–2011 op hoofdlijnen	10
1.3	Beleidsaanpassingen	10
1.4	Beslispunten	11
2	Programma's	13
1	Bestuurlijke Aangelegenheden	13
2	Dienstverlening	15
3	Openbare Veiligheid	16
4	Economische Zaken	18
5	Verkeer en Bereikbaarheid	20
6	Ruimtelijke Ordening	21
7	Volkshuisvesting	22
8	Beheer Openbare Ruimte	24
9	Milieu	26
10	Watertaken	27
11	Onderwijs	29
12	Jeugd	30
13	Maatschappelijke ondersteuning	32
14	Werk en Inkomen	34
15	Kunst, Cultuur en Cultuurhistorische Waarden	36
16	Sport en Sportaccommodaties	37
	Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	39
3	Paragrafen	41
3.1	Lokale heffingen	41
3.2	Weerstandvermogen	44
3.3	Onderhoud kapitaalgoederen	50
3.4	Financiering	54
3.5	Bedrijfsvoering	57
3.6	Verbonden partijen	61
3.7	Grondbeleid	74
3.8	Welzijnssubsidies	79
4	Financiële begroting	83
4.1	Overzicht van baten en lasten per programma	84
4.2	Toelichting op de verschillen met begroting 2007	86
4.3	Financiële ontwikkelingen	91
4.4	Overige financiële toelichtingen inclusief investeringsplan	94
	Bijlagen	
1	Samenstelling Bestuur	99
2	Kerngegevens	100
3	Algemene uitkering op basis van de Junicirculaire 2007	101
4	EMU-saldo	103
5	Overzicht Producten	104
6	Gehanteerde begrippen	114
7	Gebruikte afkortingen	117

LEESWIJZER

De informatie die in deze begroting is opgenomen is geordend in 4 hoofdstukken en een aantal relevante bijlagen.

In hoofdstuk 1 Algemeen vindt u een toelichting op de vernieuwde programmabegroting en een schets van het financiële perspectief voor de komende jaren op hoofdlijnen. Vervolgens lichten wij toe welke beleidsaanpassingen ten opzichte van de Voorjaarsnota wij voorstellen op basis van dit perspectief. In de laatste paragraaf van dit hoofdstuk hebben wij de punten waarover uw raad moet beslissen kort toegelicht.

Hoofdstuk 2 bevat het programmaplan met daarin de 16 nieuwe programma's. In elk programma wordt, naast een omschrijving van het programma, antwoord gegeven op drie 'W-vragen':

- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we daarvoor doen?
- Wat gaat dat kosten?

Per programma zijn totaalbedragen opgenomen voor bestaand beleid, bezuinigingen en zijn de nieuwe beleidsvoornemens benoemd. Een specificatie per product treft u aan in bijlage 5.

Wij wijzen erop dat vergelijkingen in de ontwikkeling van de lasten en baten tussen de jaren 2006, 2007 en 2008 niet altijd goed te maken zijn. Deze verschillen worden ten dele veroorzaakt door verschuivingen in de toerekening van de apparaatskosten. De belangrijkste verschillen zijn in hoofdstuk 4 toegelicht.

In hoofdstuk 3 worden de paragrafen behandeld. Het doel van een paragraaf is onderwerpen die versnipperd in de begroting (programma's) staan te bundelen waardoor de raad beter inzicht krijgt op deze onderwerpen. Zowel het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) als ook intern (de Financiële beheersverordening ex. art. 212 gemeentewet) stellen eisen aan deze paragrafen. In onze financiële verordening is opgenomen dat de begroting bestaat uit de verplichte paragrafen van het BBV en een paragraaf die een beeld geeft van de verstrekte subsidies. Deze is in de begroting opgenomen onder de naam Paragraaf Welzijnssubsidies (3,8).

In hoofdstuk 4 staan diverse overzichten die verplicht zijn vanuit het BBV. U vindt hier een overzicht van de baten en lasten per programma met een toelichting op de voornaamste verschillen, de algemene dekkingsmiddelen, een overzicht van de incidentele baten en lasten, de ombuigingen (genomen besluiten die verwerkt zijn en leiden tot een nieuwe te realiseren opgave), de ontwikkeling van het eigen vermogen en voorzieningen en tot slot het investeringsplan. De kapitaallasten van dit plan zijn verwerkt in de meerjarenramingen.

Tevens staan hier de financiële ontwikkelingen beschreven die zijn opgetreden vanaf de vaststelling van de voorjaarsnota tot de opmaak van deze begroting. Ook komen de gehanteerde uitgangspunten voor de opstelling van deze begroting, de algemene uitkering en de lastenontwikkeling aan de orde. Dit alles mondt uit in het financieel perspectief 2008–2011.

Tot slot zijn er nog diverse bijlagen toegevoegd om u zo goed mogelijk te informeren over de onderbouwing en besluitvorming van de begroting 2008 en de meerjarenraming 2009–2011.

1 ALGEMEEN

1.1 DE NIEUWE PROGRAMMABEGROTING

In februari 2007 is een plan van aanpak opgesteld voor de doorontwikkeling van de programma-begroting. Dit plan is op 8 april aan u gepresenteerd. Kern van de verbetering was het transparanter maken van het budgetrecht van de raad. Dit is gedaan door het aantal programma's uit te breiden en de beschrijvingen van doelstellingen en activiteiten in de programma's te verbeteren. De nieuwe programmaopzet is besproken met de Auditcommissie. Hun advies over de opzet en het format is verwerkt in de voorliggende begroting. Ten behoeve van de beleidsinhoudelijke samenhang hebben wij de oorspronkelijk beoogde programma's 'Welzijn en Zorg' en 'Maatschappelijke Ondersteuning' samengevoegd tot één programma 'Maatschappelijke Ondersteuning'.

Het programmaplan in de begroting ziet er als volgt uit:

- Programma 1 – Bestuurlijke aangelegenheden
- Programma 2 – Dienstverlening
- Programma 3 – Openbare veiligheid
- Programma 4 – Economische zaken
- Programma 5 – Verkeer en bereikbaarheid
- Programma 6 – Ruimtelijke ordening
- Programma 7 – Volkshuisvesting
- Programma 8 – Beheer openbare ruimte
- Programma 9 – Milieu
- Programma 10 – Watertaken
- Programma 11 – Onderwijs
- Programma 12 – Jeugd
- Programma 13 – Maatschappelijke ondersteuning
- Programma 14 – Werk en inkomen
- Programma 15 – Kunst, cultuur en cultuurhistorische waarden
- Programma 16 – Sport en sportaccommodaties

De programma's zijn opgebouwd rond drie vragen:

- a Wat willen we bereiken met het programma?
Oftewel wat is het doel van dit programma en wat zijn de gewenste maatschappelijke effecten.
- b Wat gaan wij, naast de uitvoering van onze reguliere taken, daarvoor extra doen in 2008 en verder?
- c Wat gaat dit kosten?

Per programma zijn de baten en lasten en de benodigde investeringen opgenomen. Het autorisatieniveau van uw raad ligt op programmatotaal. Met het vaststellen van het programma stelt u het financiële kader (baten en lasten, investeringen en dekking) vast.

De nieuwe opzet ondergaat zijn eerste proeve van bekwaamheid. Het spreekt voor zich dat wij open staan voor suggesties voor verbeteringen. Daarmee hopen wij volgend jaar nog een extra slag te maken. Naast de programmabegroting kent de BBV ook de productenraming. Dit is nadrukkelijk een sturings- en beheersingsinstrument voor het college om de door de gemeenteraad vastgestelde programma-begroting binnen de gestelde kaders te kunnen uitvoeren. Wij verstrekken de productenraming aan de Auditcommissie.

1.2 HET FINANCIËLE BEELD 2008-2011 OP HOOFDLIJNEN

In de voorjaarsnota is het volgende financiële beeld gegeven:

Financiële beeld voorjaarsnota 2007 gemeente De Bilt

	2008	2009	2010	2011
Begroot resultaat ongewijzigd beleid	286.886	296.938	1.007.811	319.331
Voorstellen nieuw beleid	- 282.600	- 247.600	- 263.600	- 247.600
BEGROOT RESULTAAT NA NIEUW BELEID	4.286	49.338	744.211	71.731

In de aanloop tot deze begroting hebben zich vanaf de vaststelling van de voorjaarsnota diverse ontwikkelingen en mutaties voorgedaan. In hoofdstuk 3 gaan we hier dieper op in. De belangrijkste hiervan is de volgende. In 2008 komt de bibliotheek in aanmerking voor een compensatiesubsidie van € 50.000. Verwerking hiervan leidt tot het volgende beeld:

Financiële uitkomst na verwerking mutaties

	2008	2009	2010	2011
Geactualiseerd financieel perspectief	- 45.909	59.142	754.018	81.537
Algemene uitkering	2.079.562	2.543.137	2.530.226	2.988.229
Lastenverzwaringen	- 2.212.000	- 2.689.000	- 2.725.000	- 2.745.000
Lastenverlichtingen	338.000	660.000	894.000	1.290.000
Overige mutaties + zero base	58.250	131.788	- 99.770	- 175.157
SALDI (MEERJAREN)BEGROTING	217.903	705.067	1.353.474	1.439.609

De resultaten stemmen tot voorzichtig optimisme. Toch manen wij tot voorzichtigheid. In dit resultaat zijn de 'Te realiseren ombuigingen' verwerkt. In deze meerjarenbegroting zijn diverse budgetten hierop aangepast. In hoofdstuk 4 wordt dit verder toegelicht. Per saldo staat er nog de volgende opgave van te realiseren ombuigingen:

- 2008: € 849.257;
- 2009: € 891.257;
- 2010 en verder: € 1.073.857.

Het is van belang om hier rekening mee te houden bij het beoordelen van het resultaat.

1.3 BELEIDSAANPASSINGEN

Met de vaststelling van de voorjaarsnota zijn ook de voorstellen nieuw beleid vastgesteld. Deze besluiten zijn verwerkt in deze begroting. Aanvullend op het in het voorjaar vastgestelde nieuwe beleid, achten wij een drietal beleidsaanpassingen noodzakelijk:

Werkshuit

Op de subsidie van de Werkshuit worden op basis van de besluitvorming over de begroting en het welzijnsprogramma 2007 de volgende bedragen bezuinigd:

- In 2009 1^e tranche € 73.000,-.
- In 2010 2^e tranche € 98.600,- (inclusief 1^e tranche).

De bezuiniging per 2009 op De Werkshuit heeft ingrijpende gevolgen voor organisatie, personeel en deelnemers van de Werkshuit. Wij signaleren dat de Werkshuit ten opzichte van de andere participanten in het Cultuurhuis, de bibliotheek en de muziekschool, in een andere positie verkeert. Er is de Werkshuit namelijk geen overbrugging geboden tot de verhuizing naar het Cultuurhuis.

Bovendien is de bezuiniging op de Werkshuit relatief zwaarder dan die op de muziekschool en de bibliotheek. Deze bedraagt ongeveer de helft van de subsidie. Bij de muziekschool is dat ongeveer eenderde en bij de bibliotheek ongeveer tien procent van de subsidie. Vanwege deze bezuiniging moet De Werkshuit al in het cursusjaar 2008/2009 aanpassingen doorvoeren.

De Werkschuit heeft inmiddels uitgesproken ondanks de bezuiniging deel te nemen aan het Cultuurhuis. Ter wille hiervan zijn voor het dekken van de huisvestingskosten creatieve rekensommen gemaakt en wordt afgezien van een toneelstudio. Het uiteindelijke subsidiebedrag voor de Werkschuit zal de huisvestingskosten ternauwernood dekken waardoor het moeilijk is om een goed activiteitenpakket te bieden. Wij willen de Werkschuit daarom meer gelegenheid bieden om zich in te stellen op een lager subsidiebedrag. Wij stellen daarom voor om de bezuiniging op de Werkschuit uit te stellen tot de verhuizing naar het Cultuurhuis in 2010. Tevens stellen wij uw raad voor om in 2010 het subsidiebedrag met € 20.000 minder te verlagen dan waartoe eerder was besloten, om daarmee de Werkschuit tegemoet te komen in de mogelijkheden een goed activiteitenpakket te bieden wanneer zij hun intrek nemen in het Cultuurhuis.

Budgettair heeft dit de volgende consequenties:

- 1 De subsidie 2009 blijft gelijk aan die van 2008 (behoudens indexering).
De geraamde CBO opbrengst van € 73.000 in 2009 vervalt.
- 2 De subsidieverlaging wordt ingaande 2010 met € 20.000 verminderd tot € 78.600.
De subsidie komt hiermee van € 90.000 op € 110.000 (prijsspeil 2006).

Verkeersregelinstantie Tolakkerweg Hollandsche Rading

De oversteekbaarheid van de Tolakkerweg voor fietsers en voetgangers moet worden verbeterd. Bewoners en gebruikers hebben hier meerdere keren om verzocht. Wij willen bijdragen aan het oplossen van dit verkeersknelpunt. De kosten hiervan bedragen € 60.000. De maatregel wordt in overleg met de provincie uitgevoerd. Het is de bedoeling dat de provincie het toekomstig onderhoud voor haar rekening neemt.

Fietspad Gezichtslaan Noord

Het Fietspad Gezichtslaan Noord is een belangrijke fietsverbinding. De huidige situatie is gevaarlijk en leidt tot veel bijna ongevallen en klachten van fietsers. Daarom dient de verkeersveiligheid te worden verbeterd. De maatregel hiervoor kan op korte termijn worden uitgevoerd. De kosten hiervan bedragen € 50.000.

De lasten die voortvloeien uit de hierboven geformuleerde voorstellen zullen via een begrotingswijziging in de begroting worden opgenomen.

1.4 BESLISPUNTEN

In dit onderdeel zetten wij de beslispunten in korte bewoordingen uiteen.

1 Vaststellen van de Programmabegroting 2008

De programma's zijn geheel nieuw van opzet. Wij zijn van 6 naar 16 programma's gegaan om het budgetrecht van uw raad transparanter te maken. Het beleid dat wij voorstaan (collegeprogramma) is ongewijzigd, alleen anders geredigeerd omdat de nieuwe programma's specifiekere zijn dan de oude. Wij gaan er vanuit dat de nieuwe opzet aansluit bij de wens van uw raad om beter te kunnen sturen en controleren. Met de vaststelling van de programma's stelt u het beleid vast dat het college gaat uitvoeren.

2 Vaststelling Investeringsplan en hiermee het beschikbaar stellen van de kredieten 2008

In het kader van de administratieve lastenverlichting stellen wij voor om tegelijk met de vaststelling van de programmabegroting de kredieten beschikbaar te stellen voor de investeringen voor het jaar 2008. Dit betekent dat we voor deze zaken niet meer met een apart raadsvoorstel bij u komen. Uiteraard zullen wij over de voortgang op de gebruikelijke wijze met u communiceren. Mochten er investeringen tussen staan die u apart en later wilt behandelen dan verzoeken wij u hiertoe expliciet te besluiten.

3 Instemmen met de beleidsaanpassingen en aanwenden van de budgetten hiervoor

In paragraaf 1.3 doen wij voorstellen voor beleidsaanpassingen. Na vaststelling hiervan, mag het college over gaan tot aanwending van deze budgetten voor de voorgestelde beleidsaanpassingen. Voor de goede orde wijzen wij u er op dat dit bedrag nog niet in de begroting is opgenomen. Verwerking van uw besluit vindt plaats in begrotingswijziging nr. 1.

4 Instemmen met de meerjarenbegroting en het investeringsplan 2009–2011

De autorisatie vindt plaats bij de desbetreffende begroting.

2 PROGRAMMA'S

PROGRAMMA 1 – BESTUURLIJKE AANGELEGENHEDEN

1 OMSCHRIJVING PROGRAMMA

Dit programma gaat over de relatie tussen burgers, politiek en bestuur en hoe het gemeentebestuur hier vorm en inhoud aan geeft. Sinds 2002 is het lokale bestuur gedualiseerd.

De taken van de gemeenteraad en het college van Burgemeester en Wethouders zijn ontvlochten waardoor in de lokale politiek een ander stelsel is ontstaan. De voornaamste taak van het college is het dagelijks besturen van de gemeente en het zorg dragen voor een goede dienstverlening aan de burgers. De gemeenteraad heeft drie duidelijke taken meegekregen: ten eerste de volksvertegenwoordigende rol; ten tweede geeft de gemeenteraad sturing door het stellen van de kaders voor het beleid en ten derde controleert de raad de uitvoering van het beleid door het college.

2 WAT WILLEN WE BEREIKEN?

2A Gewenste maatschappelijke effecten

- 1 Een hogere waardering van burgers voor het gemeentebestuur blijkende uit een tevredenheidsscore van minimaal 6,0. (In 2005 was de score 5,3).
- 2 Vermindering van administratieve lasten van gemeentelijke regelgeving voor burgers, bedrijven en instellingen.
- 3 Grotere betrokkenheid van de inwoners bij beleidsontwikkeling en planvorming. Dat blijkt uit een hogere gemiddelde betrokkenheid dan de gemiddelde betrokkenheid (30%) volgens het burgeronderzoek 2005.
- 4 Een tevredenheidsscore over de gemeentelijke informatievoorziening van minimaal 6,5. In 2005 was de score 5,9.
- 5 Goed imago van de gemeente De Bilt als prettige woon- en leefgemeente.

2B Operationele doelstellingen

- 1 Versterking van de volksvertegenwoordigende en kaderstellende rol van de raad door agendavoering van de raad op voor de gemeente strategische beleidsdoelen (lange termijn doelen).
- 2 De raads- en commissievergaderingen toegankelijker maken voor burgers en de manier van werken van de raad en de commissies meer naar buiten toe richten.
- 3 Transparanter maken van het werk van de raad, de commissies en andere werkvormen van de raad.
- 4 Versterken van de samenwerking tussen raad, college en gemeentelijke organisatie.
- 5 Het verbeteren van de toegankelijkheid en kwaliteit van de informatie via de gemeentelijke website en de huis-aan-huis bladen.
- 6 Het verhogen van de burgerparticipatie in het kader van het wijk- en dorpsgericht werken.
- 7 Het versterken van de positie van de gemeente De Bilt binnen de regio door bestuurlijke samenwerking binnen BRU-verband en andere gemeentelijke regelingen of samenwerkingsverbanden
- 8 Een structureel gezonde financiële positie van de gemeente De Bilt onder een maatschappelijk aanvaardbare lastendruk en voldoende weerstandsvermogen om de risico's te kunnen dekken. Een Programmabegroting die de doelen duidelijk weergeeft en zo bijdraagt aan verbetering van de relatie met de burger.

---

3 WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

Activiteiten die uitgevoerd moeten worden.

- 1 *Communicatie*: Wij hechten veel belang aan goede communicatie met onze burgers, ondernemers en andere relaties. Helder en tijdig communiceren schept vertrouwen. Dat vraagt om een goed communicatieplan. Daarom starten wij in de tweede helft van 2007 met het opstellen van een strategisch communicatieplan, dat wij in samenhang met het programma Andere Overheid naar verwachting begin 2008 zullen presenteren. Eén van de pijlers voor dat plan is de Participatiewijzer. Andere aandachtspunten zijn de informatievoorziening via de gemeentelijke informatiepagina en de digitale communicatie. Het college heeft na een tussentijdse evaluatie besloten de publicatie van de gemeentelijke informatie, De Biltbuis, vooralsnog te blijven doen in twee lokale weekbladen. Daarvoor is budget begroot. Op basis van het Burgeronderzoek in het najaar zullen wij nader voorstellen doen over eventuele wijzigingen in deze en andere werkwijzen op het gebied van onze gemeentelijke communicatie.
- 2 *Wijk- en dorpsgericht werken*: Na afsluiting van de pilotfase is het wijk- en dorpsgericht werken vanaf juni 2006 structureel ingevuld. De huidige formatie van de wijkcontactambtenaren is 2 fte. De gemeente is voor het wijk- en dorpsgericht werken verdeeld in 10 wijken. Daarmee is na de pilotfase de volledige dekking van onze gemeente gerealiseerd. Het wijk- en dorpsgericht werken begint vorm te krijgen. Steeds vaker maken burgers gebruik van deze toegang tot de gemeente, al of niet georganiseerd in wijk- en dorpsraden. Ook binnen de gemeente wordt het wijk- en dorpsgericht werken steeds meer betrokken bij allerlei ontwikkelingen. Op dit moment neemt de vraag naar extra capaciteit sneller toe dan verwacht. Zo sterk zelfs, dat dit de beschikbare capaciteit overschrijdt. Willen we het succes van het wijk- en dorpsgericht werken vasthouden en vergroten dan is extra inzet nodig. Vanaf 2008 is de formatie van 2 naar 3 fte gebracht. Dit wordt uit de bestaande formatie gedekt.
- 3 *Deregulering*: Minder, anders, eenvoudiger. Dat staat centraal bij deregulering, een belangrijk speerpunt uit ons collegeprogramma. Na het plan van aanpak en een gewijzigde Algemene Plaatselijke Verordening (APV), is intussen voor enkele categorieën activiteiten (waaronder buurtfeesten) de vergunningplicht vervangen door een meldingplicht. Alle gemeentelijke verordeningen en beleidsregels zijn inmiddels op de website te vinden. Voorstellen tot deregulering en lastenvermindering vanuit het Middenstandsoverleg, hebben wij in onderzoek. Ook andere inwoners en instellingen betrekken wij actief bij de dereguleringsoperatie. Verder nemen wij als pilotgemeente deel aan het project Deregulering van de Vereniging van Nederlandse gemeenten (VNG). In 2008 zullen wij concrete voorstellen doen om het welstandsbeleid verder te versoberen en het de kapvergunningenbeleid verder te vereenvoudigen. Waar mogelijk zullen de procedures voor bouwvergunningen worden verkort.
- 4 *Organisatieontwikkeling*: De formele kant van de organisatieontwikkeling is afgerond. Veel aandacht is nog nodig voor financiële taakstellingen, de gevolgen van de afslanking en de realisatie van de cultuuromslag. Dit laatste is gestart met een sterkte/zwakte analyse per afdeling. Activiteiten in het kader van de cultuuromslag gebeuren in eigen beheer. Budgetruimte voor eventuele externe hulp, is gevonden in het opleidingsbudget. Wij streven er verder naar om de bedrijfsvoering op een hoger niveau te brengen. Het is noodzakelijk om in het kader van functiescheiding de functies afdelingsmanager Concernstaf en concerncontroller te scheiden en de functie van concerncontroller uit de lijnorganisatie te halen. Tevens versterken wij de aansturing van projecten. Deze versterking van de bedrijfsvoering betekent een uitbreiding van de formatie met 2 fte. De lasten hiervan zijn vanaf 2008 in de begroting verwerkt.

---

4 KADERSTELLEDE NOTA'S

Opsomming van vastgestelde beleidsnota's en -plannen die relevant zijn voor het programma.

Nota/plan

- Burgeronderzoek De Bilt 2005
- Burgerverslag 2006
- Collegeprogramma 'Zichtbaar werken aan vertrouwen'
- Gedragscode gemeentebestuur De Bilt
- Plan van aanpak invoering Wijk- en dorpsgericht werken
- Evaluatie Wijk- en dorpsgericht werken 'Samen met de Burger'

5 WAT GAAT HET KOSTEN?

Het financiële kader dat de raad vaststelt en controleert.

	Rekening 2006	Begroting na wijziging per 08-2007	Begroting 2008	Begroting 2009	Begroting 2010	Begroting 2011
LASTEN						
Bestaand beleid	4.820.429	3.889.000	4.793.712	4.793.712	4.803.712	4.793.712
<i>Speerpunten en nieuw beleid</i>						
Versterken externe communicatie		25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Publicatie via gemeentepagina		38.000	38.000	38.000	38.000	38.000
Organisatieontwikkeling			p.m.			
Onderzoek afd. Beheer & Ondersteuning		40.000				
Versterking bedrijfsvoering			203.000	203.000	203.000	203.000
Klanttevredenheidsonderzoek						
TOTAAL LASTEN	4.820.429	3.992.000	5.059.712	5.059.712	5.069.712	5.059.712
BATEN						
Bestaand beleid						
TOTAAL BATEN	0	0	0	0	0	0
SALDO PROGRAMMA	- 4.820.429	- 3.992.000	- 5.059.712	- 5.059.712	- 5.069.712	- 5.059.712

PROGRAMMA 2 - DIENSTVERLENING

1 OMSCHRIJVING PROGRAMMA

Voorheen heette dit programma 'Burgerzaken'. Dit programma richt zich op de dienstverlening van de gemeentelijke organisatie aan de inwoners van onze gemeente.

2 WAT WILLEN WE BEREIKEN?

2A Gewenste maatschappelijke effecten

- 1 Een adequate en klantgerichte dienstverlening van onze gemeente aan de burger.

2B Operationele doelstellingen

- 1 Adequate dienstverlening: voldoen aan onze servicenormen (meten van 12 verschillende servicenormen). Klantgerichte dienstverlening: 5% grotere tevredenheid van bezoekers van Publiekszaken over correcte afhandeling van de vraag ten opzichte van het burgeronderzoek 2005.

3 WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

Activiteiten die uitgevoerd moeten worden.

- 1 *Dienstverlening:*
  - In februari 2007 zijn onze servicenormen officieel in gebruik genomen.
  - Het klantgericht werken met servicenormen wordt geevalueerd en doorontwikkeld.
  - In september 2007 zijn delen van de 'verordening dwangsom' in werking getreden. Vanaf 2008 is de verordening volledig ingevoerd. Deze verordening geeft aanvragers/ bezwaarden recht op compensatie als diensten niet tijdig worden verleend.
  - In september 2008 evalueren we de resultaten van de invoering van de 'Verordening Dwangsom'.
  - Vanaf 1 januari 2009 wordt de Wabo ingevoerd (de omgevingsvergunning). Vanaf september 2006 loopt het project omgevingsvergunning. Eind tweede kwartaal 2008 zijn kennis en processen aangepast op de Wabo en kan hiermee geoefend worden als ware de omgevingsvergunning ingevoerd. Op die manier kunnen onvolkomenheden met de vergunning voor de invoering ervan worden opgelost. Een dergelijke oefenomgeving noemen wij de proeftuin. De proeftuin wordt eind tweede kwartaal 2008 gestart zodat wij per 1 januari 2009 gereed zijn voor de invoering.

- 2 Digitale dienstverlening (gemeentelijke website): De gemeentelijke website is een belangrijk communicatiemiddel voor burgers en ondernemers. Een goede structuur en werkwijze van de website is van groot belang voor een goede dienstverlening. Fase 1 van de bouw van de nieuwe website is afgerond. Op dit moment werken wij aan fase 2: het doorontwikkelen van de website van de brandweer, het intranet, de invoering van e-formulieren en een RIS-BIS systeem. Wij sluiten hiermee aan bij het programma 'Andere Overheid'.
- 3 Klanttevredenheidsonderzoek: De gemeente heeft opnieuw een klanttevredenheidsonderzoek naar de gemeentelijke dienstverlening gepland eind 2007. Regelmatig onderzoek onder de burgers naar tevredenheid over de dienstverlening is nodig om te kunnen voldoen aan de klantvraag en het verbeteren van onze dienstverlening.

4 KADERSTELLEDE NOTA'S

Opsomming van vastgestelde beleidsnota's en -plannen die relevant zijn voor het programma.

Nota/plan

- Kwaliteitshandvest
- Servicenormen
- Burgeronderzoek 2005
- Burgerjaarverslag 2006

5 WAT GAAT HET KOSTEN?

Het financiële kader dat de raad vaststelt en controleert.

	Rekening 2006	Begroting na wijziging per 08-2007	Begroting 2008	Begroting 2009	Begroting 2010	Begroting 2011
LASTEN						
Bestaand beleid	1.504.679	1.375.352	1.090.800	1.114.179	1.142.558	1.116.179
<i>Speerpunten en nieuw beleid</i>						
Doorontwikkeling digitale dienstverlening		13.000	58.000	56.000	55.000	54.000
Dienstverlening			p.m.			
TOTAAL LASTEN	1.504.679	1.388.352	1.148.800	1.170.179	1.197.558	1.170.179
BATEN						
Bestaand beleid	575.900	519.411	531.929	531.950	531.950	531.950
TOTAAL BATEN	575.900	519.411	531.929	531.950	531.950	531.950
SALDO PROGRAMMA	-928.779	-868.941	-616.871	-638.229	-665.608	-638.229

PROGRAMMA 3 - OPENBARE VEILIGHEID

1 OMSCHRIJVING PROGRAMMA

Het programma Openbare Veiligheid heeft als doel een zodanig beleid te voeren dat de inwoners van gemeente De Bilt veilig zijn en zich veilig voelen. De zorg voor veiligheid is een kerntaak van de gemeentelijke overheid. Deze kerntaak kan niet zonder een integrale aanpak. De gemeente kan de objectieve en subjectieve veiligheid echter niet alleen verbeteren. Daar zijn ook anderen voor nodig, waaronder de inwoners zelf.

2 WAT WILLEN WE BEREIKEN?

2A Gewenste maatschappelijke effecten

- 1 Uit de Politie-monitor Bevolking 2006 blijkt dat het percentage van de inwoners dat aangeeft zich in de buurt veilig te voelen 91,7% bedraagt. Het streven is het percentage het komend jaar op een gelijk niveau te houden.

- 2 Optimale dekking van brandweezorg. Hierbij is de landelijke norm uitgangspunt; in stedelijk gebied moet binnen 6 minuten na een melding een tankautospuit aanwezig zijn en in landelijk gebied binnen 15 minuten.

2B Operationele doelstellingen

- 1 *Brandweezorg en hulpverlening*: Een adequate invulling van de basisbrandweezorg conform de Brandweerwet 1985 en de Verordening Brandveiligheid en Hulpverlening. Het uitbreiden van beroepsformatie om de vrijwillige brandweermensen maximaal te kunnen ondersteunen en de optimale dekking van brandweezorg te kunnen garanderen. Borging van de (brand)veiligheid van de burgers van de gemeente De Bilt. Een mogelijkheid om collega's na een traumatische ervaring goed op te vangen.
Optimale dekking van brandweezorg wordt behaald door een goed niveau van oefening en opleiding en materiaal dat aan de normen voldoet. Het zorgen voor voldoende vrijwillig- en beroepsbrandweerpersoneel.
- 2 *Rampenbestrijding en crisisbeheersing*: De doelstelling van deze functie is het coördineren, ondersteunen en versterken van de gemeentelijke processen rampenbestrijding/crisisbeheersing.
- 3 *Openbare orde*: Door het verlenen van vergunningen en ontheffingen wordt de veiligheid van bezoekers op feesten, markten, evenementen, kermis etc. gewaarborgd. Door handhaving kan er aan onveilige situaties een einde worden gemaakt. Daarnaast moet de gemeente voldoen aan wettelijke zorgplicht voor gevonden dieren.

---

3 WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

Activiteiten die uitgevoerd moeten worden.

- 1 *Buurtbemiddeling*: Uit de kerntakendiscussie bij de politie is naar voren gekomen dat zij niet langer bemiddelen bij ruzie tussen burgers. Alleen bij strafrechtelijke aangiften treedt de politie nog op. Wij willen buurtbemiddeling inzetten om escalatie bij ruzie tussen burgers te voorkomen. Diverse gemeenten werken hiervoor met een mediationteam (kosten +/- € 40.000). Voor een pilot in 2007 tot en met 2009 is een bedrag van € 80.000 beschikbaar. In deze periode bekijken we of en in hoeverre inzet van dit instrument en financiële middelen nodig zijn. Na de periode evalueren we en dan kunnen we bepalen of en hoe we structureel verder gaan. De geraamde kosten zijn gedekt uit de stelpost Mediation.
- 2 *Hennepconvenant*: In november 2006 is aan de burgemeester in het Districtscollege een concept Hennepconvenant voorgelegd. Dit concept convenant, gebaseerd op een Utrechts model, stuitte op bezwaren van het Openbaar Ministerie (OM). Het OM geeft de voorkeur aan een convenant gebaseerd op het Amersfoortse model, waarbij een veel grotere rol is weggelegd voor bestuursrechtelijke handhaving. Het primaat tot 500 planten ligt bij de gemeente; de politie houdt de operationele regie. Vanuit de veiligheidspartners, politie en met name justitie, maar ook vanuit de centrale overheid, ontstaat er meer druk om met dit onderwerp aan de slag te gaan. De insteek is een convenant op te stellen en daarbij uit te gaan van het Amersfoortse model met het streven de kosten zo laag mogelijk te houden. De financiële consequenties bestaan uit de benodigde personele capaciteit voor bestuursrechtelijke handhaving, toezicht en communicatie. In voorkomende gevallen betekent dat de ambtelijke inzet voor het verwijderen en afvoeren van eventuele hennep. Deze inzet bestaat uit uren en komt uit de reguliere organisatie.
- 3 *Achterstallig onderhoud brandputten*: De brandputten zijn eigendom van de gemeente. Deze zijn in de loop der jaren geslagen, maar beperkt onderhouden. In de jaren 2002 tot en met 2005 is een inhaal-slag gedaan, maar er is nog een groot aantal putten waaraan die achterstallig onderhoud nodig hebben. Daarnaast is het belangrijk de putten in goede conditie te houden. De lasten van € 20.000 per jaar worden gedekt uit het beheerplan materieel van de brandweer.
- 4 *Actieve werving van vrijwillige brandweermensen* om de sterkte in de toekomst veilig te kunnen stellen. Het vervangen van materieel en materiaal volgens het beheerplan om te kunnen blijven voldoen aan de geldende normen.

4 KADERSTELLEDE NOTA'S

Opsomming van vastgestelde beleidsnota's en -plannen die relevant zijn voor het programma.

Nota/plan

- Beheerplan brandweer
- Integraal Veiligheidsplan
- Crisisbeheersingsplan

5 WAT GAAT HET KOSTEN?

Het financiële kader dat de raad vaststelt en controleert.

	Rekening 2006	Begroting na wijziging per 08-2007	Begroting 2008	Begroting 2009	Begroting 2010	Begroting 2011
LASTEN						
Bestaand beleid	2.818.634	2.520.282	3.023.588	2.991.089	2.954.999	2.935.559
Ombuigingen			- 25.000	- 22.000	- 19.000	- 19.000
<i>Speerpunten en nieuw beleid</i>						
Buurtbemiddeling		40.000		40.000		
Regionalisering brandweer			200.000	200.000	200.000	200.000
TOTAAL LASTEN	2.818.634	2.560.282	3.198.588	3.209.089	3.135.999	3.116.559
BATEN						
Bestaand beleid	85.497	13.437	59.850	53.950	53.950	53.950
TOTAAL BATEN	85.497	13.437	59.850	53.950	53.950	53.950
SALDO PROGRAMMA	- 2.733.137	- 2.546.845	- 3.138.738	- 3.155.139	- 3.082.049	- 3.062.609

Storting / onttrekking reserves (+/-)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Brandweerreserve	- 6.525					

Investeringsprogramma en planning

	2008	2009	2010	2011
Beheerplan Brandweer	419.000	96.000	39.000	

PROGRAMMA 4 - ECONOMISCHE ZAKEN

1 OMSCHRIJVING PROGRAMMA

Het versterken van de economische infrastructuur teneinde ruimte te maken voor ondernemerschap en ontwikkeling van werkgelegenheid. Het geheel staat daarmee uiteindelijk ten dienste van het behouden en versterken van het draagvlak voor maatschappelijke voorzieningen.

2 WAT WILLEN WE BEREIKEN?

2A Gewenste maatschappelijke effecten

- 1 Het behoud van de werkgelegenheid op het niveau van 2006, door in te zetten op twee aspecten: het ondernemersklimaat en de onderkant van de arbeidsmarkt.
- 2 Een vitaal platteland waar ook nieuwe economische dragers worden gevonden naast of in plaats van de agrarische bedrijvigheid.
- 3 Het aantrekkelijk houden van bestaande bedrijvenlocaties.
- 4 Een constructieve wederzijdse relatie tussen gemeente en bedrijfsleven.

2B Operationele doelstellingen

- 1 Instandhouden van een weekmarkt.
- 2 Uitvoering geven aan het economisch beleid van de gemeente en het ondersteunen van het bedrijfsleven in De Bilt.
- 3 Bevorderen van toerisme in de gemeente.
- 4 Ontwikkeling van revitaliseringsplannen voor bestaande bedrijvenlocaties.
- 5 Intensiveren van de contacten met de belangenorganisatie in het bedrijfsleven en individuele bedrijven en een sterkere profilering van de bedrijfscontactfunctionaris.

3 WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

Activiteiten die uitgevoerd moeten worden.

- 1 Een economische beleidsnotitie opstellen, mede als opmaat voor het op te stellen ambitiedocument ten behoeve van de structuurvisie.
- 2 Er is inmiddels een digitaal bedrijvenloket samen met de Kamer van Koophandel gerealiseerd. Via dit loket ontvangen ondernemers antwoord op algemene en veelgestelde vragen. In 2007 wordt fase 2 van het digitale bedrijvenloket ingevoerd om specifieke vragen van uit het bedrijfsleven te kunnen beantwoorden. Inmiddels heeft het Ministerie van EZ het initiatief van de Kamer overgenomen en zal vanuit het Ministerie meer ondersteuning worden geboden om het digitale bedrijvenloket verder uit te bouwen.
- 3 Een uitvoeringsplan opstellen op basis van de economische beleidsnotitie.
- 4 Realiseren van Bedrijvenpark Larenstein.

4 KADERSTELLEDE NOTA'S

Opsomming van vastgestelde beleidsnota's en -plannen die relevant zijn voor het programma.

Nota/plan

- Ruimte voor een Vitaal platteland
- Detailhandelsnota 1997
- Bestemmingsplan Larenstein en het Plan van aanpak voor de ontwikkeling van Larenstein van 2005

5 WAT GAAT HET KOSTEN?

Het financiële kader dat de raad vaststelt en controleert.

	Rekening 2006	Begroting na wijziging per 08-2007	Begroting 2008	Begroting 2009	Begroting 2010	Begroting 2011
LASTEN						
Bestaand beleid Ombuigingen	94.794	232.461	72.676	72.404	71.945	71.450
TOTAAL LASTEN	94.794	232.461	72.676	72.404	71.945	71.450
BATEN						
Bestaand beleid	32.089	29.489	21.407	21.407	21.407	21.407
TOTAAL BATEN	32.089	29.489	21.407	21.407	21.407	21.407
SALDO PROGRAMMA	- 62.705	- 202.972	- 51.269	- 50.997	- 50.538	- 50.043

PROGRAMMA 5 - VERKEER EN BEREIKBAARHEID

---

1 OMSCHRIJVING PROGRAMMA

Het programma richt zich op het verantwoord en veilig maken van het personen- en goederenverkeer. In dit programma besteden we aandacht aan het aanleggen van infrastructuur en het reguleren van verkeers- en vervoerstromen. De hoofddoelstellingen van dit programma zijn het verbeteren van het verblijfsklimaat in woongebieden, het handhaven van de bereikbaarheid voor het gemotoriseerd verkeer en het verbeteren van de verkeersstructuur gericht op doorstroming van het verkeer op de verkeersaders.

2 WAT WILLEN WE BEREIKEN?

2A Gewenste maatschappelijke effecten

- 1 Het verbeteren van de bereikbaarheid van gemeente De Bilt voor alle mensen. Inwoners en bezoekers van gemeente De Bilt moeten zich veilig en zonder al te veel oponthoud kunnen verplaatsen.
- 2 Verbeteren verkeersveiligheid.
- 3 Stimuleren en faciliteren langzaam verkeer.
- 4 Stimuleren en faciliteren van het openbaar vervoer.
- 5 Verbeteren verkeersaders voor veiligheid en verkeersafwikkeling.

2B Operationele doelstellingen

- 1 Een daling van het aantal verkeersslachtoffers met ten minste 20% (t.o.v. 2002) uiterlijk in 2015.
- 2 De kwaliteit van de dienstverlening meetbaar op een hoger niveau brengen. Dit blijkt ondermeer uit een vermindering van het aantal klachten, bezwaar- en beroepschriften.

3 WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

Activiteiten die uitgevoerd moeten worden.

- 1 *Oplossingen spoorovergangen:* Volgens ons programma en de gemaakte afspraken in de raadsvergadering van 29 maart 2007 zijn wij momenteel bezig met de uitwerking van het 'spoorbeleid'. Voor de twee grootste knelpunten in gemeente De Bilt, de spoorovergangen over de Soestdijkseweg en de Leijenseweg, werken wij met ProRail en het BRU aan oplossingen. Voor de oplossing aan de Soestdijkseweg is door het Rijk (ProRail) budget gereserveerd. Mogelijke kosten voor de gemeente beperken zich tot die voor de ruimtelijke ontwikkeling van het gebied en herinrichting van aanpalende wegen. Voor een ongelijkvloerse overgang en nadere ruimtelijke ontwikkeling van de Leijenseweg zijn wij in overleg met betrokken partijen. Inmiddels is er regelmatig budgetoverleg met het BRU, de Provincie en ProRail. Daarnaast staat vast dat er een bijdrage van onze gemeente nodig zal zijn. De hoogte van dit bedrag wordt in 2008, bij analyse van mogelijke oplossingsvarianten, duidelijk.
- 2 Het onderhouden van verkeersinstallaties het treffen van verkeersvoorzieningen en het uitvoeren van verkeersmaatregelen (voorbeeld verbetering verkeersveiligheid schoolomgeving, verbeteren fietsvoorziening noordelijk gedeelte Gezichtslaan, het BOR-project Utrechtseweg, reconstructie van de Bernardlaan, de Waterweg en de 1e Brandenburgerweg).
- 3 Het opstellen van nieuw beleid ten aanzien van bereikbaarheid, veiligheid en parkeren door middel van het evalueren en actualiseren van het verkeerscirculatieplan (VCP).

4 KADERSTELLENDENOTA'S

Opsomming van vastgestelde beleidsnota's en -plannen die relevant zijn voor het programma.

Nota/plan

- Verkeerscirculatieplan 2002

5 WAT GAAT HET KOSTEN?

Het financiële kader dat de raad vaststelt en controleert.

	Rekening 2006	Begroting na wijziging per 08-2007	Begroting 2008	Begroting 2009	Begroting 2010	Begroting 2011
LASTEN						
Bestaand beleid	1.319.392	895.799	832.875	832.875	732.875	732.875
<i>Speerpunten en nieuw beleid</i>						
Oplossingen spoorovergangen			p.m.			
TOTAAL LASTEN	1.319.392	895.799	832.875	832.875	732.875	732.875
BATEN						
Bestaand beleid	490.346	11.978	12.008	12.008	12.008	12.008
TOTAAL BATEN	490.346	11.978	12.008	12.008	12.008	12.008
SALDO PROGRAMMA	- 829.046	- 883.821	- 820.867	- 820.867	- 720.867	- 720.867

PROGRAMMA 6 - RUIMTELIJKE ORDENING

1 OMSCHRIJVING PROGRAMMA

Het in stand houden en waar mogelijk bevorderen van de ruimtelijke kwaliteit.

2 WAT WILLEN WE BEREIKEN?

2A Gewenste maatschappelijke effecten

- 1 In beeld brengen van de ruimtelijke kwaliteiten en de te versterken noodzakelijke kwaliteiten die we in de toekomst willen behouden. Denk hierbij aan kwaliteiten als een groene- en dorpswoonomgeving en voor het landelijk gebied de nodige ecologische en recreatieve voorzieningen.

2B Operationele doelstellingen

- 1 De ambities voor de toekomstige ontwikkeling van de gemeente formuleren.
- 2 Een goede ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente waarbij nieuwe ontwikkelingen voorzien worden van ruimtelijke kaders.
- 3 Actuele en gedigitaliseerde bestemmingsplannen voor het gehele plangebied.

3 WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

Activiteiten die uitgevoerd moeten worden.

- 1 Het ontwikkelen van een ambitiedocument voor de ontwikkeling van de gemeente. De vertaling van dit ambitiedocument vindt plaats in een structuurvisie waarin de ruimtelijke kwaliteiten van de gemeente in z'n algemeenheid en van de kernen in het bijzonder worden vastgelegd. Dit doen we door per kern ontwikkelingsstrategieën te bepalen om de ruimtelijke kwaliteiten verder te versterken en voorwaarden te scheppen om tot de noodzakelijke ontwikkeling te komen. Overeenkomstig de voorwaarden van de nieuwe Wet op de Ruimtelijke Ordening die op 1 juli 2008 in werking zal treden wordt het ruimtelijk beleid in een structuurvisie vastgelegd.
- 2 Een planmatige aanpak van de grote projecten volgens de vastgestelde prioritering waarbij een goede beheersing van de financiële aspecten mogelijk is en waarover de raad periodiek een projectrapportage ontvangt.
- 3 De projecten en activiteiten die moeten bijdragen aan de doelstelling uit het Meerjarenontwikkelingsprogramma Stedelijke Vernieuwing voor 2010 uitvoeren.
- 4 Uitvoering geven aan de nota Ruimte voor een Vitaal Platteland. Onder meer door het ontwikkelen van een Landschapsontwikkelingsplan. Dit zal gecombineerd worden met de totstandkoming van een Cultuurhistorische waardekaart (zie programma 15).
- 5 Het verder actualiseren en digitaliseren van bestemmingsplannen.

4 KADERSTELLEDE NOTA'S

Opsomming van vastgestelde beleidsnota's en -plannen die relevant zijn voor het programma.

Nota/plan

- Ruimte voor een Vitaal Platteland
- Bestemmingsplannen
- Meerjarig Ontwikkelingsprogramma Stedelijke vernieuwing.

5 WAT GAAT HET KOSTEN?

Het financiële kader dat de raad vaststelt en controleert.

	Rekening 2006	Begroting na wijziging per 08-2007	Begroting 2008	Begroting 2009	Begroting 2010	Begroting 2011
LASTEN						
Bestaand beleid	737.649	2.596.400	10.487.738	7.530.726	10.803.268	3.238.075
Bestaand beleid			- 50.000	- 50.000	- 50.000	- 50.000
<i>Speerpunten en nieuw beleid</i>						
Opstellen structuurplan		125.000				
TOTAAL LASTEN	737.649	2.721.400	10.437.738	7.480.726	10.753.268	3.188.075
BATEN						
Bestaand beleid	858.199	884.281	8.976.978	6.019.966	9.292.508	1.727.315
TOTAAL BATEN	858.199	884.281	8.976.978	6.019.966	9.292.508	1.727.315
SALDO PROGRAMMA	120.550	- 1.837.119	- 1.460.760	- 1.460.760	- 1.460.760	- 1.460.760

Storting / onttrekking reserves (+/-)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Achterblijvende locaties Larenstein	1.700.000					
Ontwikkeling Dorpstraat	2.504					

PROGRAMMA 7 - VOLKSHUISVESTING

1 OMSCHRIJVING PROGRAMMA

Het zorgen voor een optimale woonsituatie voor alle inwoners en voor woningzoekenden die aanspraak op woonruimte in de gemeente De Bilt kunnen maken. Dit doen we door een initiërende, regisserende en begeleidende rol bij nieuwbouw en herstructurering, bevordering van doorstroming en woonruimteverdeling.

2 WAT WILLEN WE BEREIKEN?

2A Gewenste maatschappelijke effecten

- 1 Minimaal 25% sociale woningvoorraad in de gemeente.
- 2 Meer keuzemogelijkheden voor zowel starters als jonge gezinnen op de Biltse woningmarkt met als doel een gedifferentieerde opbouw van de samenleving. Versterking van de kleine kernen door het vergroten van de huisvestingsmogelijkheden in die kernen.

2B Operationele doelstellingen

- 1 Goede en efficiënte exploitatie van woningen.
- 2 Een adequate woonruimteverdeling faciliteren.
- 3 Het op verantwoorde wijze bouwen door te letten op veiligheid, gezondheid, bruikbaarheid, energiezuinigheid en welstand. Het voorkomen van illegale bouwactiviteiten en het illegaal gebruik van gebouwen en terreinen. Het verbeteren van de leefomgeving. Het bevorderen van maatregelen ter beperking van het energiegebruik, in relatie tot het terugbrengen van de CO₂-emissie.

3 WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

Activiteiten die uitgevoerd moeten worden.

- 1 De Woonvisie nader uitwerken in prestatieafspraken met de woningcorporatie.
- 2 De Woonvisie in relatie brengen met de particuliere ontwikkelingen in de gemeente om de doelstellingen uit de Woonvisie te realiseren.
- 3 Uitbreiding van de woningvoorraad met circa 1.200 woningen. Minimaal 30% van de nieuwbouwwoningen is een sociale huur- of sociale koopwoning. Uitbreiden van de woonzorgcombinaties. Uitvoering geven aan het Regionaal structuurplan.

4 KADERSTELLEDE NOTA'S

Opsomming van vastgestelde beleidsnota's en -plannen die relevant zijn voor het programma.

Nota/plan

- Samenwerken aan Wonen – woonvisie gemeente De Bilt 2006–2015
- Uitvoeringsprogramma Regionaal Structuurplan

5 WAT GAAT HET KOSTEN?

Het financiële kader dat de raad vaststelt en controleert.

	Rekening 2006	Begroting na wijziging per 08-2007	Begroting 2008	Begroting 2009	Begroting 2010	Begroting 2011
LASTEN						
Bestaand beleid	3.393.663	3.032.429	2.808.223	2.717.660	2.644.687	2.597.046
Ombuigingen			-6.000	-6.000	-6.000	-6.000
<i>Speerpunten en nieuw beleid</i>						
Veiligheidsinspecties gemeentelijke gebouwen		9.106	17.757	17.313	16.880	16.880
TOTAAL LASTEN	3.393.663	3.035.535	2.819.980	2.728.973	2.655.567	2.607.926
BATEN						
Bestaand beleid	2.079.337	1.843.396	1.839.536	1.802.841	1.775.189	1.761.363
TOTAAL BATEN	2.079.337	1.843.396	1.839.536	1.802.841	1.775.189	1.761.363
SALDO PROGRAMMA	- 1.314.326	- 1.192.139	- 980.444	- 926.132	- 880.378	- 846.563

Storting / onttrekking reserves (+/-)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Exploitatietekorten woonwagens	977		- 222.826			

Investeringsprogramma en planning

	2008	2009	2010	2011
Veiligheidsinspecties gemeentelijke gebouwen	210.000			

PROGRAMMA 8 - BEHEER OPENBARE RUIMTE

---

1 OMSCHRIJVING PROGRAMMA

Het programma richt zich op het beheer en onderhoud van de gehele infrastructuur van de openbare ruimte. Het gaat dan om de zorg voor de wegen en de bijbehorende wegvoorzieningen zodat deze hun functie adequaat kunnen blijven vervullen. Daarnaast gaat het om betrokkenheid bij en verantwoordelijkheid over beheer en onderhoud van groen, bomen, speelplaatsen, natuur & landschap en een deel van de ondergrondse infrastructuur, zoals kabels en leidingen van openbare verlichting.

2 WAT WILLEN WE BEREIKEN?

2A Gewenste maatschappelijke effecten

- 1 Realiseren en instandhouden van de openbare ruimte zodat bewoners, ondernemers en bezoekers zich prettig en thuis voelen.
- 2 Optimaal beheer van de openbare ruimte in relatie tot de gewenste ruimtelijke kwaliteiten.

2B Operationele doelstellingen

- 1 Een verhoogde waardering van de bewoners voor woon- en leefomgeving.
- 2 In stand houden van particulier initiatief bij het verbeteren van de woon- en leefomgeving, via het verlenen van subsidie aan de wijk- en dorpsraden.
- 3 Uitvoering van het beheerplan voor langdurige instandhouding van bruggen, tunnels en viaducten. De onderhoudskwaliteiten worden vastgelegd in het IBOR-programma (zie punt 6).
- 4 Het berijdbaar houden van wegen door middel van uitvoering van regulier wegenonderhoud en gladheidsbestrijding volgens vastgestelde strooiroutes.
- 5 Vermindering van energieverbruik met 10% voor openbare verlichting in 2010 ten opzichte van 2000.
- 6 De gewenste kwaliteits- en onderhoudsniveaus voor de voorzieningen in de buitenruimte zijn vastgelegd in de beheerplannen voor groen, wegen, rioleringen, verlichting, kunstwerken. Samen vormen deze IBOR; Integraal Beheer Openbare Ruimte. Uiterlijk begin 2008 wordt per functioneel gebied (wonen, werken, winkelen en landschap) de samenhang tussen deze kwaliteitsniveaus in beeld gebracht.
- 7 Duurzaam beheer van gemeentelijke bomen. Uitgangspunt hierbij is dat bomen op een dusdanige wijze worden onderhouden dat deze zonder bijzondere maatregelen en met een gezonde groei, een bij de betreffende soort passende leeftijd kunnen bereiken.
- 8 Veilige en zo mogelijk gevarieerde speelplekken binnen de normafstanden van de doelgroepen. Uitvoeren van het vastgestelde speelplaatsenbeleidsplan, onderhouden van de speelvoorzieningen.
- 9 Onderhouden en stimuleren van bestaande landschapselementen en bevorderen van de aanleg hiervan in het buitengebied. Het versterken en verbeteren van de ecologische hoofdstructuur. Instandhouding van de gemeentelijke bossen.
- 10 Het behouden, herstellen en waar mogelijk versterken van de ecologische, landschappelijke en cultuurhistorische waarden, het verantwoord beheer van bomen en het uitvoeren van groenonderhoud volgens de afgesproken kwaliteitsnormen.

3 WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

Activiteiten die uitgevoerd moeten worden.

- 1 Planning, voorbereiding en uitvoering van het totale onderhoud van de buitenruimte. Het omvat ongeveer 500 hectare; dit betreft de wegen, kunstwerken, groen, bomen en speelvoorzieningen.

4 KADERSTELLEDE NOTA'S

Opsomming van vastgestelde beleidsnota's en -plannen die relevant zijn voor het programma.

Nota/plan

- IBOR (wegenbeheerplan, groenbeheerplan, boombeheerplan, kunstwerkenbeheersplan)
- Bomenbeleidsplan
- Groenstructuurplan

5 WAT GAAT HET KOSTEN?

Het financiële kader dat de raad vaststelt en controleert.

	Rekening 2006	Begroting na wijziging per 08-2007	Begroting 2008	Begroting 2009	Begroting 2010	Begroting 2011
LASTEN						
Bestaand beleid	8.666.277	8.703.706	7.954.216	7.912.789	7.911.363	7.909.937
Ombuigingen		- 100.000	- 100.000	- 100.000	- 100.000	- 100.000
<i>Speerpunten en nieuw beleid</i>						
Wijkgericht werken		100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Intensivering wijk- en dorpsgericht werken		50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Speelvoorziening Jasmijnstraat		40.000				
Onderhoudsniveau bedrijventerrein Larenstein			12.500	12.500	12.500	12.500
Groenvoorziening Buys Ballotweg		40.000				
Tweejaarlijkse burgerpeiling		20.000				
TOTAAL LASTEN	8.666.277	8.853.706	8.016.716	7.975.289	7.973.863	7.972.437
BATEN						
Bestaand beleid	1.393.865	1.242.741	640.698	576.698	576.698	576.698
<i>Speerpunten en nieuw beleid</i>						
Subsidie tweejaarlijkse burgerpeiling		20.000				
TOTAAL BATEN	1.393.865	1.262.741	640.698	576.698	576.698	576.698
SALDO PROGRAMMA	- 7.272.412	- 7.590.965	- 7.376.018	- 7.398.591	- 7.397.165	- 7.395.739

Storting / onttrekking reserves (+/-)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Speelplaatsen	3.317					

Investeringsprogramma en planning

	2008	2009	2010	2011
Beheerplan wegen	900.000	1.060.000	1.100.000	500.000
Vervanging pick-up + laadkraan (32-VJ-FG)	35.000			
Vervanging heftruck (Caterpillar SP 15T)	45.000			
Vervanging pick-up + laadkraan (67-VX-VS)		35.000		
Vervanging bestelbus (29-VV-BL)		15.000		
Vervanging bestelbus (30-VV-BL)		15.000		
Vervanging vrachtwagen + laadkraan (BL-VZ-93)			175.000	
Vervanging pick-up + laadkraan (64-BJ-DD)				30.000
Vervanging pick-up + kieper (29-BJ-PP)				30.000
Vervanging pick-up + kieper (17-BJ-PP)				30.000
Vervanging bestelbus (63-BJ-DD)				28.000
Vervanging tractor (Kubota)				8.000

PROGRAMMA 9 - MILIEU

1 OMSCHRIJVING PROGRAMMA

Het programma richt zich op het in stand houden en verder verbeteren van een veilige en gezonde woon- en werkomgeving met een zo laag mogelijke belasting voor het milieu. De te bereiken resultaten en activiteiten zijn vastgesteld door de raad in het meerjarenbeleidsplan 2006–2009.

2 WAT WILLEN WE BEREIKEN?

2A Gewenste maatschappelijke effecten

- 1 Het voorkomen van bodemverontreiniging, het behouden en verbeteren van de bodemkwaliteit door actief bodembeheer en het beheersen van de verontreinigingsproblematiek door middel van sanering.
- 2 Het voorkomen en beheersen van risico's voor de omgeving door risicovolle activiteiten.
- 3 Het verminderen van geluidshinder en van overlast door autowegen en spoorwegen.
- 4 Het verbeteren van de luchtkwaliteit en inzicht krijgen in relatie gezondheid-luchtkwaliteit.
- 5 Het bevorderen en stimuleren van afvalscheiding, het weren van bedrijfsvuil op de milieustraat en het voorkomen en verminderen van zwerfvuil.

2B Operationele doelstellingen

- 1 Aard en de omvang van de inzameling moet voldoen aan de richtlijnen van het SenterNovem Uitvoering Afvalbeheer.

3 WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

Activiteiten die uitgevoerd moeten worden.

- 1 **Bodem:** Handhaven, uitvoeren van bodemprogramma in het kader van ISV, toetsen van bodem-onderzoeken voor verlening van bouwvergunningen;
- 2 **Milieubeheer:** Uitvoeren van controles bij risicovolle bedrijven, bijhouden van gegevens van de opslag van gevaarlijke stoffen en handhaven vastgestelde routing vervoer gevaarlijke stoffen, het aanpassen van bestemmingsplannen met risicocontouren en systematische controle van bedrijven en instellingen volgens de bepalingen van de Wet Milieubeheer.
- 3 **Geluid:** Opstellen en uitvoeren geluidnota, bij ministeries aandringen op initiatieven voor inperking overlast rijks- en spoorwegen, behandelen en oplossen van geluidklachten over bedrijven, actualiseren van de geluidsniveaukaart.
- 4 **Luchtkwaliteit:** Opstellen van jaarlijkse rapportage luchtkwaliteit, toetsen van ruimtelijke projecten en controleren en handhaven van bedrijven volgens de Nederlandse Emissierichtlijn.
- 5 **Afval:** Jaarlijks analyseren van het restvuil en over de resultaten voorlichting geven om scheidingsgedrag te bevorderen, opstellen en vaststellen van regels ter bevordering van veiligheid en toelating op de milieustraat, voortzetten van zwerfvuilacties en regelmatig schouwen uitvoeren.
- 6 **Groen:** Uitvoeren van aanbevelingen van ecologiescan, inzet landschapscoördinator, versoberen van het stedelijk groen en uitvoeren van het boombeleidsplan c.q. opstellen van een boombeheersplan.
- 7 **Begraafplaatsen:** Op dit moment vindt onderzoek plaats naar de begraafcapaciteit in onze gemeente voor de lange termijn. De eerste resultaten van dit onderzoek geven aan dat we rekening moeten houden met een gebrek aan begraafcapaciteit in 2015. Wij vinden het belangrijk daar nu al rekening mee te houden. Op Brandenburg is achter de begraafplaats al ruimte beschikbaar voor uitbreiding. Om in 2015 een goed ingerichte ruimte beschikbaar te hebben is het noodzakelijk in 2008 of uiterlijk 2009 de beplanting- en padenstructuur aan te brengen. De investering hiervoor wordt geraamd op € 365.000. De hieruit voortvloeiende lasten worden gedekt uit de hogere opbrengsten van begraafrechten. Voor de gemeentelijke begraafplaats Westbroek moet nog nader bepaald worden of, en zo ja, waar uitgebreid kan worden.
- 8 **Vernieuwen milieustraat Weltevreden:** De milieustraat aan Weltevreden is gedateerd en op verschillende onderdelen dringend aan vernieuwing toe. Deze vernieuwingen zijn nodig om de service aan de gebruikers van de milieustraat op een adequaat niveau te brengen en houden. Ook moeten we voldoen aan de steeds strenger wordende milieueisen én willen we de veiligheid van medewerkers en gebruikers op de milieustraat waarborgen. De kapitaallasten worden gedekt uit de afvalstoffenheffing.

4 KADERSTELLEDE NOTA'S

Opsomming van vastgestelde beleidsnota's en -plannen die relevant zijn voor het programma.

Nota/plan

- Meerjarenbeleidsplan milieu
- Beheersverordening begraafplaatsen
- Notitie afvalbeleid

5 WAT GAAT HET KOSTEN?

Het financiële kader dat de raad vaststelt en controleert.

	Rekening 2006	Begroting na wijziging per 08-2007	Begroting 2008	Begroting 2009	Begroting 2010	Begroting 2011
LASTEN						
Bestaand beleid	6.903.903	6.500.164	5.854.079	5.827.887	5.496.695	5.419.475
Ombuigingen		- 16.149	- 16.149	- 16.149	- 16.149	- 16.149
<i>Speerpunten en nieuw beleid</i>						
Uitbreiding begraafplaats			5.000	15.000	34.000	33.000
Begraafplaatsonderhoud		50.000				
Vernieuwen milieustraat Weltevreden			24.000	47.000	46.000	45.000
TOTAAL LASTEN	6.903.903	6.534.015	5.866.930	5.873.738	5.560.546	5.481.326
BATEN						
Bestaand beleid	4.867.423	5.329.856	5.019.326	5.021.497	4.709.667	4.631.809
TOTAAL BATEN	4.867.423	5.329.856	5.019.326	5.021.497	4.709.667	4.631.809
SALDO PROGRAMMA	- 2.036.480	- 1.204.159	- 847.604	- 852.241	- 850.879	- 849.517

Storting / onttrekking reserves (+/-)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Afkoopsommen onderhoud graven	- 136.538		195.000			
Milieutaken	- 66.634	- 81.350	- 81.350	- 81.350	- 35.230	

Investeringsprogramma en planning

	2008	2009	2010	2011
Uitbreiding capaciteit begraafplaatsen	225.000	140.000		
Vernieuwing milieustraat Weltevreden	400.000			

PROGRAMMA 10 - WATERTAKEN

1 OMSCHRIJVING PROGRAMMA

De wet Verankering en bekostiging van gemeentelijke watertaken betekent een uitbreiding van de zorgplicht van de gemeente voor de watertaken. De zorgplicht bestaat uit een afvalwaterzorgplicht, een hemelwaterzorgplicht en een grondwaterzorgplicht. Omdat het hier om een uitbreiding van taken gaat, zijn de gemeentelijke watertaken ondergebracht in een (tijdelijk) afzonderlijk programma.

2 WAT WILLEN WE BEREIKEN?

2A Gewenste maatschappelijke effecten

- 1 Voorkomen dat afvalwater, hemelwater en grondwater nadelige gevolgen hebben voor de gebruiksfunctie van de openbare gronden en de inwoners van de gemeente.

- 2 Het verbeteren van het waterketensysteem, het bevorderen van de ecologische en fysisch-chemische waterkwaliteit en het bestrijden van verdroging.

2B Operationele doelstellingen

- 1 Optimale en functionele instandhouding van het rioolstelsel.
Vermindering van de hoeveelheid regenwater in het rioolstelsel.

3 WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

Activiteiten die uitgevoerd moeten worden.

- 1 Opstellen verordening gemeentelijke watertaken.
- 2 Opstellen verordening heffingen gemeentelijke watertaken (brede rioolheffing).
- 3 Waterkwaliteit: Voorlichting geven over het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen door particulieren, voorlichting en advisering over waterbesparende maatregelen en hemelwateropvang en reserveren van ruimte voor waterberging in ruimtelijke plannen.

4 KADERSTELLEDE NOTA'S

Opsomming van vastgestelde beleidsnota's en -plannen die relevant zijn voor het programma.

Nota/plan

- Geen

5 WAT GAAT HET KOSTEN?

Het financiële kader dat de raad vaststelt en controleert.

	Rekening 2006	Begroting na wijziging per 08-2007	Begroting 2008	Begroting 2009	Begroting 2010	Begroting 2011
LASTEN						
Bestaand beleid	3.648.849	4.302.444	4.131.581	4.224.570	4.268.856	4.320.740
TOTAAL LASTEN	3.648.849	4.302.444	4.131.581	4.224.570	4.268.856	4.320.740
BATEN						
Bestaand beleid	3.185.025	3.158.133	3.559.563	3.913.833	4.304.133	4.364.743
TOTAAL BATEN	3.185.025	3.158.133	3.559.563	3.913.833	4.304.133	4.364.743
SALDO PROGRAMMA	- 463.824	- 1.144.311	- 572.018	- 310.737	35.277	44.003

Storting / onttrekking reserves (+/-)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Egalisatiereserve riolering	539.223	794.312	863.312	572.018	310.737	- 35.277

Investeringsprogramma en planning

	2008	2009	2010	2011
Beheerplan riolering	1.225.000	1.395.000	1.301.000	1.301.000

PROGRAMMA 11 - ONDERWIJS

1 OMSCHRIJVING PROGRAMMA

Het programma omvat de zorg voor de onderwijshuisvesting, het ontwikkelen van lokaal onderwijsachterstandenbeleid en het toezicht op het openbaar onderwijs. Het programma onderwijs gaat over een resultaatgericht en integraal onderwijsbeleid waarbij de leerling centraal staat.

2 WAT WILLEN WE BEREIKEN?

2A Gewenste maatschappelijke effecten

- 1 Gelijke kansen op onderwijs voor jongeren en volwassenen.
- 2 Het aanbieden van een breed onderwijsaanbod, gehuisvest in adequaat toegeruste schoolgebouwen.
- 3 Een goede positie op de arbeidsmarkt voor schoolverlaters.

2B Operationele doelstellingen

- 1 **Huisvesting:** Adequate huisvesting van de scholen voor het basisonderwijs en voor het speciaal en voortgezet (speciaal) onderwijs, rekening houdend met onderwijskundige, maatschappelijke, demografische en bouwkundige ontwikkelingen.
- 2 **Onderwijsachterstanden:** Het zo vroeg mogelijk en effectief aanpakken van onderwijsachterstanden, met de nadruk op voor- en vroegschoolse educatie. Dat leidt ertoe dat op 1 augustus 2010 70% van de totale populatie doelgroepkinderen deel neemt aan voorschoolse educatie. Peildatum daarbij is 1 januari 2007.
- 3 **Schoolbegeleiding:** De ontwikkelingskansen van kinderen worden versterkt door ondersteuning van professionals binnen scholen en voorschoolse opvang, met aandacht voor de doorgaande lijn (signaleren, observeren en overdracht, opvoedingsvraagstukken en/of opvoedingsondersteuning en taalontwikkeling).
- 4 **Startkwalificatie:** Alle jongeren behalen minimaal een startkwalificatie opdat ze zo goed mogelijk zijn toegerust om zelfstandig in de samenleving te kunnen functioneren. Daarvoor wordt met succes een opleiding op niveau 2 in het middelbare beroepsonderwijs of een diploma in het HAVO of VWO behaald.
- 5 **Leerlingenvervoer:** Alle kinderen die volgens de wettelijke kaders hiervoor in aanmerking komen, kunnen gebruik maken van een passende vervoerskostenregeling.

3 WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

Activiteiten die uitgevoerd moeten worden.

- 1 **Huisvesting:** In 2008 zal een begin worden gemaakt met de uitvoering van het eind 2007 vastgestelde nieuwe Integraal huisvestingsplan onderwijs(IHP)/ Meerjaren Onderhoudsplan (MOP).
- 2 **Onderwijsachterstanden:** In het schooljaar 2007 /2008 wordt in overleg met de betrokken partners gekeken hoe de voorschool bij de Jan Ligthartschool, organisatorisch ondergebracht kan worden bij de nieuwe stichting peuterspeelzaalwerk.
- 3 **Schoolbegeleiding:** De 'nota schoolbegeleiding is onderwijsondersteuning' (2005) wordt in nauw overleg met de scholen verder uitgevoerd.
- 4 **Voortijdig schoolverlaten:** De verbeterde werking van zorgteams in het voortgezet onderwijs wordt samen met het netwerk 12+ gestimuleerd. Samen met het netwerk 12- wordt getracht geregeld overleg tussennetwerk, leerplicht en IB-ers van het basisonderwijs op gang te brengen. In de regio worden meer jongeren toegeleid naar het Jongerenloket en wordt o.a. een speeddate georganiseerd om leerwerkplaatsen voor jongeren te genereren.
- 5 **Leerlingenvervoer:** Het bestaande beleid van het vervoer van leerlingen op basis van de verordening is een openeinderegeling. De verordening zal worden aangepast om tot versobering van beleid te komen. Daardoor kunnen de kosten enigszins worden gereduceerd.

4 KADERSTELLEDE NOTA'S

Opsomming van vastgestelde beleidsnota's en -plannen die relevant zijn voor het programma.

Nota/plan

- Integraal Huisvestingsplan Onderwijs
- Meerjarige Onderhoudsplannen Onderwijs
- Nota 'Schoolbegeleiding is onderwijsondersteuning' (2005)
- Nota Onderwijsachterstanden 'Aandacht en Overdracht' (2006)

5 WAT GAAT HET KOSTEN?

Het financiële kader dat de raad vaststelt en controleert.

	Rekening 2006	Begroting na wijziging 2007	Begroting 2008	Begroting 2009	Begroting 2010	Begroting 2011
LASTEN						
Bestaand beleid	5.386.733	4.959.876	5.435.137	5.289.331	5.346.630	5.178.554
<i>Speerpunten en nieuw beleid</i>						
Integraal Huisvestingsplan Onderwijs						
TOTAAL LASTEN	5.386.733	4.959.876	5.435.137	5.289.331	5.346.630	5.178.554
BATEN						
Bestaand beleid	251.583	166.348	166.130	165.536	164.941	164.941
TOTAAL BATEN	251.583	166.348	166.130	165.536	164.941	164.941
SALDO PROGRAMMA	- 5.135.150	- 4.793.528	- 5.269.007	- 5.123.795	- 5.181.689	- 5.013.613

Storting / onttrekking reserves (+/-)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Onderwijstaken	- 99.466					
Onderwijsleerpakket gymnastieklokalen	1.680	4.540	4.540	2.245		
Meerjarig prev. onderhoud gymlokalen	- 21.055	22.603	19.074	18.300	18.429	18.559
Onderwijshuisvesting	- 189.446	- 127.241	- 191.686	- 114.510	39.768	- 39.282

Investeringsprogramma en planning

	2008	2009	2010	2011
Integraal Huisvestings Plan	641.000	1.078.000	4.625.000	219.000

PROGRAMMA 12 - JEUGD

1 OMSCHRIJVING PROGRAMMA

Het programma jeugd gaat over een resultaatgericht en integraal jeugdbeleid waarbij het kind centraal staat. Dit programma maakt de gemeentelijke verantwoordelijkheid als regisseur in de jeugdketen duidelijk.

2 WAT WILLEN WE BEREIKEN?

2A Gewenste maatschappelijke effecten

- 1 Een goede uitgangspositie voor de jeugd van 0-23 jaar en een positief uitzicht op de toekomst door risico's van uitval van jeugdigen zoveel mogelijk te beperken en hun ontwikkelingsmogelijkheden en maatschappelijke positie te verbeteren. De rol van het gezin en de verantwoordelijkheid van de ouders/opvoeders vormen daarbij de basis.

2B Operationele doelstellingen

- 1 *Jeugdbeleid:* In 2010 is de samenhang in het jeugdbeleid verder verbeterd ten opzichte van 2007, is er sprake van wijkgerichte aanpak en van een actieve participatie van de jeugd bij het jeugdbeleid op verschillende niveaus.
- 2 *Bundeling en professionalisering:* In 2010 is ten opzichte van 2007 de versnippering van de voorzieningen voor de jeugd verder verminderd en is de professionaliteit op het gebied van vroegsignalering toegenomen. Er is een doorgaande lijn en overdracht. Ook is er een duurzame samenwerking ontstaan tussen buurtonderwijs en sport bij de organisatie van activiteiten voor de jeugd in het algemeen en kwetsbare jongeren in het bijzonder.
- 3 *Jeugdzorg:* Door de juiste informatie en voorlichting via advies en preventief aanbod, worden opvoeden opgroeioproblemen bij ouders en kinderen zoveel mogelijk voorkomen, dan wel wordt voorkomen dat zwaardere zorg voor kinderen en jongeren moet worden ingezet. In 2010 is daarvoor de zorgstructuur 0–19 jarigen verder uitgebouwd tot Centrum voor Jeugd en Gezin.
- 4 *Gezonde leefstijl:* De algemene doelstelling van het gezondheidsbeleid is het ontwikkelen en (doen) uitvoeren van lokaal gezondheidsbeleid om gezondheid van onder andere moeder en kind te bevorderen en ziekten te voorkomen. Gezondheid gaat over het lichamelijk, geestelijk en sociaal welbevinden. Onderdeel hiervan is het stimuleren van kinderen en jongeren tot een gezonde leefstijl.
- 5 *Zinnvolle vrijetijdsbesteding:* Kinderen en jongeren krijgen voldoende mogelijkheden aangeboden voor een zinnvolle vrijetijdsbesteding. Dat komt ten goede aan hun ontwikkeling en draagt bij aan preventie van overlast.
- 6 *Huisvesting:* Kinderen worden opgevangen in accommodaties voor kinderopvang en buitenschoolse opvang die voldoen aan de wettelijk vastgestelde kwaliteitseisen. Er zijn voldoende adequate accommodaties beschikbaar voor het organiseren van activiteiten voor kinderen en jongeren in de vrije tijd.

---

3 WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

Activiteiten die uitgevoerd moeten worden.

- 1 *Jeugdbeleid:* In 2008 wordt de nota jeugdbeleid Jong in De Bilt ter vaststelling aangeboden. Onderdeel van deze nota is een notitie over jeugdparticipatie die zich zowel richt op de betrokkenheid van de jeugd bij gemeentelijk beleid als bij de uitvoering. Om invulling te geven aan de gemeentelijke regiefunctie is er vanaf 2008 een structurele overlegvorm tot stand gekomen op zowel management als bestuurlijk niveau. Aan dat overleg nemen vertegenwoordigers vanuit zowel de gemeente als de instellingen deel. De lokaal educatieve agenda en de afstemming in de zorg zijn belangrijke agendapunten.
- 2 *Bundeling en professionalisering:* In februari 2007 is de beleidsnotitie ‘Het gepeuter voorbij?’ vastgesteld. In de beleidsnotitie is rekening gehouden met de kaders die de gemeenteraad in de programmabegroting 2005 heeft vastgesteld voor de herijking van het peuterspeelzaalwerk (budgetair neutraal). Op basis van de notitie ‘Het gepeuter voorbij?’ zal uiterlijk 1 juli 2008 via een fusie van de gesubsidieerde peuterspeelzalen één centraal punt voor het gesubsidieerde peuterspeelzaalwerk ontstaan. Voor de realisatie hiervan is een fusiewerkgroep geformeerd.
- 3 *Bundeling en professionalisering:* Realisatie integraal aanbod jeugdgezondheidszorg 0–19 jarigen.
- 4 *Bundeling en professionalisering:* Gesprekken met vertegenwoordigers van het jongerenwerk en het buurthuiswerk vormen de basis om te komen tot één organisatie voor het professioneel jeugd- en jongerenwerk. Dit wordt in 2008 verder uitgewerkt.
- 5 *Jeugdzorg:* Op basis van de inventarisatie in 2007 wordt in 2008 verder gewerkt aan de afstemming van de gemeentelijke zorgstructuur 0–19 jarigen met de zorgstructuur binnen het onderwijs. Mede afhankelijk van de landelijke en provinciale ontwikkelingen wordt samen met de betrokken instellingen toegewerkt naar een Centrum voor Jeugd en Gezin. De huidige zorgstructuur 0–19 jarigen vormt hiervoor de basis. Nieuwe onderdelen zullen naar verwachting zijn: gezinscoaching, elektronisch kind-dossier en de verwijzindex.
- 6 *Gezonde leefstijl:* Voor de breedtesport voert de gemeente projecten uit om kinderen en jongeren te stimuleren om voldoende te bewegen en overgewicht te bestrijden. Net zoals voorgaande jaren zal de gemeente in 2008 voorlichting geven aan het basisonderwijs en scholen voorgezet onderwijs over de risico's van alcohol en drugsgebruik.
- 7 *Huisvesting:* In het najaar van 2007 is het Jongerenactiviteitencentrum in het huidige pand Weltevreden 4 geopend. In 2008 wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een nieuw jongerenactiviteitencentrum. Hiertoe is in 2007 een programma van eisen opgesteld en zijn belangstellenden gevraagd om plannen in te dienen om te komen tot een multifunctioneel gebouw waar het jongerenactiviteitencentrum een centraal onderdeel van wordt.

- 8 Zinnvolle vrijetijdsbesteding: Ook in 2008 zet het Actieteam Jongeren zich in om jongeren, omwonenden en ouders nauw te betrekken bij het voorkomen en aanpakken van overlastsituaties en problematisch gedrag van jongeren (vandalisme, alcohol en drugsgebruik). Daarnaast wordt er gewerkt aan alternatieven voor de huidige vandalismegevoelige JOP's (jongerenontmoetingsplaatsen). Het BOS Project (Buurt- onderwijs en sport) is erop gericht kwetsbare jongeren te stimuleren om op een positieve manier hun vrije tijd in te vullen. Bijvoorbeeld door deel te nemen aan sportactiviteiten en zo mogelijk door te stromen naar sportverenigingen. Deze jongeren worden ook betrokken bij de activiteiten in het Jongerenactiviteitencentrum.

4 KADERSTELLEDE NOTA'S

Opsomming van vastgestelde beleidsnota's en -plannen die relevant zijn voor het programma.

Nota/plan

- Kadernota Educatie 2008/2011
- Nota inventarisatie Jeugdbeleid (2007)
- Nota 'Het gepeuter voorbij' (2007)
- Kadernota Lokaal Gemeentelijk Gezondheidsbeleid (2003)

5 WAT GAAT HET KOSTEN?

Het financiële kader dat de raad vaststelt en controleert.

	Rekening 2006	Begroting na wijziging per 08-2007	Begroting 2008	Begroting 2009	Begroting 2010	Begroting 2011
LASTEN						
Bestaand beleid	1.224.543	1.551.313	1.369.580	1.369.248	1.368.915	1.368.584
Ombuigingen						
<i>Speerpunten en nieuw beleid</i>						
Meldpunt en netwerken 12- en 12+			p.m.			
Centrum voor jeugd en gezin			p.m.			
Voorstellen jeugdparticipatie			42.200	42.200	42.200	42.200
Vervangende huisvesting PSZ Hans en Grietje en BSO De Bonte Kraai		12.168	23.727	23.133	22.555	22.555
Nieuwbouw Weltevreden 4 (De Knerp)				27.125	52.894	52.894
TOTAAL LASTEN	1.224.543	1.563.481	1.435.507	1.461.706	1.486.564	1.486.233
BATEN						
Bestaand beleid	726.095	492.368	495.418	495.418	495.418	495.418
TOTAAL BATEN	726.095	492.368	495.418	495.418	495.418	495.418
SALDO PROGRAMMA	- 498.448	- 1.071.113	- 940.089	- 966.288	- 991.146	- 990.815

Investeringsprogramma en planning

Omschrijving	2008	2009	2010	2011
Nieuwbouw Weltevreden 4	350.000	350.000		

PROGRAMMA 13 - MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING

1 OMSCHRIJVING PROGRAMMA

Het programma maatschappelijke ondersteuning geeft aan hoe de gemeente de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) op lokaal niveau gaat uitvoeren. Deze wet is op 1 januari 2007 ingegaan en geeft de gemeente de opdracht om een samenhangend beleid te ontwikkelen om de participatie van alle burgers aan het maatschappelijk verkeer mogelijk te maken en te behouden. Daar waar inwoners er niet in slagen om zelfstandig te functioneren en te participeren,

verleent de gemeente ondersteuning. Daarvoor levert en versterkt de gemeente collectieve voorzieningen en vrijwillige hulpverlening. Het belangrijkste uitgangspunt van de wet is dat iedereen meedoet, ongeacht eventuele beperkingen. Daarmee is de WMO zowel een participatiewet, welzijnswet als een zorgwet.

---

2 WAT WILLEN WE BEREIKEN?

2A Gewenste maatschappelijke effecten

- 1 Inwoners zijn in staat zo lang mogelijk zelfstandig te blijven functioneren en deel te laten nemen aan het maatschappelijke verkeer, hun gezondheid en de kwaliteit van hun bestaan te verbeteren en hen gelijke kansen te bieden om aan het maatschappelijke leven deel te nemen.
- 2 Inwoners helpen en ondersteunen elkaar.
- 3 Inwoners zijn actief betrokken bij de samenleving en de leefbaarheid van eigen buurt, wijk of dorp.
- 4 Als inwoners ondanks mantelzorg en vrijwillige hulpverlening niet meer zelfstandig voor zichzelf kunnen zorgen kunnen zij een beroep doen op gemeentelijke ondersteuning.
- 5 Inburgeraars zijn sociaal en economisch zelfredzaam.
- 6 Er is speciale aandacht voor kwetsbare groepen.
- 7 Minder slachtoffers van huiselijk geweld.
- 8 Een gezonde bevolking in een gezonde leefomgeving.

2B Operationele doelstellingen

- 1 Implementeren van de wet Maatschappelijke ondersteuning.
- 2 Realiseren van een wijkgerichte aanpak van ondersteuning van inwoners.
- 3 Versterken van de ondersteuningsstructuur voor vrijwilligers(organisaties) en mantelzorgers.
- 4 Zorgen voor een goede organisatie van indicatiestelling voor gemeentelijke ondersteuning.
- 5 Inburgeraars, zowel nieuw- als oudkomers, zodanig toerusten dat zij als volwaardige burgers kunnen deelnemen aan de Nederlandse samenleving.
- 6 Het welzijnsbeleid herijken met het accent op kwetsbare groepen.
- 7 Het terugdringen van huiselijk geweld en bijdragen aan de opvang van slachtoffers.

---

3 WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

Activiteiten die uitgevoerd moeten worden.

- 1 WMO/WCPV: Opstellen van een beleidsnota WMO. Gelet op de samenhang tussen deze wet en de wet Collectieve Preventie Volksgezondheid (WCPV) komt er een geïntegreerde beleidsnota WMO en Volksgezondheid waarin het gezondheidsbeleid wordt geactualiseerd. Voor zowel de WMO als WCPV geldt dat er elke vier jaar een beleidsnota moet komen. Deze lopen door de gezamenlijke aanpak nu samen op.
- 2 WMO/WCPV: Opstellen van uitvoeringsprogramma's nadat de beleidsnota is vastgesteld.
- 3 Pilots: Uitvoeren van het projectplan Wonen, Welzijn en Zorg in de pilotgebieden De Bilt west en Maartensdijk. In de op te zetten wijkservicecentra worden decentrale loketten als steunpunt van het centrale loket gerealiseerd.
- 4 Vrijwilligersbeleid: Uitvoering geven aan het eind 2007 vastgestelde vrijwilligerswerkbeleid ter ondersteuning en stimulering van het vrijwilligerswerk.
- 5 Mantelzorg: In samenwerking met professionele organisaties en vrijwilligersorganisaties wordt een plan opgesteld voor de versterking van de ondersteuning mantel- en respijtzorg op lokaal niveau.
- 6 Indiciestelling: Er wordt een efficiëntere afhandeling van aanvragen voor hulpmiddelen WMO gerealiseerd, waarbij geen gebruik meer wordt gemaakt van de diensten van het CIZ.
- 7 Inburgering: In samenspraak met het bureau Inburgering, ondergebracht bij de Regionale Sociale Dienst Kromme Rijn Heuvelrug, meer oudkomers plaatsen op een inburgeringstraject dan in 2007. De taakstelling voor 2008 is 150. Een belangrijk aspect hierbij is het in voldoende mate leren van de Nederlandse taal.
- 8 Kwetsbare groepen: Werken aan een nieuwe subsidiesystematiek waarbij ook rekening wordt gehouden met uitkomsten van het lopende Innovatieproject wonen, welzijn en zorg dat loopt tot en met 2009.
- 9 Vluchtelingen: Vluchtelingen met een verblijfsvergunning op grond van de generaal pardonregeling huisvesten in de gemeente De Bilt. Voor 2008 geldt voor De Bilt een verhoogde taakstelling van 26.
- 10 Huiselijk geweld: In 2008 met het algemeen maatschappelijk werk de uitvoering en de resultaten bezien van het lokale hulpverleningsaanbod en nagaan of er extra maatregelen nodig zijn.

4 KADERSTELLEDE NOTA'S

Opsomming van vastgestelde beleidsnota's en -plannen die relevant zijn voor het programma.

Nota/plan

- Welzijnsprogramma 2008
- Projectplan Wonen, Welzijn en Zorg (2007)
- Kadernota Lokaal Gemeentelijk Gezondheidsbeleid (2003)
- Notitie Kaders Uitvoering nieuwe Wet Inburgering (2006)

5 WAT GAAT HET KOSTEN?

Het financiële kader dat de raad vaststelt en controleert.

	Rekening 2006	Begroting na wijziging per 08-2007	Begroting 2008	Begroting 2009	Begroting 2010	Begroting 2011
LASTEN						
Bestaand beleid	4.321.079	9.004.400	8.618.614	8.456.166	8.423.956	8.421.745
Ombuigingen		- 25.000	- 25.000	- 25.000	- 25.000	- 25.000
<i>Speerpunten en nieuw beleid</i>						
Aanschaf hulpmiddelen WMO		101.000	193.600	185.200	176.800	168.400
Wet Maatschappelijke ondersteuning			601.006	1.033.306	1.083.006	1.083.006
Vrijwilligersbeleid		78.000	78.000	78.000	78.000	78.000
TOTAAL LASTEN	4.321.079	9.158.400	9.466.220	9.727.672	9.736.762	9.726.151
BATEN						
Bestaand beleid	242.457	973.141	952.178	926.479	926.479	926.479
TOTAAL BATEN	242.457	973.141	952.178	926.479	926.479	926.479
SALDO PROGRAMMA	- 4.078.622	- 8.185.259	- 8.514.042	- 8.801.193	- 8.810.283	- 8.799.672

Storting / onttrekking reserves (+/-)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Asielzoekers	942		- 54.774			
Bejaardenalarmeringssysteem	137		- 7.984			
WVG/WMO	231.291	- 187.779	- 313.779			
Vrije reserve (WMO Pilot)		150.000	200.000	50.000		

PROGRAMMA 14 - WERK EN INKOMEN

1 OMSCHRIJVING PROGRAMMA

Dit programma wordt uitgevoerd door de Regionale Sociale Dienst Kromme Rijn Heuvelrug en de Sociale Werkvoorzieningschappen, uitgezonderd het minimabeleid. Het betreft de zorg voor inwoners die (tijdelijk) ondersteuning nodig hebben door het ontbreken van werk.

2 WAT WILLEN WE BEREIKEN?

2A Gewenste maatschappelijke effecten

- 1 Meer kansen op betaalde arbeid voor kwetsbare werkzoekenden.
- 2 Bestaanszekerheid voor inwoners die niet op eigen kracht een inkomen kunnen verwerven.

2B Operationele doelstellingen

- 1 Inwoners van gemeente De Bilt die niet kunnen voorzien in hun eigen levensonderhoud ondersteunen door het verstrekken van inkomen via de WWB, BBZ, loaw of loaz.

- 2 Extra ondersteuning bieden aan iedere inwoner die een inkomen op minimumniveau heeft, door kwijtschelding van gemeentelijke belastingen en heffingen of verstrekken van voorzieningen in het kader van het minimabeleid.
- 3 Het aanbieden van reïntegratievoorzieningen of gesubsidieerde (en zonodig begeleide) arbeid.

3 WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

Activiteiten die uitgevoerd moeten worden.

- 1 Ontwikkelen van regionaal arbeidsmarktbeleid om de uitstroombmogelijkheden van cliënten te optimaliseren.
- 2 Intensivering Hoogwaardig Handhaven.
- 3 Bevorderen uitstroom door Work-First.
- 4 Doorontwikkelen van aanbod op maat bij reïntegratie en sociale activering.
- 5 Activiteiten ontplooiën om het aanbod op de arbeidsmarkt te stimuleren en vraag en aanbod op elkaar af te stemmen.
- 6 Versterken van de samenwerking met de ketenpartners van de RSD, CWI, UWV en SWZ.
- 7 Met behulp van de minima-effectrapportage van het NIBUD bekijken of de huidige minima-regelingen aangepast moeten worden, en/of geharmoniseerd met de omliggende gemeenten.
- 8 De gemoderniseerde Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) implementeren o.a. door het opstellen van verordeningen, cliëntenparticipatie en aanpak en beheer van de wachtlijst.
- 9 Implementatie van het toekomsttraject van de Sociale Werkvoorziening Zeist (SWZ), fusie/samenwerking, verbreden doelgroepen en optimaliseren bedrijfsvoering.
- 10 Evaluatie U-pas

4 KADERSTELLEDE NOTA'S

Opsomming van vastgestelde beleidsnota's en -plannen die relevant zijn voor het programma.

Nota/plan

- Nota herijking minimabeleid (2005)
- Minima-effectrapportage door NIBUD (2007)
- Kadernota beleid Wet sociale werkvoorziening (2006)
- Notitie invoering U-pas (2005)

5 WAT GAAT HET KOSTEN?

Het financiële kader dat de raad vaststelt en controleert.

	Rekening 2006	Begroting na wijziging per 08-2007	Begroting 2008	Begroting 2009	Begroting 2010	Begroting 2011
LASTEN						
Bestaand beleid	9.648.221	9.316.207	9.056.034	8.864.578	8.850.578	8.870.578
TOTAAL LASTEN	9.648.221	9.316.207	9.056.034	8.864.578	8.850.578	8.870.578
BATEN						
Bestaand beleid	6.692.380	7.010.042	6.465.964	6.465.964	6.465.964	6.465.964
TOTAAL BATEN	6.692.380	7.010.042	6.465.964	6.465.964	6.465.964	6.465.964
SALDO PROGRAMMA	- 2.955.841	- 2.306.165	- 2.590.070	- 2.398.614	- 2.384.614	- 2.404.614

storting / onttrekking reserves (+/-)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Egalisatiereserve sociale zaken	-78.817					

PROGRAMMA 15

KUNST, CULTUUR EN CULTUURHISTORISCHE WAARDEN

---

1 OMSCHRIJVING PROGRAMMA

Dit programma omvat voorzieningen en activiteiten op het gebied van kunst en cultuur, recreatie en dorpshuizen.

---

2 WAT WILLEN WE BEREIKEN?

2A Gewenste maatschappelijke effecten

- 1 Een goed cultureel klimaat en adequate recreatieve voorzieningen.

2B Operationele doelstellingen

- 1 De burger in voldoende mate toegang tot culturele uitingen en informatie bieden.
  - 2 Zorgen voor een goed en toegankelijk aanbod van de kunstzinnige vorming en muziekonderwijs.
  - 3 Het bevorderen van aandacht voor cultuur op basisscholen en in het voortgezet onderwijs.
  - 4 Het beheren van een kunst- en antiekcollectie.
  - 5 Ondersteuning en stimulering amateurkunst.
  - 6 Zorgdragen voor het instandhouden van monumenten.
  - 7 In elke kern een dorps- of buurthuis in stand houden.
  - 8 Het deelnemen in recreatieschappen die in of voor de gemeente werken en voor zover nodig, realiseren van voorwaardenscheppende voorzieningen voor de vraag naar recreatie.
-

3 WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

Activiteiten die uitgevoerd moeten worden.

- 1 Herijking van het kunst- en cultuurbeleid.
  - 2 Opschonen van het kunst- en antiekbezit om over een representatieve en hanteerbare collectie te beschikken.
  - 3 Jaarlijks organiseren van de Open Monumentendag en het scholenproject Open Monumentendag.
  - 4 Het opstellen van een Archeologische Waardenkaart om waarden in beeld te brengen en vast te leggen.
  - 5 Het opstellen van een Cultuurhistorische Waardenkaart om waarden in beeld te brengen en vast te leggen, in samenwerking met de gemeente Zeist.
  - 6 Verder werken aan het realiseren van een multifunctionele accommodatie in Hollandsche Rading en onderzoek doen naar gewenste aanpassing van Dorpshuis Westbroek.
-

4 KADERSTELLENDENOTA'S

Opsomming van vastgestelde beleidsnota's en -plannen die relevant zijn voor het programma.

Nota/plan

- Startnotitie en projectplan Overture

5 WAT GAAT HET KOSTEN?

Het financiële kader dat de raad vaststelt en controleert.

	Rekening 2006	Begroting na wijziging 2007	Begroting 2008	Begroting 2009	Begroting 2010	Begroting 2011
LASTEN						
Bestaand beleid	3.799.684	3.748.475	3.681.450	3.626.012	3.545.872	3.517.843
Ombuigingen			- 19.000	- 92.000	- 277.600	- 277.600
<i>Speerpunten en nieuw beleid</i>						
Subsidie theaterschool Masquerade		16.125	30.500	30.500	30.500	30.500
Wet archeologisch erfgoed			16.360	16.360	16.360	16.360
TOTAAL LASTEN	3.799.684	3.764.600	3.709.310	3.580.872	3.315.132	3.287.103
BATEN						
Bestaand beleid	353.553	345.665	336.931	336.931	336.931	336.931
TOTAAL BATEN	353.553	345.665	336.931	336.931	336.931	336.931
SALDO PROGRAMMA	- 3.446.131	- 3.418.935	- 3.372.379	- 3.243.941	- 2.978.201	- 2.950.172

Storting / onttrekking reserves (+/-)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Kunstvoorwerpen	14.440	7.014	3.760	7.014	7.014	7.014
Monumentensubsidies	- 25.857					
Dienst centr.acomm.De Vierstee	- 8.514	- 76.405				
Dienst acomm. De Groene Daan	2.059					
Kunsteducatie	- 11.221	- 4.538	- 4.538	- 2.343		

PROGRAMMA 16 – SPORT EN SPORTACCOMMODATIES

1 OMSCHRIJVING PROGRAMMA

Dit programma richt zich op activiteiten en voorzieningen op het gebied van sport.

2 WAT WILLEN WE BEREIKEN?

2A Gewenste maatschappelijke effecten

- Sportstimulering:**
  - Verhogen van het aantal mensen dat sport of beweegt en daarmee het fysieke en mentale welzijn van de bevolking vergroten.
  - Versterken sportaanbieders, vergroten sportaanbod.
  - Sport inzetten als instrument bij het aanpakken van maatschappelijke problemen.
  - Intensiever samenwerking tussen buurt-, onderwijs- en sportinstellingen.
- Sportaccommodaties:**
  - Voorwaarden creëren voor het hebben en instandhouden van een evenwichtig aanbod van sportaccommodaties.

2B Operationele doelstellingen

- Sportstimulering:**
  - Het sporten en bewegen stimuleren door het inzetten van allerlei middelen.
  - Ondersteunen van verenigingen.
  - Stimuleren van overleg en samenwerking tussen buurt-, onderwijs-, sport- en welzijnsinstellingen.
  - Regisseren en coördineren van specifieke projecten gericht op de jeugd (BOS-impuls).
- Sportaccommodaties:**
  - Onderzoeken of het beheer van de gemeentelijke sportaccommodaties kan worden uitbesteed. Uiteraard staat hierbij het behoud en de mogelijke verbetering van de dienstverlening voorop;
  - Doelmatig beheren en exploiteren van sportaccommodaties.

3 WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

Activiteiten die uitgevoerd moeten worden.

- 1 Sportstimulering:
  - Sportmee! is de sportstimuleringsorganisatie in gemeente De Bilt. Sportmee! bestaat uit werkgroepen, een projectgroep en een klankbordgroep, die het omzetten van de doelstellingen in activiteiten coördineert, regisseert en bespreekt. Sportmee! stelt jaarlijks haar uitvoeringsprogramma op.
  - Sportverenigingen ondersteunen en begeleiden in onder meer het schrijven van verenigingsbeleidsplannen, werven van vrijwilligers en opleiden van kader;
  - Organiseren van sportstimuleringsactiviteiten onder andere Sportweek en sportkennismakingslessen op scholen.
- 2 Sportaccommodaties:
  - Uitvoeren beheerplan gemeentelijke sportaccommodaties;
  - Besluitvorming over uitbesteding van het beheer sportaccommodaties.

4 KADERSTELLEDE NOTA'S

Opsomming van vastgestelde beleidsnota's en -plannen die relevant zijn voor het programma.

Nota/plan

- Beheerplan gemeentelijke sportparken

5 WAT GAAT HET KOSTEN?

Het financiële kader dat de raad vaststelt en controleert.

	Rekening 2006	Begroting na wijziging per 08-2007	Begroting 2008	Begroting 2009	Begroting 2010	Begroting 2011
LASTEN						
Bestaand beleid	5.709.761	3.569.478	3.854.605	3.897.629	3.818.769	3.783.911
Ombuigingen		- 41.864	- 22.108	- 22.108	- 22.108	- 22.108
TOTAAL LASTEN	5.709.761	3.527.614	3.832.497	3.875.521	3.796.661	3.761.803
BATEN						
Bestaand beleid	976.976	979.488	1.049.281	1.047.781	998.281	998.281
Ombuigingen		104.000	131.000	131.000	131.000	131.000
TOTAAL BATEN	976.976	1.083.488	1.180.281	1.178.781	1.129.281	1.129.281
SALDO PROGRAMMA	- 4.732.785	- 2.444.126	- 2.652.216	- 2.696.740	- 2.667.380	- 2.632.522

Storting / onttrekking reserves (+/-)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Egalisatiereserve sport			123.000			
Reserve herinrichting sportpark Weltevreden			- 122.000	- 122.000	- 122.000	- 122.000

Investeringsprogramma en planning

Omschrijving	2008	2009	2010	2011
Sportpark Weltevreden FC De Bilt (2 kunstgrasvelden)	1.050.000			
Sportpark Weltevreden FC De Bilt (aanpassen berekening)	35.000			
Sportpark Weltevreden FC De Bilt (renovatie veld 7)	35.000			
Sportpark Larenstein (toplaag kunstgrasveld)	140.000			
Beheerplan gemeentelijke sportparken	250.000	250.000	250.000	250.000

OVERZICHT ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN ONVOORZIEN

De uitvoering van de programma's wordt voor een groot deel gedekt door algemene dekkingsmiddelen. Dit betreft vooral onroerende zaakbelasting en de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Deze middelen zijn vrij besteedbaar. De niet vrij besteedbare heffingen zoals afvalstoffenheffing en het rioolrecht en de specifieke uitkeringen zijn verantwoord in het betreffende programma.

In het onderstaande overzicht worden de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente genoemd.

	Rekening 2006	Begroting na wijziging per 08-2007	Begroting 2008	Begroting 2009	Begroting 2010	Begroting 2011
LASTEN						
Ombuigingen		-307.500	-455.000	-427.000	-427.000	-427.000
Lokale heffingen	805.256	615.291	661.655	661.655	661.655	661.655
Algemene uitkeringen	1.872	2.000	14.527	14.527	14.527	14.527
Dividend	389.404	389.485	417.351	415.356	413.361	46.104
Saldo financieringsfunctie	25.731	0	0	0	0	0
Saldo compensabele BTW	33.353	48.500	7.516	7.516	7.516	7.516
Overige algemene dekkingsmiddelen	361.352	625.049	166.495	91.705	52.163	-70.909
Onvoorzien	0	24.939	205.000	205.000	205.000	205.000
Reserves	13.390.748	5.188.497	331.862	1.115.090	329.617	329.617
TOTAAL LASTEN	15.007.716	6.586.261	1.349.406	2.083.849	1.256.839	766.510
BATEN						
Ombuigingen						
Lokale heffingen	7.960.442	8.427.508	8.638.100	8.638.100	8.638.100	8.638.100
Algemene uitkeringen	24.207.217	27.475.480	29.745.550	30.736.585	31.076.382	31.090.666
Dividend	3.852.183	4.247.626	1.203.504	2.037.386	1.305.711	768.500
Saldo financieringsfunctie	598.447	695.263	753.844	777.637	718.502	936.684
Saldo compensabele BTW	795.419	901.492	980.215	936.515	918.655	918.655
Overige algemene dekkingsmiddelen	2.900.403	2.476.294	2.522.000	2.349.000	2.255.000	2.071.000
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0
Reserves	15.881.570	6.044.996	1.986.200	1.217.669	853.955	613.958
TOTAAL BATEN	56.195.681	50.268.659	45.829.413	46.692.892	45.766.305	45.037.563
SALDO PROGRAMMA	41.187.965	43.682.398	44.480.007	44.609.043	44.509.466	44.271.053

Storting / onttrekking reserves (+/-)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Rente egaliseringsreserve	100.000		- 500.000			
Risicoreserve	3.000.000					
Ombuigingsoperatie	- 1.712.724	- 660.000	- 660.000	- 200.000		
Bovenwijkse voorzieningen	- 4.484.187	- 22.560	- 22.060	- 21.560	- 21.060	- 20.560
Invoering BTW-compensatiefonds	- 264.117	- 600.000	- 600.000	- 300.000	- 300.000	- 300.000
Onrendabele gasaansluitingen	332		-19.312			
Afrondende nieuwbouw gemeentehuis	- 1.313.315	- 60.000	- 60.000	- 67.616	- 67.616	- 67.616
Zak. Rechtvergoedingen investeringen	401		- 23.305			
Bestemming resultaat doorschuivingen	- 315.565		- 1.196.450			
Vrije reserve	1.345.939	859.076	3.496.411	- 150.000	735.473	

Voor toelichtingen op het beleid voor de algemene dekkingsmiddelen verwijzen we u naar de paragraaf Lokale heffingen en de toelichtingen bij hoofdstuk 4.

3 PARAGRAFEN

3.1 LOKALE HEFFINGEN

De lokale lastendruk bestaat uit alle belastingen en heffingen die gemeente De Bilt heft aan de inwoners van de gemeente om de voorzieningen in stand te houden. Het gaat hierbij om de Onroerend Zaak Belastingen Woningen en Niet-woningen, afvalstoffenheffing en rioolheffing.

In de volgende alinea is het beleid voor de lastendruk toegelicht.

Beleid lastendruk

Bij de begroting worden jaarlijks de tarieven voor de Onroerende Zaak Belasting (OZB), rioolheffing en de afvalstoffenheffing vastgesteld. Het OZB-tarief wordt bepaald per € 2.500 van de economische waarde. De hoogte van de lastendruk die voortvloeit uit de OZB, moet een redelijke afspiegeling zijn van de geboden diensten en producten.

De vaststelling van de tarieven is gebaseerd op inkomsten die nodig zijn om de riolering en inzameling afvalstoffen kostendekkend te kunnen realiseren en om voldoende dekking te genereren om de bij de begroting voorgenomen voorzieningen te kunnen leveren. In de onderstaande tabel zijn de in de begroting geraamde inkomsten uit lokale heffingen opgenomen.

Geraamde inkomsten uit lokale heffingen

	Begroting 2008	Begroting 2007
ONROEREND ZAAK BELASTINGEN		
Woningen	5.938.000	5.843.000
Niet-woningen (eigenaren)	1.349.000	1.287.000
Niet-woningen (gebruikers)	959.000	994.000
AFVALSTOFFENHEFFING		
(Incl. reinigingsrechten)	4.249.000	4.338.000
RIOLERING		
Zakelijk	454.000	355.000
Huishoudens	3.093.000	2.790.000
TOTAAL	16.042.000	15.607.000

Ontwikkeling lastendruk

De gemeente bepaalt de lastendruk op basis van de vastgestelde tarieven voor 2008. Sinds de herindeling wordt de gemeentelijke lastendruk gemeten. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen huurwoningen en koopwoningen. Bij de berekening is uitgegaan van de gemiddelde taxatiewaarde van de koopwoningen en huurwoningen over het tijdvak 2008 (waardepeildatum: 1 januari 2007). De gemiddelde waarde van woningen in onze gemeente bedraagt € 341.000; de gemiddelde waarde van koopwoningen is € 422.000 en van huurwoningen € 222.000.

Lastendruk-ontwikkeling voor huurders

	2006		2007		2008	
	Gezin	Alleenstaanden	Gezin	Alleenstaanden	Gezin	Alleenstaanden
OZB	0	0	0	0	0	0
Rioolrecht	150,00	150,00	165,00	165,00	181,20	181,20
Afvalstoffenheffing	261,60	150,00	285,00	162,00	280,20	160,20
Lastendruk	411,60	300,00	450,00	327,00	461,40	341,40
STIJGING IN %	- 27,8%	- 33,6%	9,3%	9,0%	2,5%	4,4%

Lastendruk-ontwikkeling voor huiseigenaren

	2006		2007		2008	
	Gezin	Alleenstaanden	Gezin	Alleenstaanden	Gezin	Alleenstaanden
OZB	363,53	363,53	372,80	372,80	374,74	374,74
Rioolrecht	150,00	150,00	165,00	165,00	181,20	181,20
Afvalstoffenheffing	261,60	150,00	285,00	162,00	280,20	160,20
Lastendruk	775,13	663,53	822,80	699,80	836,14	716,14
STIJGING IN %	- 24,7%	- 27,1%	6,2%	5,5%	1,6%	2,3%

Uit de tabellen blijkt dat de lasten voor gezinnen in een gehuurde woning in 2008 met circa € 11 (2,5%) toenemen.

Voor gezinnen in een eigen huis nemen de lasten toe met € 14 (1,6%). Dit verschil in de toename van de lastendruk komt omdat in de huurwoningen geen ozb wordt geheven. Hierdoor neemt het relatieve gewicht van de stijging van het rioolrecht toe. In de bovenstaande tabel is uitgegaan van een WOZ-waarde van € 422.000.

Onroerendezaakbelasting (OZB)

De onroerendezaakbelasting is de belangrijkste gemeentelijke belasting. Met de opbrengst daarvan financiert de gemeente een deel van de gemeentelijke voorzieningen. De tarieven worden uitgedrukt in eenheden van € 2.500 economische waarde. De gemeente stelt de economische waarde vast op grond van de Wet op de Onroerend Zaakbelasting (WOZ). Het beleid van de raad is dat de OZB-tarieven niet meer mogen stijgen dan de inflatie. In de meerjarenbegroting 2008 is een verhoging van de OZB aangenomen van 2%.

Vanaf 1 januari 2008 is de maximumhoogte van de OZB tarieven door het Rijk weer afgeschaft.

De aanslagen zullen worden opgelegd op basis van een nieuw vastgestelde (getaxeerde) waarde. We verwachten een verhoging van 7% voor woningen en 1,5% voor niet-woningen. Die verhoging mag leiden tot een 2% hogere opbrengst, zodat de tarieven voor eigenaren per eenheid van € 2.500 verlaagd worden. In tabelvorm zijn de tarieven vanaf 2006 en de verschillen met de tarieven 2007 weergegeven.

OZB-tarieven 2006-2008 (tarief per € 2.500)

	Woningen		Niet woningen
	Eigenaren	gebruikers	eigenaren
2006	2,43	3,15	3,92
2007	2,33	3,20	3,99
2008	2,22	3,20	3,99
VERSCHIL T.O.V. 2007	- 9,5%	0,0%	0,0%

Afvalstoffenheffing

Het tarief voor de afvalstoffenheffing zal voor meerpersoonshuishoudens in 2008 € 280,20 bedragen. Dit is € 4,80 lager dan vorig jaar. Voor éénpersoonshuishoudens zal het tarief € 160,20 bedragen.

Dit is € 1,80 lager dan vorig jaar. Gunstige prijsontwikkelingen voor de verwerking van chemisch afval, glas, oud papier en grof tuinvuil zijn hiervan de oorzaak.

Na verwerking van dit voorstel is de afvalstoffenheffing 100% kostendekkend.

Rioolheffing

Het tarief voor de rioolheffing zal in 2008 € 181,20 bedragen. Het tarief 2007 is € 165,00. De stijging van de rioolheffing van 10% is volgens afspraak, om zodoende in 2010 100% kostendekkend te kunnen zijn.

Vanaf 2008 zijn de tarieven voor riolrechten verfijnder opgebouwd. Daarbij is gebruik gemaakt van een staffel waarbij het verbruik in m³ leidend is om het tarief te bepalen. In de tabel 'lastendruk-ontwikkeling' is voor de begroting 2008 het tarief voor rioolrecht van het meest voorkomende verbruik opgenomen.

Na verwerking van dit voorstel bedraagt de kostendekkendheid ca. 86%.

Ontwikkelingen binnen rioolheffing

Per 1 januari 2008 treedt de Wet gemeentelijke watertaken in werking. Deze wet regelt de zorgplicht voor hemel- en grondwaterbeheer. Deze wet betekent een verdere verbreding van de gemeentelijke verantwoordelijkheid op het gebied van watertaken. Onze gemeente krijgt op grond van deze wet 5 jaar de gelegenheid om deze wetgeving in haar (financiële) beleid te implementeren. Omdat de knelpunten in onze gemeente op het gebied van hemel- en grondwaterbeheer relatief beperkt zijn, gaan wij er vanuit dat deze implementatie per 1 januari 2009 door kan gaan. De extra taken als gevolg van de nieuwe wet kunnen per 2009 via een verbrede rioolheffing worden gedekt.

Op dit moment weten we nog niet wat de financiële gevolgen voor onze gemeente zijn van de invoering van de Wet gemeentelijke watertaken. Onderzoek hiernaar vindt op dit moment plaats. Het onderzoek wordt in het najaar afgerond. Ook dan zijn de resultaten bekend van de tussenevaluatie van het Gemeentelijk Rioleringsplan 2005–2009. Ook zullen op dat moment de financiële gevolgen van de gewijzigde wetgeving voor de gemeente De Bilt bekend zijn.

Kwijtscheldingen

Binnen onze gemeente kunnen minder draagkrachtige burgers in aanmerking komen voor kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen. In principe kan onder voorwaarden kwijtschelding worden verleend voor rioolrecht, afvalstoffenheffing en hondenbelasting. Bij kwijtschelding past de gemeente een inkomens- en vermogenstoets toe.

In de begroting 2008 zijn de volgende bedragen voor kwijtschelding opgenomen.

Bedragen voor kwijtschelding 2007 en 2008

	Totaal begroot 2008	Aantal kwijt- scheldingen 2008	Totaal begroot 2007	Aantal kwijt- scheldingen 2007
Afvalstoffenheffing	165.000	750	194.000	868
Rioolheffing	135.900	750	137.000	830
Hondenbelasting	6.100	85	7.000	100
TOTAAL	307.000	-	338.000	-

3.2 WEERSTANDVERMOGEN

Het weerstandsvermogen is de mate waarin de gemeente in staat is om mogelijke financiële (niet begrote) tegenvallers op te vangen zonder dat dit onmiddellijk invloed heeft op het beleid. De weerstandscapaciteit is de beschikbare financiële ruimte die zonder (ingrijpende) beleidswijzigingen beschikbaar is. Het gaat in deze paragraaf om de verhouding tussen de aanwezige weerstandscapaciteit en de aanwezige risico's (omvang en achtergronden). Ook komt het gevoerde beleid aan de orde.

Beleidskaders

Het wettelijke beleidskader

De onderwerpen die verplicht zijn in deze paragraaf staan in:

Artikel 11. Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

- 1 Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:
  - a de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover een gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;
  - b alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.
- 2 De paragraaf betreffende het weerstandsvermogen bevat ten minste:
  - a een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
  - b een inventarisatie van de risico's;
  - c een beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's.

Toelichting

De risico's die relevant zijn voor deze paragraaf zijn die risico's die niet anderszins zijn ondervangen. Reguliere risico's – risico's die zich regelmatig voordoen en die veelal vrij goed meetbaar zijn – maken geen onderdeel uit van de risico's uit deze paragraaf. Hiervoor zijn verzekeringen afgesloten dan wel voorzieningen of maatregelen getroffen. Positieve risico's mogen meegenomen worden.

Artikel 16. Weerstandsvermogen (financiële verordening gemeente De Bilt):

- 1 Het college biedt tenminste eenmaal in de vier jaar een nota weerstandsvermogen en risicomangement aan. In deze nota wordt ingegaan op het risicomangement, het opvangen van risico's door verzekeringen, voorzieningen, het weerstandsvermogen of anderszins. In de nota wordt tevens het gewenste weerstandscapaciteit bepaald. De raad stelt de nota vast.
- 2 Bij de begroting en jaarstukken doet het college in de paragraaf weerstandsvermogen verslag van de risico's voor de gemeente, de aanwezige weerstandscapaciteit en wordt een inschatting gegeven in hoeverre schaden en verliezen als gevolg van de risico's met de aanwezige weerstandscapaciteit kunnen worden opgevangen.
- 3 In de paragraaf weerstandsvermogen bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:
  - a de solvabiliteit
  - b de netto schuld per inwoner

Beleid gemeente

De gemeente voert een risicomijdend financieel beleid. Dit komt tot uitdrukking in de bepaling van de hoogte van de weerstandscapaciteit en de wijze waarop in de begroting met risico's wordt omgegaan. De weerstandscapaciteit binnen gemeente De Bilt wordt bepaald door de middelen waarover kan worden beschikt zonder dat beleid moet worden aangepast. Dit betekent dat alleen over de vrije reserves, inkomensverhogende maatregelen en belastingcapaciteit kan worden beschikt.

In de jaarrekening 2006 en in de beleidsnota Reserves en voorzieningen is aandacht besteed aan het benodigde risicovermogen. Op basis van een wetenschappelijk beproefde statistische methode is het risicoprofiel vastgesteld en is de Risicoreserve vooralsnog bepaald op € 12,4 mln. Deze reserve wordt verder meegenomen in de opstelling van de weerstandscapaciteit.

Als sluitstuk van het risicobeheer heeft de gemeente een verzekeringsportefeuille. Bij de bepaling van het risicoprofiel zijn bekende en erkende risico's gekwalificeerd op basis van de kans dat een risico zich voordoet. Voor een aantal hiervan is een verzekeringspolis afgesloten om de eventuele gevolgen van aanspraken van deze risico's financieel af te dekken. De volgende verzekeringen zijn er:

- Politieke molestverzekering voor bestuurders en ambtenaren (excl. brandweer);
- Gemeentelijke aansprakelijkheid premie dekking personen- en zaakschade;
- Collectieve rechtsbijstandsverzekering voor gemeenteambtenaren (en vrijwillige brandweer);
- Bouw- en montageverzekering (CAR-verzekering);
- Verzekeringen voor de gemeentelijke voertuigen, gemeentelijke gebouwen (brandverzekering), machinebreuk verzekering (zwembad), verzekering voor kunstwerken (en transport/verblijf tentoonstellingen) en instrumenten/apparatuur.

De kosten voor deze verzekeringen zijn in de begroting opgenomen.

Jaarlijks wordt in de begroting een post voor Onvoorziene uitgaven ad. € 205.000 opgenomen.

Overzicht van reserves en voorzieningen per 1 januari (x € 1.000)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
RESERVES						
Vrij/algemene reserve	5.072	3.725	7.421	7.221	7.957	7.957
Risicoreserve	9.400	12.400	12.400	12.400	12.400	12.400
Reserve Grondexploitatie/boven-wijkse voorzieningen	5.762	1.277	1.255	1.233	1.211	1.190
TOTAAL VAN DE BESTEMMINGSRESERVES	17.223	17.562	14.056	12.556	11.692	11.189
TOTAAL VAN DE RESERVES (EIGEN VERMOGEN)	37.457	34.964	35.132	33.410	33.260	32.736
VOORZIENINGEN						
Bestaande risico's	8.697	6.780	5.547	4.511	3.528	2.608
Onderhoudsegalisatie	2.750	2.642	3.112	3.174	3.047	2.032
Door derden beklemde middelen	3.708	3.909	4.259	3.654	3.121	2.067
Dubieuze debiteuren	1.119	1.111	1.111	1.111	1.111	1.111
TOTAAL AAN VOORZIENINGEN	16.274	14.442	14.029	12.450	10.806	7.818

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit twee onderdelen; de incidentele en de structurele capaciteit.

De incidentele capaciteit

De incidentele capaciteit is het vermogen om tegenvallers eenmalig op te vangen zonder dat deze invloed hebben op het voortzetten van beleid.

De volgende items bepalen deze capaciteit:

- Omvang van de vrij aanwendbare reserves;
- Vrij aan te wenden ruimte binnen bestemmingsreserves;
- Stille reserves.

De gevraagde solvabiliteit en netto schuld per inwoner vallen onder dit onderdeel.

Ad a, Vrij aanwendbare reserves

Vrij aanwendbare reserves zijn reserves waaraan de raad in eerste aanleg geen specifieke beleidsbestemming heeft gekoppeld. Als inzet voor deze paragraaf praten we over:

- De algemene reserve (stand per 31 december 2006 is € 3,7 mln):
Doelstelling: De algemene reserve wordt gebruikt voor de afwikkeling van exploitatietekorten dan wel -overschotten. Ze heeft een bufferfunctie en wordt doorgaans aangewend voor eenmalige lasten.
- De risicoreserve (stand per 31 december 2006 is € 12,4 mln.):
Doelstelling: De reserve is bedoeld voor onvoorziene situaties; bijvoorbeeld calamiteiten die niet afgedekt worden door verzekeringsgelden of andere reserves en voorzieningen. Ook onverhoopt negatieve rekeningsresultaten kunnen aan deze reserve worden onttrokken.
- Reserve Grondexploitatie/bovenwijkse voorzieningen (stand per 31 december 2006 is € 1,3 mln.):
Doelstelling: Dekking van de kosten van de uitvoering van het grondbeleid.
De reserve bovenwijkse voorzieningen is een Algemene-/Bestemmingsreserve. De koopkrachtcorrectie, met een in de najaarsnota van 2005, vastgesteld percentage van 1,75%, wordt bijgeschreven op deze reserve.
We willen deze reserve hier meenemen omdat ook in het risicoprofiel gerekend wordt op grondexploitatierisico's.

Ad b, Bestemmingsreserves

Voor de bestemmingsreserves heeft uw raad een concreet beleidsdoel vastgesteld. Alleen de raad is bevoegd deze bestemming te wijzigen. Gelet op het gedefinieerde uitgangspunt dat de financiële middelen voldoende moeten zijn om tegenvallers financieel op te vangen zonder dat dit beleidsgevolgen heeft, blijven deze buiten de berekening van de weerstandscapaciteit. In noodzakelijke gevallen kunnen ze wel gebruikt worden voor het afdekken van onverwachte niet begrote kosten. Op dit moment is er geen vrije ruimte binnen de bestemmingsreserve bekend. Daarom wordt hiermee niet gerekend.

Ad c, De stille reserves

Tot de stille reserves behoren de deelnemingen, bezittingen en verschillen tussen de reële waarde van activa, als deze direct verkocht worden, en de boekwaarde. Voor de berekening van de weerstandscapaciteit houden we een bedrag van € 1,8 mln. aan. Dit bedrag is het gevolg van een onderzoek naar de weerstandscapaciteit in 2004. Deze waarde zal herijkt moeten worden (zie activiteiten).

Solvabiliteit en netto schuldbedrag per inwoner (art.16 Financiële verordening)

De solvabiliteit is het vermogen van de gemeente om op langere termijn aan haar financiële verplichtingen te kunnen voldoen. Het brengt de verhouding tussen het eigen en het vreemd vermogen in beeld. Naarmate de ratio hoger is, heeft de gemeente meer met eigen vermogen gefinancierd en/of is minder vreemd geld aangetrokken (gunstig voor rentekosten en -invloed).

De solvabiliteitsratio is de verhouding tussen het eigen vermogen (EV) en het vreemd vermogen (VV).

Solvabiliteitsratio (Bedragen x € 1.000)

	2006	2007	2008
Totale eigen vermogen (reserves)	37.457	34.964	35.132
Totaal vreemd vermogen (geldleningen en voorzieningen)	49.386	55.433	43.744
Solvabiliteit in percentage EV / VV	75,8%	63,1%	80,3%
KENGETAL PER INWONER (aantal 1/1-08: 42.024)			
Schuld per inwoner (VV)	1.175	1.319	1.041
Eigen vermogen per inwoner	891	832	836

De grote schommelingen in het vreemd vermogen komen doordat eind 2006 voor ruim € 20 mln. aan geldleningen is aangetrokken. In 2008 staat ruim € 8 mln. aan aflossingen gepland.

Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen die we als gemeente permanent inzetten om tegenvallers in de begroting op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van het meerjarig beleid.

Hieronder vallen:

- 1 Post voor Onvoorzien uitgaven;
- 2 Onbenutte belastingcapaciteit;
- 3 Ruimte in de begroting.

Ad 1, Onvoorzien uitgaven (jaarlijks € 205.000 beschikbaar in de begroting)

Deze post wordt vaak gebruikt voor die zaken die bij de begroting niet zijn meegenomen. Beleidsmatig 'horen' hier nieuwe lasten getoetst te worden die voldoen aan de drie O's: onvoorzienbaar, onuitstelbaar en onvermijdbaar.

Ad 2, Onbenutte belastingcapaciteit

Onbenutte belastingcapaciteit is de ruimte tussen de feitelijke opbrengsten uit belastingen en heffingen en de opbrengsten die de gemeente zou kunnen realiseren o.b.v. de uitgangspunten die het rijk hanteert voor de Artikel 12 Financiële verhoudingswet status. Nu de maximalisering van de OZB weer is vervallen, speelt deze optie weer een rol.

Onbenutte belastingcapaciteit, normering art. 12

	Theoretische opbrengst	Gemeente De Bilt 2008	
		Tarieven	Geraamde opbrengst
OZB 120% van rekestarieven gemeentefonds			
Woningen eigenaren	€ 2,60 = € 6.954.000	€ 2,22	€ 5.937.500
Niet woningen gebruikers	€ 2,88	€ 3,20	n.v.t.
Niet woningen eigenaren	€ 3,58	€ 3,99	n.v.t.
RIOOLRECHTEN			
100% kostendekkend	€ 4.119.000		€ 3.547.000
AFVALSTOFFENHEFFING			
100% kostendekkend			
TOTALEN	€ 11.073.000		€ 9.484.500
ONBENUTTE CAPACITEIT		€ 1.588.500	

Opmerkingen: Twee OZB-tarieven van De Bilt liggen boven de theoretische grens. Deze tellen dus niet mee voor capaciteit.

Ad 3, Ruimte in begroting

Uit analyse van de bouw- en sloopvergunningen bleek in 2007 een onderdekking van € 205.000. Dit bedrag loopt in 2008 verder op tot € 625.000. Er is een zero base begroting voor 2008 opgesteld. Daarmee wordt verondersteld dat eventuele ruimte in budgetten nul is. Daardoor houden we hiermee voor de capaciteit geen rekening.

Recapitulatie van de weerstandscapaciteit (bedragen x € 1.000)

ONDERDELEN	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Algemene reserve	5.072	3.725	7.421	7.221	7.957	7.957
Risicoreserve per 1 januari 2006	12.400	12.400	12.400	12.400	12.400	12.400
Reserve Grondexploitatie/bovenwijkse voorzieningen	5.762	1.277	1.255	1.233	1.211	1.1190
Stille reserves	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800
Ruimte in rechten	1.000	205	625	625	625	625
Onbenutte belastingcapaciteit	Nvt. Ivm maximalisering		1.588	1.400	1.300	1.200
Onvoorzien in begroting	600	205	205	205	205	205
WEERSTANDSCAPACITEIT		19.612	25.294	24.884	25.498	25.377

Risicoprofiel

Onze gemeente bepaalt het risicoprofiel op basis van het beleid (= bestendige werkwijze). Dit doen wij door de bekende en erkende risico's te kwantificeren op basis van de kans dat het risico zich voordoet. Daarbij wordt het minimum- en maximumrisico ingeschat. De kansen zijn als volgt opgedeeld:

	Omschreven als	Gewogen in risicoreserve
nihil	Kleinst	0% van gemiddelde risico
< 20%;	Kleiner	10% van gemiddelde risico
> 20%, maar < 40%	Klein	30% van gemiddelde risico
> 40%, maar < 60%	Groot	50% van gemiddelde risico
> 60%, maar < 80%	Groter	70% van gemiddelde risico
> 80%	Grootst	90% van gemiddelde risico

In onderstaande tabel zijn alle bekende risico's opgenomen. Vervolgens is per risico de kans ingeschat dat het risico zich voordoet en de verwachte minimum en maximum impact van het risico.

Risicoprofiel

	I/S	Minimum	Maximum	Kans
BEDRIJFSRISICO'S				
Ontbreken integrale risico-inv.	I	€ 0,7 mln.	€ 1,4 mln.	klein
Renterisico	S	€ 0,1 mln.	€ 0,2 mln.	klein
Waarborgen bedrijfsvoering	S	€ 0,8 mln.	€ 1,0 mln.	groot
EIGENDOMSRISICO'S				
Bodemverontreiniging	I	€ 0,5 mln.	€ 1,0 mln.	klein
Nieuwbouw Sportaccommodatie Kees Boeklaan	I	€ 0,4 mln.	€ 0,8 mln.	klein
Grondexploitaties	I	€ 0,5 mln.	€ 2,5 mln.	groter
BELEIDSRISICO'S				
WOZ-Taxatie	S	€ 0,1 mln.	€ 0,3 mln.	kleiner
Vuilstort Maarsbergen	I	€ 0,2 mln.	€ 0,4 mln.	klein
Regio Bestuur Utrecht	S	€ 0,1 mln.	€ 0,2 mln.	klein
Recreatieschappen	S	€ 0,1 mln.	€ 0,2 mln.	klein
Wet Maatschappelijke Onderst.	S	€ 0,1 mln.	€ 0,5 mln.	klein
Sociale Werkvoorziening Zeist	I	€ 0,1 mln.	€ 0,2 mln.	groot
Onderwijshuisvesting (MOP en IHP)	S	€ 0,1 mln.	€ 0,5 mln.	groot
Woonwagenschap	I	€ 0,1 mln.	€ 0,3 mln.	groot
Algemene uitkering	S	€ 0,1 mln.	€ 0,5 mln.	groot
Voorzieningenniveau sportaccommodaties	S	€ 0,1 mln.	€ 0,2 mln.	groot
Bedrijfsvoering Brandweer (Regionalisering)	S	€ 0,1 mln.	€ 0,3 mln.	groot
Stichting Openbaar Onderwijs	S	€ 0,1 mln.	€ 0,2 mln.	groot
Open einde financiering	S	€ 0,1 mln.	€ 0,1 mln.	groter
Actualisering Beheerplannen Openbare Ruimte/GRP	S	€ 0,1 mln.	€ 1,0 mln.	groter
Friciekosten Muziekschool en Bibliotheek	I	€ 0,5 mln.	€ 1,5 mln.	grootst
Regionale Sociale Dienst	I	€ 0,1 mln.	€ 0,2 mln.	grootst
Wet Werk en Bijstand	S	€ 0,1 mln.	€ 0,5 mln.	grootst
AANSPRAKELIJKHEIDSRISICO'S				
Achtervang constructie Corporaties	I	€ 0,1 mln.	€ 0,5 mln.	kleinst
Gewaarborgde geldleningen	I	€ 0,1 mln.	€ 4,8 mln.	kleiner
Wettelijke aansprakelijkheid	I	€ 0,1 mln.	€ 1,0 mln.	kleiner
Legionellabacterie	I	€ 0,5 mln.	€ 2,0 mln.	kleiner
Planschadeclaims	I	€ 0,4 mln.	€ 0,5 mln.	groot
TOTAAL		€ 6,6 mln.	€ 22,8 mln.	

Het risicoprofiel is minimaal € 6,6 mln. en maximaal € 22,8 mln. als elk risico zich eenmaal voordoet. Bij de bepaling van het benodigde bedrag wordt rekening gehouden met de mogelijke structurele gevolgen van individuele risico's door het risico voor 4 jaar af te dekken. Hierdoor kan de gemeente weloverwogen haar maatregelen nemen.

In onderstaande tabel zijn Monte Carlo simulaties toegepast. Op basis van verschillende zekerheidspercentages (97, 5, 84 en 50) heeft dat geleid tot onderstaande profielen. Hierbij zijn we ervan uitgegaan dat voor alle risico's de geschatte financiële impact normaal is verdeeld. De kans op de minimale financiële impact wordt even groot verondersteld als de kans op de maximale financiële impact. Verder is een inschatting gemaakt van het risico dat zich zal manifesteren en structurele risico's minimaal 4 jaar moeten worden opgevangen, zodat de gemeente haar maatregelen weloverwogen kan nemen.

Op basis van het voorgaande kan het volgende overzicht voor 2008 gemaakt worden:

Weerstandscapaciteit versus Risicoprofiel

Zekerheidspercentage afdekking risico's	Weerstandscapaciteit	Risicoprofiel Op kans	Weerstandsvermogen Op kans
97,50%	25,3	23,0	110%
84%	25,3	18,0	141%
50%	25,3	13,0	195%

Conclusie

Op basis van de risico-inventarisatie blijkt het gemeentelijk weerstandsvermogen te variëren tussen 110% en 195%. De hoogte van de impact en de kans dat het betreffende risico zich voordoet zijn hierbij ingeschat. Hiermee is de conclusie gerechtvaardigd dat de gemeente over voldoende middelen kan beschikken om eventuele ongedekte risico's op te vangen.

Activiteitenplanning

De komende jaren pakken we de volgende onderwerpen op om te verbeteren:

	2007	2008	2009	2010	2011
Opstellen nota weerstandsvermogen en risicomanagement		X			
Onderbouwen hoogte en besteding voorzieningen	X				
Aangeven verwachte uitputting reserves		X			
Verbetering begroting en processen(onvoorzien)		X			
Actualisatie waardering stille reserves		X			

3.3 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Onze gemeente heeft ongeveer 4.000 hectare aan openbare ruimte in beheer. In die openbare ruimte vindt een groot aantal activiteiten plaats, zoals wonen, werken en recreëren. Voor al die activiteiten heeft de openbare ruimte kapitaalgoederen voor de volgende bestemmingen:

- Infrastructuur (wegen, water, riolering, kunstwerken);
- Voorzieningen (groen en sportfaciliteiten);
- Gebouwen.

De gemeente moet al deze kapitaalgoederen onderhouden. Omdat het om duurzame kapitaalgoederen gaat, kost deze taak continu geld. Landelijk gezien wordt circa 15% van de begroting aan onderhoud van kapitaalgoederen besteed. Voor onze gemeente (gegevens 2004) is dat circa 16,30%.

Onderhoud van kapitaalgoederen is vaak pas van buiten zichtbaar als er gebreken optreden. Los zittende stoeptegels, gaten in de weg, slecht onderhouden schoolgebouwen e.d. zijn zaken waar burgers de gemeente vaak op aanspreken. Met de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen heeft uw raad de mogelijkheid kaders te stellen voor onderhoud van wegen, riolering, schoolgebouwen enzovoorts. De paragraaf is onder meer een instrument om onderhoud systematisch aan te pakken. Ook zijn kapitaalgoederen van belang voor het verwezenlijken van de gemeentelijke programma's zoals milieu, onderwijs en verkeer.

Omdat het uitstellen van onderhoud in het begin niet tot problemen leidt, is onderhoud vaak de zwakke plek in de financiële positie van de gemeente. Onderhoud zal vroeg of laat altijd moeten worden gepleegd. Bovendien kost achterstallig onderhoud over de tijd bezien meer dan 'gewoon' onderhoud.

Het bovenstaande wil niet zeggen dat er geen flexibiliteit is bij het onderhoud van kapitaalgoederen. De vereiste kwaliteit is daarbij een belangrijke factor. Daarom is het aan te bevelen dat uw raad zich regelmatig, bijvoorbeeld om de vier jaar, buigt over de vraag welk kwaliteitsniveau u passend vindt voor bijvoorbeeld wegen in de verschillende wijken of de verschillende soorten wegen. Over onderhoud van kapitaalgoederen kunnen de volgende vragen worden gesteld: Welk kwaliteitsniveau willen we? Wat gaat dat kosten, nu en in de toekomst?

Beheerplannen

In onze gemeente is ervoor gekozen Beheerplannen op te stellen waarin kwaliteit en kosten kunnen worden afgewogen. Het Beheerplan bevat de volgende groep voorzieningen:

- Wegen;
- Riolering;
- Openbaar groen;
- Gemeentelijke gebouwen;
- Onderwijshuisvesting.

Per groep is het gewenste kwaliteitsniveau vastgesteld en zijn de noodzakelijke middelen aangegeven om het afgesproken niveau te handhaven.

Gezien de financiële positie van de gemeente De Bilt heeft de raad, in relatie tot de nota Financieel Meerjarig Gezond, eind 2002 besloten de kwaliteit van het gewenste niveau naar beneden bij te stellen, zodat 10% op de uitvoeringskosten kon worden bezuinigd. Dit betekent dat het percentage wegen met het predikaat 'slecht wegdek' en 'onderhoudachterstand' vertraagd zullen worden weggewerkt. De consequenties op lange termijn zijn nog niet goed in beeld. Als blijkt dat het onderhoud, als gevolg van ontoereikende middelen, leidt tot kapitaalvernietiging, zal de raad hierover tijdig worden geïnformeerd.

Daarnaast zijn de volgende beheerplannen gereed:

- Niet gemeentelijke gebouwen;
- Brandweer;
- Gemeentelijke sportparken;
- (Civiele) Kunstwerken (Bruggen etc.).

Verder is een basis gelegd voor het bomenbeleid (basis voor beheerplan).

Voor genoemde beheerplannen wordt een nota aangeboden die het mogelijk maakt een integraal besluit te nemen over de resterende beheerplannen. Voor de kosten van de beheerplannen zoals die vastgesteld zijn dan wel binnenkort aangeboden worden is in de begroting structureel voldoende budget geraamd. Hierin zijn de eerdergenoemde kortingen verwerkt.

Wegen, kunstwerken en verkeersinstallaties

Onderdeel wegen

Onze gemeente heeft een wegennet met een totale lengte van 192,5 km, waarvan 167 km binnen en 25,5 km buiten de bebouwde kom. Het totale verhardingsoppervlakte is 2.230.500 m². Dit bestaat voor 55% uit asfalt en voor 45% uit elementenverhardingen. Volgens de wet moet de gemeente zorgen voor een goede staat van onderhoud. Daarom moet het wegennet aan een minimaal kwaliteitsniveau voldoen. In 2000 is een beleidsnota wegbeheer voor de toenmalige gemeente De Bilt vastgesteld. Na de herindeling is deze nota aangepast met de areaalgegevens van voormalig gemeente Maartensdijk. Het kwaliteitsniveau wordt jaarlijks via visuele inspecties in kaart gebracht. Voor het gewenste niveau wordt de gebruikelijke CROW-richtlijn gehanteerd. Uit de inspectie eind 2005 is wederom gebleken dat het leeuwendeel van de huidige wegverharding van voldoende niveau is. Slechts een klein percentage heeft het predikaat matig tot slecht meegekregen. Alleen het percentage 'zeer slechte wegen' is nog iets te hoog. Dit heeft met name betrekking op de elementverharding. In de komende jaren zullen we deze achterstand rechtzetten, mits het huidige middeleniveau gehandhaafd blijft. Inspectie wijst uit dat de kwaliteit van de verharding als geheel aan de onderkant van verantwoord wegbeheer zit.

De vooruitzichten tot 2015 geven aan dat er een structureel tekort zal zijn. Desondanks is de verwachting dat het tot 2010 mogelijk is om zonder onoverkomelijke knelpunten het wegbeheer op verantwoorde wijze uit te voeren. Hierbij is het wel nodig dat de inkomsten uit de subsidie weer terugvloeien naar de voorziening (wegbeheer). De verwachting is dat de beheerplanningen van 2008 volledig worden uitgevoerd, omdat al in 2007 met de voorbereiding van verschillende projecten is gestart. Zo zullen we eind 2008 beginnen met het project 'herinrichting Wijk Vogelzang' en een zullen we een nieuwe verkeersregelinstallatie op de Koningin Wilhelminaweg plaatsen. Mogelijk niet-uitgevoerde werkzaamheden schuiven op naar 2009. De dekking komt in 2008 niet in gevaar. De verwachting is dat de voorziening (wegbeheer) 2009 positief afsluit.

Onderdeel (civiele) kunstwerken (bruggen ca)

Het doel van het beheerplan kunstwerken is het doelmatig beheer en onderhoud van civiele kunstwerken in het Biltse wegennet. Gemeente De Bilt heeft circa 25 kunstwerken. Voor het meerjarig planmatig onderhoud is begin 2006 bij Raadsbesluit extra budget beschikbaar gesteld. Het kwaliteitsniveau voor kunstwerken is gelijk aan het basis CROW-niveau. Het huidige budget is ontoereikend voor het vervangen van kunstwerken. Als een kunstwerk vervangen moet worden, doen we een beroep op de algemene risicoreserve. Net als in 2007 voeren we ook 2008 onderhoud uit volgens de planning. Daarom zijn er geen consequenties voor het onderhoudsprogramma in 2008.

Onderdeel verkeersinstallaties etc.

Het beheerplan verkeersregelinstallaties (VRI's) gaat over het doelmatig beheer en onderhoud van VRI's in het Biltse wegennet. Gemeente De Bilt heeft 13 verkeersinstallaties. Als we het beschikbare budget bekijken, is het beleid primair gericht op het onderhoud van de VRI's. Het VRI-bestand is echter oud, ouder dan 15 jaar. 15 jaar is de gemiddelde levensduur van een VRI. Complete vervanging is niet uit te sluiten. In 2008 gaan we de VRI's op de Koningin Wilhelminaweg en de Boslaan/Soestdijkseweg renoveren. Als bij nadere inspectie blijkt dat de VRI's vervangen moeten worden, vragen we via een apart voorstel extra krediet aan. Zonder extra noodzakelijke investeringen zoals vervanging van het complete VRI-bestand, is het budget naar verwachting tot 2009 toereikend.

Gemeentelijke rioleringsplan (GRP)

In 2005 is het huidige GRP 2005–2009 vastgesteld. De doelstelling van het beheerplan rioleringen is het doelmatig beheer en onderhoud van de (vuil)water afvoer in de gemeente. Een groot deel van het rioolstelsel in onze gemeente is vlak na de tweede wereldoorlog aangelegd. Daarom zal veel riolering in de komende 10 à 20 jaar moeten worden vervangen. Het accent zal de komende jaren dan ook liggen op vervanging van verouderde riolering.

Onderhoud van het rioleringsstelsel is in principe kostendekkend. Eventuele fluctuaties vangen we op met de egaliseringsreserve rioolbeheer. Omdat er in 2006 sprake was van een tekort (zie najaarsnota 2006) is het niveau van de reserve herijkt.

Per 1 januari 2008 zal de Wet gemeentelijke watertaken in werking treden. Deze wet regelt de zorgplicht voor hemel- en grondwaterbeheer en betekent een verdere verbreding van de gemeentelijke verantwoordelijkheid op het gebied van watertaken. Onze gemeente krijgt op grond van deze wet vijf jaar de gelegenheid om deze nieuwe wet in het (financiële) beleid toe te passen. Omdat de knelpunten in onze gemeente op het gebied van hemel- en grondwaterbeheer relatief beperkt zijn, gaan wij er vanuit dat inpassing per 1 januari 2009 kan plaatsvinden. De extra taken door de nieuwe wet kunnen per 2009 via het rioolrecht worden gedekt.

Op dit moment is nog niet aan te geven wat de financiële gevolgen voor onze gemeente zijn van de invoering van de Wet gemeentelijke watertaken. Onderzoek hiernaar vindt op dit moment plaats. Dit onderzoek wordt in het najaar 2007 afgerond. Op hetzelfde moment worden ook de resultaten bekend van de tussenevaluatie van het Gemeentelijk Rioleringsplan 2005–2009. Dan zijn ook de financiële gevolgen van de gewijzigde wetgeving voor de gemeente De Bilt bekend.

Overigens blijkt uit recente onderzoeken dat ons huidige stelsel in redelijk tot goede staat van onderhoud verkeert en dat de gemeente in 2010 naar verwachting zal voldoen aan de Basisinspanning van de Wet Milieubeheer.

Beheerplan tractie

Voor onderhoud en vervanging van machines en voertuigen van de buitendienst is een beheerplan tractie nodig. Door onzekerheid in het verleden over het voortzetten en de omvang van de buitendienst, is tot dusver geen beheerplan gemaakt. Nu zicht is op de omvang en de taken van de buitendienst kan ook het noodzakelijk in te zetten materieel worden bepaald en kan afschrijving, rente en vervanging worden berekend. De omvang van het huidige materieel is beduidend kleiner dan voorheen. Voor dit kleinere machinepark is momenteel een beheerplan in voorbereiding. Naar verwachting zal dit in het vierde kwartaal 2007 worden afgerond en aangeboden. De voorlopige ramingen van investeringslasten zijn op voorhand mee-genomen in de begroting 2008.

Openbaar groen, inclusief sport- en bomenbeheersplan

Het doel van het beheerplan groen is het doelmatig beheer van het Biltse groen: alle beplantingen, plantsoenen, grasvelden en sportvelden. Beheer vindt plaats volgens die van beeldkwaliteitbeschrijvingen van de R.A.W. (Stichting Rationalisatie en Automatisering Grond, Water en Wegenbouw). Daarnaast moet, wil de gemeente de gebieden langdurig binnen dat kwaliteitsniveau houden, jaarlijks 1 hectare worden gerenoveerd. Gezien de financiële positie van onze gemeente heeft uw raad besloten vanaf 2006 € 310.000 te besparen op groenonderhoud. Tot 2006 is ruimte gegeven om de beplantingen en plantsoenen op een onderhoudsarme wijze opnieuw in te richten. Door reorganisatie van de buitendienst en uitbesteding van onderhoudswerk aan derden wordt deze besparing gerealiseerd en kan de huidige kwaliteit worden gehandhaafd. Het huidige budget is overeenkomstig de behoefte van de beleidsambitie. In 2006 en 2007 is de uitvoering volgens planning verlopen. Er zijn daarom geen gevolgen voor het begrotingsjaar 2008.

Sportparken

In de raadsvergadering van 16 februari 2006 is het beheerplan voor de gemeentelijke sportparken vastgesteld. Het beheerplan geeft inzicht in de manier waarop de gemeente de sportvelden onderhoudt. Ook de vervanging van velden staat in het beheerplan. In het budget is rekening gehouden met een gemiddeld bedrag aan kapitaallasten dat jaarlijks voor vervanging nodig is. Het onderhoud aan de sportvelden is in belangrijke mate uitbesteed. Het beheerplan vormt de basis voor het bestek van de aanbesteding van het onderhoud.

In 2008 gaan we geen velden vervangen die ten lasten komen van het beheerplan. Wel moeten we rekening houden met de jaarlast van een in 2005 vervangen toplaag van een kunstgrasveld (waterveld) op het gemeentelijk sportpark aan de Kees Boekelaan (hockey SCHC). In het voorjaar van 2005 bleek dat reparatie niet meer mogelijk was. Vervanging bij de gemeente was voorzien in 2008. Om afkeuring van het veld te voorkomen, bleekvroegtijdige vervanging noodzakelijk. Met de vereniging SCHC was overeengekomen dat zij de kosten van rente en aflossing t/m 2007 betalen. Vanaf 2008 worden de kosten gedekt door het beheersplan.

Onderwijshuisvesting

De beheerplannen onderwijs bevatten het integraal huisvestingsplan (IHP, grootschalig onderhoud, nieuwbouw en capaciteitsuitbreiding) en het Meerjaren onderhoudsplan (MOP, onderhoud). De decentralisatie van de huisvesting van het primair en het voortgezet onderwijs heeft de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit hiervan bij het gemeentelijk bestuur gelegd. Handhaving of verbetering van deze kwaliteit resp.

uitbreidingen leidt tot financiële consequenties. Om deze financiële gevolgen te beheersen, zijn een IHP en een MOP opgesteld die inzicht verschaffen in de toekomstige lasten, die voortvloeien uit de verantwoordelijkheden voor de gemeente voor onderwijshuisvesting. Hierbij is het in stand houden van het primair en voortgezet onderwijs binnen de gemeente als randvoorwaarde gesteld. Het IHP en het MOP zijn in 2007 herzien. Daardoor zijn er weer nieuwe afspraken voor de komende jaren vastgelegd.

Onderdeel meerjarig onderhoudsplan onderwijs (MOP)

Het doel is inzicht te verschaffen in de onderhoudsbehoefte van een gebouw op de korte en lange termijn. Op de korte termijn, globaal de eerste vier jaar, vormt zij een leidraad voor de te nemen beslissingen over benodigde onderhoudswerkzaamheden. De financiële consequenties zijn uitgewerkt in de begroting 2008.

Brandweer

Het doel is het kwalitatief op peil houden van de brandweertechnische uitrustingen en materialen op het gebied van ARBO-regelgeving, en voldoen aan de geldende normen, alsmede het vervangen van afgeschreven en versleten, dan wel gesneuveld, materiaal en materieel. Onder geldende normen verstaan we ook landelijke richtlijnen van het ministerie van BZK en regionaal gemaakte afspraken. Omdat geldende normen op het gebied van ARBO steeds veeleisender worden, neemt de druk op de lasten toe. Onderstaande onderwerpen zijn daarvan de oorzaak. In dit onderdeel is geen rekening gehouden met de consequenties van eventuele nieuwbouw van de hoofdpost Bilthoven.

Veiligheid

In het kader van de ARBO-wet en algemene veiligheid zijn twee zaken in 2008 vooral aan de orde. Zo is het noodzakelijk om beroepspersoneel te voorzien van bedrijfskleding voor kazernewerkzaamheden en werkzaamheden buiten de deur (bezoek bouwplaatsen en dergelijke). In de vervangingsinvestering c.q. het beheerplan was hier eerder geen rekening mee gehouden. Eerder genoemde wetgeving maakt aanschaf echter onvermijdelijk.

Daarnaast is er de aanschaf van bevelvoerdersondersteuningssystemen. Dit zijn digitale systemen die de bevelvoerder in staat stellen op ieder gewenst moment tijdens een inzet essentiële informatie te krijgen over aantallen mensen in een gebouw, gevaarlijke stoffen, omgevingsrisico's, werkwijzen, bluswatervoorzieningen enz. Inzetsnelheid en veiligheid van brandweerpersoneel en de openbare veiligheid worden daardoor enorm vergroot. Daarnaast is de beschikbare informatie altijd actueel. Korpsen in de regio zullen dit in de toekomst breed inzetten.

Brandputten

In 2006 is de brandweer begonnen met een inventarisatie van de gebruikstoestand van alle brandputten in de gemeente. Uit deze putten haalt de brandweer grondwater om als eerste mee te blussen. De brandputten zijn eigendom van de gemeente. Na genoemde inventarisatie is gebleken dat een aantal brandputten in redelijke tot zeer slechte conditie is. Er is een extra bedrag nodig om de putten te reviseren en beheersmatig in de toekomst te onderhouden. Onze gemeente beschikt over 180 brandputten.

Vervangen hulpverleningsvoertuig

Het gaat hier om een Hulpverleningsvoertuig dat de gemeente inzet bij verkeersongevallen en andere calamiteiten dan brand. Volgens het regionaal dekkingsplan wordt dit een regionaal specialisme. Dat betekent dat aanschaf en bekostiging regionaal wordt geregeld. Bilthoven is volgens dit dekkingsplan een van de kazernes waar zo'n voertuig wordt gestald. Het voertuig had in 2006 vervangen moeten worden. Dat is niet gebeurd omdat we de regionale ontwikkelingen willen afwachten. Deze ontwikkelingen zijn nog niet duidelijk. Wel is het nodig om het materiaal en de Arbo technisch te vervangen. Daarbij is het zeker dat de regionale brandweer het voertuig overneemt als de HV voertuigen er komen.

Ter afsluiting

Het onderhoud van de kapitaalgoederen binnen gemeente De Bilt gaat over het doelmatig en duurzaam beheer. Het beleid is gericht op het in stand houden van de Biltse kapitaalgoederen. De manier waarop we het beheren is vastgelegd in verschillende beheerplannen. In stand houden betekent naast het bijhouden ook vervanging, als dit noodzakelijk is. Dit laatste is vaak duurder dan het eerste. De schaarste van de beschikbare middelen maakt het nodig om te kiezen.

3.4 FINANCIERING

De financieringsparagraaf is een vast onderdeel van de begroting en rekening geworden op grond van de Wet Financiering decentrale overheden (wet Fido). De Wet Fido stelt per 1 januari 2001 een treasury-statuut voor decentrale overheidslichamen verplicht. Het treasurystatuut is 28 juni 2001 vastgesteld door de gemeenteraad. Het was de bedoeling dat het treasurystatuut geëvalueerd zou worden in het jaar 2007. De prioriteiten zijn door personele ontwikkelingen in 2007 anders gesteld. De evaluatie zal worden doorgeschoven naar 2008. Alhoewel er summier uitvoering aan de treasuryfunctie gegeven zal worden, wordt de beperkte aandacht voor treasury verantwoord geacht, gegeven de specifieke situatie.

Kenmerken daarvan zijn:

- Een raamovereenkomst met de BNG waarin fluctuerende kassaldi op een weinig arbeidsintensieve wijze verantwoord worden opgevangen;
- Een voorzienbare groei van de kapitaalbehoefte op basis van geplande benutting van (niet liquide) reserves.

Hiermee is met name het aspect van beleggen van (tijdelijke) overtollige middelen niet relevant.

Financieringsfunctie

Wij zijn ons ervan bewust dat de financiering meer aandacht verdient en wij hebben er alle vertrouwen in dat in 2008 gaandeweg meer inhoud aan deze functie kan worden gegeven. De financieringsparagraaf is, in samenhang met het treasurystatuut, een belangrijk instrument voor het transparant maken, het sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie. De uitwerking hiervan is te vinden in de financieringsparagraaf in de begroting en jaarrekening.

Rentevisie

Financiële instellingen spreken de verwachting uit (juli 2007) dat er in het komende jaar nog een kleine stijging van het rentepercentage zal volgen. Het lange termijn rentepercentage is op dit moment ongeveer 4,5%. Hiermee blijft het lange termijn rentepercentage onder het huidige interne rentepercentage van 5,25%. Voorgesteld wordt om het huidige interne rentepercentage voor de begroting 2008 op 5,25% te handhaven. Op dit moment is niet duidelijk welke gevolgen de onrust op de Amerikaanse hypotheekmarkt zal hebben voor de rentetarieven.

Bij het opstellen van de Voorjaarsnota 2008 zullen we het interne rentepercentage daarom opnieuw bekijken.

Financiering via kortlopende geldleningen is goedkoper dan via langlopende geldleningen. Daarom trekken we pas een langlopende geldlening aan als de kasgeldlimiet over langere periode overschreden dreigt te worden. Om een te risicovolle financieringspositie te voorkomen, zijn wettelijk normen vastgelegd, uitgedrukt in de kasgeldlimiet en de risiconorm.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet bepaalt het maximale bedrag aan kortlopende geldleningen dat een gemeente mag aantrekken. Het uitgangspunt voor de kasgeldlimiet is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten door een grens te stellen aan korte financiering (< 1 jaar). Juist voor korte financiering kan het renterisico aanzienlijk zijn. De gemeente is op grond van de Wet Fido verplicht om per kwartaal aan de provincie Utrecht te rapporteren of de gemeente de kasgeldlimiet wel of niet overschrijdt. Als blijkt dat de kasgeldlimiet wordt overschreden, moet de gemeente een deel van de kortlopende schuld omzetten in een langlopende schuld. Zolang de kortlopende rente lager is dan de rente voor langlopende geldleningen, zal uiteraard zoveel mogelijk met kortlopende geldleningen worden gefinancierd. De kasgeldlimiet wordt berekend als een percentage van de jaarbegroting en geldt voor het hele jaar. De gemeente mag de kortlopende schuld niet verder laten oplopen dan 8,5 % (norm) van de begrotingsomzet. Voor 2008 betekent dit een limiet van € 6.467.000. De gemeente mag dus korte termijnfinanciering aantrekken tot dit bedrag.

Het is onder bepaalde voorwaarden toegestaan de kasgeldlimiet tijdelijk te overschrijden. Maar de eis is dat het driemaandelijks gemiddelde lager ligt dan de limiet. Voor bijzondere situaties kan een ontheffingsverzoek gedaan worden bij de toezichthouder (Provincie Utrecht).

Rente risiconorm

Via de rente risiconorm wordt bepaald welk renterisico de gemeente loopt op haar vaste schuld (leningen met een looptijd van langer dan 1 jaar). De rente risiconorm is bepaald op 20% van de vaste schuld. Dat wil zeggen dat jaarlijks niet meer dan 20% van onze vaste schuld geherfinancierd mag worden. De rente risiconorm 2008 bedraagt 20% van € 43.744.000 = € 8.748.800. Het uitgangspunt van de rente risiconorm is het beheersen van de renterisico's op de langlopende schulden. Dit gebeurt door het aanbrengen van spreiding in de looptijden van de leningen. Hiermee wordt voorkomen dat een groot deel van de leningen tegelijk opnieuw moeten worden afgesloten, met het risico van snel oplopende rentelasten.

Onderstaand een overzicht van het verloop van de rente risiconorm.

Verloop rente risiconorm

	2007	2008	2009	2010	2011
Te betalen aflossingen	4.527.000	8.027.000	4.527.000	4.454.000	4.454.000
Stand van de vaste schuld per 1 januari	46.571.000	43.744.000	35.717.000	31.190.000	26.736.000
Vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%	20%
Renterisico norm	9.314.000	8.749.000	7.143.000	6.238.000	5.347.000
Rente risico op vaste schuld	4.527.000	8.027.000	4.527.000	4.454.000	4.454.000
RUIJTE T.O.V. DE NORM	4.787.000	722.000	2.616.000	1.784.000	893.000

Berekening rente risiconorm is op basis van de huidige leningportefeuille.

Kredietrisico (leningen uitgezette gelden)

Naast bovengenoemd renterisico loopt onze gemeente ook kredietrisico op de door ons uitgeleende gelden en de door ons, aan plaatselijke verenigingen en instellingen gegarandeerde geldleningen. Per 1 januari 2008 zal het totaalbedrag aan uitgezette leningen € 2.060.000 bedragen. Dit betreft de verstrekking van zes leningen, waarvan de grootste lening (€ 1.700.000) verstrekt is aan Woningstichting SSW De Bilt.

Financiering (leningen portefeuille)

Op 1 januari 2008 zal het totaal van aangetrokken geldleningen € 43.744.000 bedragen. Aan reguliere aflossingen staat voor het jaar een bedrag van € 8.027.000 gepland.

Financieringstekort

	2008	2009	2010	2011
Activa	96.844.000	92.569.000	95.894.000	86.974.000
Financiële activa	10.463.000	9.617.000	9.005.000	1.436.000
TOTAAL ACTIVA (A)	107.307.000	102.186.000	104.899.000	88.410.000
Reserves	35.132.000	33.410.000	33.260.000	32.736.000
Voorzieningen	12.918.000	11.339.000	9.695.000	6.707.000
Langlopende geldleningen	43.744.000	35.717.000	31.190.000	26.736.000
TOTAAL PASSIVA (B)	91.794.000	80.466.000	74.151.000	66.179.000
SALDO FINANCIERING (A-I-B)	15.514.000	21.720.000	30.748.000	22.231.000

Teneinde te voorkomen dat wij de kasgeldlimiet overschrijden dienen wij langlopende geldleningen aan te trekken.

Relatiebeheer

De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), is al verschillende jaren de huisbankier van onze gemeente. De dienstverlening verloopt naar tevredenheid. Daarnaast zijn er rekening-courantverhoudingen met de ABN, de Postbank en de Rabobank. De contacten met ABN (afstorting kasgeld burgerzaken) en Rabobank (Vierstee) zullen we ook in 2008 voortzetten. De rekening bij de Postbank heeft geen toegevoegde waarde meer en zullen we in 2008, mede in het kader van een betere geldstroombeheersing, beëindigen.

Kasbeheer

Het beleid van onze gemeente is dat vorderingen tijdig worden geïnd volgens een vaste procedure (gemeentelijke leidraad invordering). Zogenaamde dubieuze debiteuren beoordelen we op basis van een kosten/baten analyse en op juridische haalbaarheid waarna invordering via de gerechtsdeurwaarder plaatsvindt, dan wel de invordering oninbaar wordt verklaard. Voor de dwanginvordering van belasting-debiteuren schakelen we een extern deurwaarderskantoor in. Voor de ingekomen facturen (crediteuren) geldt dat deze zoveel mogelijk worden betaald aan het einde van de krediettermijn. Gemiddeld duurt het binnen onze organisatie 7 werkdagen om een (inkoop)factuur betaalbaar te stellen, gerekend vanaf het moment van binnenkomst van de factuur.

Rentekosten

In de begroting 2008 is een bedrag van € 715.000 opgenomen voor rentekosten voor de financieringsfunctie. Het uitgangspunt is dat we tot het bedrag van de kasgeldlimiet financieren met kort geld en het bedrag boven de kasgeldlimiet financieren met lang geld.

Voor de financiering met kort geld wordt in de begroting gerekend met een rentepercentage van 3,75%. Voor de financiering met lang geld is in de begroting gerekend met een rentepercentage van 4,5%.

Conclusies

In 2007 is beperkt inhoud gegeven aan de financieringsfunctie. Naast de wettelijke plicht verdienen we met een goed beheer van de geldstromen geld voor de gemeente, dan wel besparen we rentekosten. Bij dit laatste kan onder meer gedacht worden aan het verbeteren van de liquiditeitsprognoses. Met name de verbetering van de informatieverstrekking uit de organisatie over grote transacties kan leiden tot een beter inzicht in de liquiditeitspositie. De praktijk toont aan dat planning en feitelijke realisatie nogal eens uiteen lopen. Een tijdige informatie-uitwisseling kan leiden tot een betere match qua financiering.

Activiteitenplanning

Onderwerp	2008	2009	2010	2011
Evaluatie treasurystatuut	X			

3.5 BEDRIJFSVOERING

Bedrijfsvoering bestaat traditioneel uit de onderdelen personeel, informatisering, automatisering, communicatie, organisatie, financieel beheer (waaronder de administratieve organisatie en de interne controle) en huisvesting. De traditionele bedrijfsvoering was intern gericht en werd als regel door staf-diensten uitgevoerd. Aan overheden worden tegenwoordig meer eisen gesteld. De burger verwacht van de gemeente dat deze rechtmatig handelt en betrouwbaar, transparant, doelmatig, doeltreffend en responsief is. Deze begrippen houden het volgende in:

- *Rechtmatig*: een gemeente handelt rechtmatig als zij handelt volgens de geldende wet- en regelgeving.
- *Betrouwbaar*: de gemeente heeft haar zaken voor elkaar en voert de (wettelijke) regels voorspelbaar uit en handhaaft de regels.
- *Transparantie*: een transparante overheid biedt inzicht in de uitvoering van de programma's en de ondersteunende processen.
- *Doelmatigheid*: met zo min mogelijk input voortbrengen van een bepaalde output. Of met een bepaalde input zoveel mogelijk output behalen.
- *Doeltreffendheid*: de effecten bereiken die beoogd waren.
- *Responsiviteit*: een responsieve gemeente anticipeert en speelt in op de maatschappelijke ontwikkelingen en de wensen van de burgers.

Deze eisen betekenen nogal wat voor gemeenten. De kern daarvan is dat de aard en vorm van de bedrijfsvoering 'gedicteerd' wordt van 'buiten naar binnen'. De bedrijfsvoering is niet meer intern, maar extern gericht. Dit uit zich in nieuwe eisen aan de bedrijfsvoering. De eisen ten aanzien van bijvoorbeeld betrouwbaarheid en responsiviteit vergen een bepaalde cultuur, organisatiestructuur, niveau van automatisering en communicatie. Het instellen bijvoorbeeld van een klachtenlijn waar burgers naartoe kunnen bellen, betekent niet alleen dat er personeel moet zijn dat de telefoon beantwoordt, maar voor alles ook dat er snel en adequaat iets met de klachten gebeurt. Anders werkt het averechts.

Organisatorische context

De afgelopen jaren is de ambtelijke organisatie van De Bilt ingrijpend gewijzigd. Dat was nodig. De financiële positie vroeg om ingrijpende bezuinigingen en knelpunten in de organisatie moesten worden opgeheven. Een groot aantal arbeidsplaatsen werd bespaard, de formatie vergeleken met andere gemeenten en er werd een nieuwe visie op de organisatie ontwikkeld. De structuur van de organisatie werd gewijzigd door de overgang van een sectoren- naar een directiemodel.

Met al deze stappen is de organisatieontwikkeling niet klaar. Het realiseren van de financiële taakstellingen, het opvangen van de gevolgen van de aanzienlijke afslanking en de realisatie van de cultuuromslag vragen nog steeds volop aandacht. Het modelleren naar een compacte en kwalitatief hoogwaardige organisatie, die kerntaken effectief en efficiënt kan uitvoeren is een proces dat tijd vraagt. Dit betekent dat extra geïnvesteerd zal moeten blijven worden in de organisatieontwikkeling. Waarbij de focus het komend jaar vooral gericht zal zijn op kwalitatieve borging van de verbeteringen in de bedrijfsvoering en een verdere cultuuromslag bij de medewerkers. Daarbij blijft het de komende jaren van belang dat de gemeenteraad duidelijk richting geeft aan de gewenste koers en zichzelf beperkingen oplegt in ambities.

Vertaald naar de ambtelijke organisatie betekent dit dat de gemeente zich steeds meer zal richten op coördinerende en regisserende taken en minder op uitvoerende taken.

Al met al een streefbeeld van een gemeente welke:

- meer toekomt aan haar politieke kerntaken: afwegen, kiezen en realiseren;
- meer energie kan steken in een strategische aanpak van problemen;
- meer samenwerking zoekt met derden;
- minder naar binnen is gekeerd, minder verambtelijkt en bureaucratisch is;
- zich meer toelegt op het formuleren van beleidskaders en het scheppen van randvoorwaarden.

Structuur: Directiemodel

In De Bilt is besloten om het sectorenmodel van de organisatie te verlaten en over te gaan op een directiemodel. Het richt zich op de veronderstelde rollen c.q. afstand van de burger ten opzichte van het gemeentelijk apparaat. De burger in zijn rol van klant (publiekszaken) en in zijn rol van participant (ontwikkelingsvraagstukken).

De kanteling van sectorenmodel naar directiemodel is wat de inrichting van de organisatie betreft volledig gerealiseerd.

Het directiemodel in De Bilt kent twee managementlagen: directie en afdelingsmanagers. Afhankelijk van de omvang van de afdeling en/of de aard van de werkprocessen kunnen daarnaast seniors/coördinatoren worden aangesteld. In de dagelijkse praktijk blijkt dat de span of control van de afdelingsmanager, als het gaat om de Human Resource Management taken, te groot is. De rol van de coördinatoren zal worden verrijkt met HRM-taken zoals het mogen voeren van functioneringsgesprekken. De directie is volledig verantwoordelijk voor de werking en het functioneren van de ambtelijke organisatie in al zijn aspecten. Het college heeft daartoe haar verantwoordelijkheid voor de bedrijfsvoering gemandateerd aan de directie. Die heeft op haar beurt de verantwoordelijkheid voor de bedrijfsvoering op afdelingsniveau doorgemandateerd aan de afdelingsmanagers. De rol van de directie is daarbij één van sturing op afstand en op hoofdlijnen. Dat kan zich beperken tot meeweten en – bij strategische kwesties of afdelingoverstijgende zaken – in de rol van opdrachtgever en in de vorm van meedoen. De tweehoofdige directie functioneert als een eenheid. Binnen de directie bestaan twee portefeuilles:

- *De algemeen directeur* (gemeentesecretaris) is verantwoordelijk voor de inhoudelijke adviezen aan het college en de bewaking van de politieke portefeuille. Daarnaast is hij ambtelijk opdrachtgever voor de politieke programma's, zoals Melkweg en WMO, en verantwoordelijk voor de aansturing van de Brandweer en Bestuur en Management Ondersteuning.
- *De adjunct directeur* (loco secretaris) is verantwoordelijk voor de gehele bedrijfsvoering. Daarnaast is hij ambtelijk opdrachtgever voor programma's zoals wijk- en dorpsgericht werken en omgevingsvergunning. Tevens is hij bestuurder in het kader van de Wet Op de Ondernemingsraden.

Ondanks de basis van gelijkwaardigheid en het streven naar eenstemmigheid, hakt de gemeentesecretaris in voorkomende gevallen de knoop door.

Bedrijfscultuur

Naast de structuur van de organisatie is er ook het cultuur aspect (gedrag, opvattingen, normen en waarden) van de organisatie. In De Bilt zal hieraan verder gestalte worden gegeven. Het achterliggend idee is dat de basis voor het goed, slagvaardig en efficiënt functioneren van de organisatie, een zakelijke bedrijfscultuur is waarbinnen medewerkers met elkaar samenwerken om doelstellingen en resultaten te bereiken op een kostenbewuste wijze.

Verdere kenmerken zijn:

- *externe oriëntatie*; midden in de samenleving staan, maatschappelijk alert, vraaggericht en van buiten naar binnen;
- *sturing op resultaat*; gericht op vooraf bepaalde externe doelen en resultaten. Tastbaar en aantoonbaar voor de burger;
- *vernieuwingsgerichtheid, flexibiliteit en slagvaardigheid*; openstaan voor nieuwe en interactieve werkmethoden, ondernemend zijn en risico's durven nemen zonder te tornen aan beginselen van rechtsgelijkheid, rechtvaardigheid en integriteit;
- *integrale producten*; verbanden leggen tussen de sociale, economische en fysieke aspecten van complexe samenlevingsvraagstukken;
- *transparante relaties en processen*; dat betreft de relaties tussen bestuur, management en medewerkers, maar ook het afleggen van verantwoording en rekenschap. Duidelijkheid over verwachtingen en ook over wat nièt kan;
- *samenwerking, afspraak is afspraak*; afspraken maken, ze nakomen en elkaar daarop aanspreken.

Uitwerking kenmerken

Deze kenmerken vormen de input voor een cultuurtraject dat in 2007 is gestart en zijn vervolg in 2008 kent. Binnen het cultuurtraject staan drie thema's centraal. In de eerste plaats: de burger centraal. We moeten nog meer leren kijken met de blik van de burger. Welke vraag stelt die burger, wat vindt hij belangrijk, hoe wil hij worden behandeld? Het tweede thema is: integraliteit ofwel kijken naar alle aspecten van een onderwerp. Van financiën tot bijvoorbeeld de woonomgeving. Belangrijk hierbij is dat we voortdurend over afdelings- en beleidsgrenzen heen kijken. Als laatste thema bestuurlijk inlevingsvermogen. Bij de advisering van het bestuur moet nog beter rekening gehouden worden met de politieke kanten van een onderwerp. Dit vereist een andere manier van denken en een andere wijze van aansturen. Duidelijker zijn over wat wel en niet goed is.

Formatie

Met ingang van 1 januari 2008 is de formatie als volgt opgebouwd:

Nr.	Afdeling	Norm-formatie (01-01-08)
1	Directie en Bestuur- en Managementondersteuning (inclusief WCA's)	8,68
2	Concernstaf	26,36
3	Publiekszaken	21,69
4	Beheer Openbare Ruimte	50,80
5	Vergunningen, Toezicht en Ondersteuning	23,71
6	Beheer en Ondersteuning	38,58
7	Samenlevingszaken	30,20
8	Beleid en Strategie	15,47
9	Brandweer/OOV	15,88
	SUBTOTAAL NORMFORMATIE PER 1 JANUARI 2008	231,37
	Toegevoegde formatie voorjaarnota 2007 (Concerncontroller/verandermanager)	2,00
	SUBTOTAAL NORMFORMATIE PER 1 JANUARI 2008	233,37
	Reserve capaciteit	0,00
	Formatie i.v.m. O.R. (vervangingsbudget)	2,20
	Griffie	2,48
	TOTALE NORMFORMATIE PER 1 JANUARI 2008	238,05
	Ploeg planmatig onderhoud BOR (tot 2012 in dienst vanwege sociaal plan)	9,67

Loonkosten

Op basis van bovenstaande formatie bedraagt de loonsom voor het jaar 2008 € 13.671.000. De kosten van personeelsvervangende inhuur zijn in deze loonsom begrepen. Voor de kosten van overige inhuur van derden is een bedrag van € 360.000 opgenomen. Voor de kosten van voormalig personeel is in de begroting een raming opgenomen van € 533.000.

Gegeven de keuze voor een afgeslankt ambtelijk apparaat zal ook in de toekomst inzet van tijdelijke medewerkers met specifieke kennis aan de orde blijven.

Personeel

Bij de organisatie-ontwikkeling zijn in 2006 en 2007 flinke vorderingen gemaakt. De ombouw van een sectoren- naar een directiemodel is afgerond. De omvang van het management is teruggebracht, een adjunct-secretaris is aangesteld. Daarnaast is de verbetering van de bedrijfsvoering voortvarend opgepakt. Een nieuwe planning en controlcyclus is geïntroduceerd, de noodzakelijke kennis en vaardigheden op financiën – waaronder een concerncontroller – zijn binnengehaald en het management is financieel bijgeschoold.

Andere overheid

Met betrekking tot de organisatie-ontwikkeling zal het in 2008 vooral gaan om:

- verdere uitwerking en borging van de maatregelen die gericht zijn op het verder op orde brengen en houden van de (financiële) bedrijfsvoering;
- doorontwikkeling van het concept van de regisserende overheid waar in 2004 voor gekozen is. Samenwerking met andere gemeenten dan wel uitbesteding aan andere gemeenten van niet-strategische uitvoeringstaken zijn hierbij belangrijke elementen;
- Het in 2007 gestartte cultuurtraject.

Alle ontwikkelingen die te maken hebben met de verbetering van de werkwijze worden ingebracht in het programma Andere Overheid.

Dit programma biedt overzicht en inzicht in de verschillende verbeterprojecten en -plannen, zodat een en ander goed kan worden afgestemd op de verandercapaciteit van de organisatie. De naam Andere Overheid is gekozen omdat de verbeteringen voor een groot deel aansluiten op het landelijke programma Andere Overheid. De vier kernthema's van dit programma zijn:

- betere dienstverlening;
- minder bureaucratie;
- slagvaardige organisatie;
- andere werkwijze.

Deze thema's zijn sterk aan elkaar gerelateerd en voor een deel overlappend. Projecten die onder de vlag van Andere Overheid worden uitgevoerd grijpen vaak diep in op de werkprocessen. Voorbeelden van die projecten zijn: deregulering, inrichting van frontoffices, elektronische dienstverlening, etc. Invoering van die projecten in overheidsorganisaties vergt goede afstemming, geduld en zorgvuldigheid.

Informatisering, automatisering en archief

ICT en archiefbeheer worden steeds belangrijker. Het omvat alles dat binnen de moderne samenleving gebruikt wordt aan informatie en nieuwe informatie-technologie, waarbij informatie bewerkt, bewaard, verstuurd en gecommuniceerd wordt.

De samenleving is steeds meer gebaat bij het optimaal ontsluiten van informatie, een en ander gericht op het zowel optimaal bedienen van de werkorganisatie als van de inwoners van De Bilt. Uiteraard passend binnen randvoorwaarden als efficiënte bedrijfsvoering, transparantie, etc.

Voor automatisering is een bedrag van € 2.087.000 in de begroting opgenomen.

Overige budgetten bedrijfsvoering

In de begroting zijn verder de volgende bedragen opgenomen:

- Raad: 513.000
- B&W: 790.000
- Griffie: 158.000
- Rekenkamer: 24.000
- Accountant: 70.000
- Huisvesting: 1.551.000

3.6 VERBONDEN PARTIJEN

Wij besteden in de begroting en jaarstukken aandacht aan derde rechtspersonen waarmee onze gemeente een bestuurlijke en financiële band heeft, vanwege bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële belangen en mogelijk dito risico's. Derde rechtspersonen zijn deelnemingen (vennootschappen), gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en verenigingen waaraan de gemeente deelneemt. Het is niet de bedoeling te rapporteren over alle partijen waarmee de gemeente op enigerlei wijze verbonden is. Het criterium is daarom gelegd bij die partijen waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: een zetel in het bestuur van een participatie of het hebben van stemrecht. Met een financieel belang wordt in dit verband bedoeld dat onze gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op onze gemeente.

Deze definitie betekent ook dat er relaties met derde partijen kunnen zijn die niet onder de verbonden partijen vallen en die niet in de paragraaf verbonden partijen horen. Het gaat dan om relaties waarbij alleen sprake is van of een financieel of een bestuurlijk belang. Dat deze relaties niet in de paragraaf verbonden partijen komen, wil overigens niet zeggen dat ze niet in de begroting of jaarstukken kunnen thuishoren, maar slechts dat ze op een andere plek worden opgenomen.

Een paragraaf verbonden partijen is om twee redenen van belang voor uw raad. De eerste reden is dat verbonden partijen vaak beleid uitvoeren dat de gemeente in principe ook zelf kan (blijven) doen. De gemeente mandateert als het ware de verbonden partij. De gemeente blijft de uiteindelijke verantwoordelijkheid houden voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's. Er blijft dan voor de raad nog steeds een kaderstellende en controlerende taak over bij die programma's. Kernvragen zijn dan bijvoorbeeld of de doelstellingen van de verbonden partijen nog steeds corresponderen met die van de gemeente en of de doelstellingen van de gemeente via de verbonden partijen gerealiseerd worden. De tweede reden betreft de kosten – het budgettaire beslag – en de financiële risico's die de gemeente met verbonden partijen kan lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen. Zonder een paragraaf verbonden partijen kan er een leemte ontstaan, waardoor de raad zijn taken niet goed kan uitvoeren. In de praktijk werd in de begrotingen en jaarverslagen nauwelijks aandacht besteed aan de verbonden partijen. Door de paragraaf 'Verbonden partijen' heeft de raad invloed op deelnemingen doordat hij kaders stelt.

Welke taken en activiteiten gemeenten uitvoeren, beslissen ze deels zelf en deels zijn het wettelijk verplichte taken. De vraag hoe een taak zal worden uitgevoerd is cruciaal en het antwoord is grotendeels aan de gemeente zelf. Met andere woorden, een heel scala aan mogelijkheden staat open voor gemeenten: van zelf doen, tot verbonden partijen, tot het verstrekken van subsidies. De vraag 'hoe' is belangrijk en is de afgelopen decennia steeds belangrijker geworden. Een belangrijke factor daarbij is de doelmatigheid. Daarnaast is ook de invloed die de gemeente heeft op het volbrengen van de taken van belang en speelt ook het risico dat ermee gemoeid is, een rol.

Het BBV (art. 15 en 69) schrijft voor dat de paragraaf verbonden partijen aangeeft wat de visie van de raad is op de verbonden partijen in relatie tot de programma's en wat de beleidsvoornemens zijn. Het gaat zodoende om vragen zoals: Wat willen we met de verbonden partijen? Welke rol spelen ze in de programma's? Daarnaast is het belangrijk dat het college jaarlijks een volledig overzicht van de verbonden partijen heeft.

In de Gemeentewet (Artikel 160), de Wet financiering decentrale overheden (FIDO) en het Wetsvoorstel markt en overheid wordt ook de relatie met het 'openbaar belang' aangegeven.

Onderzoeksrapport Rekenkamercommissie

In Januari 2006 heeft de Rekenkamercommissie De Bilt een onderzoek verricht naar de gemeenschappelijke regelingen in onze gemeente. In haar rapport trekt de Rekenkamercommissie onder andere de volgende algemene conclusies:

De rekenkamercommissie wil voorop stellen dat het voor de gemeente van belang is helder te krijgen wat de positie van De Bilt is binnen alle gemeenschappelijke regelingen en de regio. Nu is vaak niet duidelijk langs welke meetlat de gemeenschappelijke regelingen kunnen worden gelegd om te kijken of zij nog voldoen aan de doelstellingen die De Bilt heeft geformuleerd. Op dit moment worden zaken veelal financieel beoordeeld, maar niet beleidsmatig. Verder is niet altijd duidelijk waarom er gekozen is voor de constructie van een gemeenschappelijke regeling.

Daarnaast gaat de Rekenkamercommissie nader in op het volgende.

- Van de geformuleerde toetsingscriteria (doelmatig, doeltreffend en rechtmatig) is vooral het punt van de democratische legitimatie een aandachtspunt. Centraal hierbij staan het houden van toezicht, de communicatie tussen de leden van het AB en DB vanuit De Bilt, de terugkoppeling van AB-leden aan de gemeenteraad en daarmee de invloed van de gemeenteraad.
- Toetreding tot het bestuur van een gemeenschappelijke regeling vindt niet plaats op basis van een profielschets, maar qualitate qua. Iedere deelnemende gemeente levert – afhankelijk van samenstelling/opbouw regeling – een collegelid (vrijwel altijd de portefeuillehouder waaronder de regeling valt) evenals een lid dat de gemeenteraad vertegenwoordigt. In dit laatste geval wordt doorgaans gekeken naar een evenwichtige verdeling van de te bemensen bestuursfuncties over de diverse politieke partijen. Aanvullend spelen beschikbaarheid en affiniteit met het onderwerp een rol.
- Inmiddels wordt gewerkt aan een volwaardige basis van de stroomlijn die door de verschillende gemeenschappelijke regelingen ontstaat; zo is er een eerste opzet geformuleerd om een projectcoördinator aan te stellen die het proces – waarin stukken voor gemeenschappelijke regelingen worden aangeleverd en voorbereid – nader gaat stroomlijnen.
- Informatie over financiële consequenties voor een gemeente bij (eventueel) uittreden uit een gemeenschappelijke zijn vaak niet beschikbaar.

Verbonden partijen gemeente De Bilt

Onze gemeente neemt deel in 24 gemeenschappelijke regelingen, samenwerkingsverbanden en privaatrechtelijke organisaties. Dit zijn:

---

1 Afvalverwijdering Utrecht (AVU)

- *Het publiek belang*
Alle gemeenten in de provincie Utrecht zijn voor hun afvalverwerking aangesloten bij het AVU. De regeling houdt de verwerking van het afval (gft en huisafval) voor onder andere gemeente De Bilt in.
- *Het bestuurlijk belang*
De gemeente is deelnemer in de gemeenschappelijke regeling AVU.
- *Het financieel belang*
Op basis van de AVU-begroting betaalt gemeente De Bilt jaarlijks een bedrag van circa € 1,7 mln voor de verwerking van het afval. Gemeente De Bilt betaalt in vier kwartalen.
- *Beleidsvoornemens*
–
- *Eventuele knelpunten*
–

---

2 Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Midden-Nederland (GGD)

- *Het publiek belang*
De Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Midden-Nederland behartigt zaken die van groot belang zijn voor de openbare gezondheidszorg. Het gaat daarbij om die onderdelen van de gezondheidszorg en het openbaar bestuur die zich richten op het voorkomen van ziekten (collectieve preventie) en de bescherming en bevordering van de gezondheidszorg van de gehele bevolking of groepen binnen de bevolking.
- *Het bestuurlijk belang*
De gemeente is deelnemer in de Gemeenschappelijke Regeling GGD Midden-Nederland en heeft meervoudig stemrecht (3 stemmen).
- *Het financieel belang*
De gemeenten staan garant voor het betalen van rente en aflossing van leningen en in rekening-courant opgenomen gelden, voor zover door andere overheidsorganen geen garanties zijn verstrekt. Bij liquidatie van de gemeenschappelijke regeling komt een batig saldo ten gunste en een nadelig saldo ten laste van de deelnemende gemeenten.
- *Beleidsvoornemens*
In de vergadering van het Algemeen Bestuur van GGD Midden-Nederland op 20 juni 2007 heeft het bureau Van Naem & Partners een door hen opgestelde haalbaarheidsstudie samenwerking GGD Eemland en GGD Midden-Nederland gepresenteerd. Deze studie gaat in op de meerwaarde van een eventuele samenwerking tussen de GGD Eemland en de GGD Midden-Nederland, geeft vier scenario's weer voor samenwerking en eindigt met een advies over de meest gewenste vorm van samenwerking. De vier genoemde scenario's voor samenwerking zijn samenwerking in de uitvoering, samenwerking in een backoffice, uitbesteding of fusie. Het bureau Van Naem & Partners concludeert dat de gemeenten in Eemland en Midden-Nederland de meeste baat hebben bij een volledige fusie

van de GGD'en. Het Algemeen Bestuur van de GGD Midden-Nederland neemt in september 2007 een standpunt in over de keuze van samenwerking tussen de GGD Eemland en de GGD Midden-Nederland. In oktober/november 2007 worden de gemeenteraden hierover geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld om op het ingenomen standpunt te reageren. In de vergadering van het Algemeen Bestuur GGD Midden-Nederland van 12 december 2007 vindt dan de definitieve besluitvorming over keuze van samenwerking plaats.

- *Eventuele knelpunten*
Er worden geen knelpunten voorzien.

---

3 Commissie overleg en voorlichting milieuhygiëne vliegbasis Soesterberg

- *Het publiek belang*
De commissie voor Soesterberg is geen 'gemeenschappelijke regeling', maar een commissie ingesteld op basis van een artikel in de Luchtvaartwet. Op basis van de ligging binnen een bepaalde straal moet de gemeente dan hieraan bestuurlijk deelnemen.
- *Het bestuurlijk belang*
–
- *Het financieel belang*
–
- *Beleidsvoornemens*
–
- *Eventuele knelpunten*
–

---

4 Commissie milieuhygiëne voor het luchtvaartterrein Hilversum

- *Het publiek belang*
De commissie voor Hilversum is geen 'gemeenschappelijke regeling', maar een commissie ingesteld op basis van een artikel in de Luchtvaartwet. Op basis van de ligging binnen een bepaalde straal moet de gemeente dan hieraan bestuurlijk deelnemen.
- *Het bestuurlijk belang*
–
- *Het financieel belang*
–
- *Beleidsvoornemens*
–
- *Eventuele knelpunten*
–

---

5 Sociaal Werkvoorzieningschap Zeist e.o.

- *Het publiek belang*
Het Sociaal Werkvoorzieningschap Zeist en omstreken (SWZ) voert in een gemeenschappelijke regeling voor de gemeenten Bunnik, De Bilt, Heuvelrug, Wijk bij Duurstede en Zeist de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) uit.
- *Het bestuurlijk belang*
De gemeente is deelnemer in de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Werkvoorzieningschap Zeist en heeft meervoudig stemrecht, één in het Dagelijks Bestuur en twee in het Algemeen Bestuur.
- *Het financieel belang*
De deelnemende gemeenten staan garant voor eventuele exploitatietekorten.
- *Beleidsvoornemens*
Er zijn drie trajecten in gang gezet te weten: optimaliseren van de bedrijfsvoering, onderzoeken van de meerwaarde van verbreden van doelgroepen en tot slot de oriëntatie op mogelijke partners voor fusie/overname.
In het vierde kwartaal van 2007 komen de verschillende trajecten bij elkaar en vindt de besluitvorming over de toekomst van SWZ plaats. Het bestuur van SWZ neemt dan een voorgenomen besluit. Hierna zal een informerende raadsbijeenkomst voor alle deelnemende gemeenten belegd worden. Wanneer gekozen wordt voor een fusie/overname, ligt de definitieve besluitvorming bij de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten.
- *Eventuele knelpunten*
Het Sociaal Werkvoorzieningschap Zeist en omstreken (SWZ) heeft te kampen met exploitatietekorten

---

6 Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug en Vallei- en Kromme Rijng gebied

- *Het publiek belang*
Het recreatieschap behartigt de belangen op het gebied van openluchtrecreatie in zijn werkgebied.
- *Het bestuurlijk belang*
De gemeente De Bilt is één van de deelnemers aan het recreatieschap
- *Het financieel belang*
De deelnemers aan het schap dragen bij in het financieel tekort van het schap volgens een vastgestelde verdeelsleutel. Er zijn budgetafspraken gemaakt over de stijging van de uitgaven.
- *Beleidsvoornemens*
Uitwerking beleidsplan ‘Groene wegen inslaan’ van het recreatieschap wordt jaarlijks vastgelegd. Het sluiten van een nieuwe gemeenschappelijke regeling, waarin alle (deels administratieve) wijzigingen worden verwerkt.
- *Eventuele knelpunten*
Het recreatieschap heeft een nieuwe gemeenschappelijke regeling in voorbereiding. In de reactie op het eerste concept heeft het college van burgemeester en wethouders gekozen voor een groter samenwerkingsverband tenminste bestaande uit de huidige recreatieschappen Utrechtse Heuvelrug en het recreatieschap Stichtse Groenlanden.

---

7 Vuilstortplaats Maarsbergen

- *Het publiek belang*
Deze verbintenis loopt medio 2007 af. Vanaf dat moment vervallen de jaarlijkse verplichtingen. Wel blijft de financiële verplichting over eventuele kosten voor de sanering van de vervuilde grond bestaan (raadsbesluit uit 2006).
- *Het bestuurlijk belang*
–
- *Het financieel belang*
–
- *Beleidsvoornemens*
–
- *Eventuele knelpunten*
Wat betreft de eventuele financiële verplichting voor het saneren van de vervuilde grond. Hiervoor is geen risicobudget gereserveerd. De eventuele kosten voor De Bilt zullen tegen die tijd uit de algemene reserve betaald moeten worden.

---

8 Milieudienst Zuidoost-Utrecht

- *Het publiek belang*
Uitvoeren van milieutaken namens gemeenten op een efficiënte en deskundige wijze.
- *Het bestuurlijk belang*
Het Algemeen Bestuur (vertegenwoordiging wethouder) bepaalt de prioriteiten qua taken en beslist over de financiën. AB bepaalt mede imago en uitstraling van de milieudienst.
- *Het financieel belang*
Op basis van de gemeenschappelijke regeling betaalt de gemeente een inwonerbijdrage en een vast uurtarief voor de milieutaken die de milieudienst uitvoert. Als er financiële problemen zijn, dan kunnen deze verhaald worden op de gemeente.
- *Beleidsvoornemens*
Specialistische technische taken door de milieudienst laten uitvoeren (geluid, lucht en bodem) en vergunningverlening op basis van de Wet milieubeheer. Reden hiervoor is dat het ministerie van VROM in het kader van professionalisering van de milieuhandhaving heeft bepaald dat medewerkers geen vergunningen mogen verlenen en ook de handhaving van de voorschriften van de milieuvergunning mogen controleren.
- *Eventuele knelpunten*
Veel afstemming nodig over de uitvoering van de milieutaken omdat de gemeente en de milieudienst allebei milieutaken uitvoeren. Daarnaast is de slechte financiële en strategische positie van de milieudienst een knelpunt waarvoor elke deelnemende gemeente nu een extra financiële bijdrage moet leveren.

---

9 Gasdistributie Zeist en Omstreken (GZO) (in liquidatie)

- *Het publiek belang*
Het GZO is in 2005 geliquideerd.
- *Het bestuurlijk belang*
Door liquidatie van het GZO is er geen bestuurlijk belang meer.
- *Het financieel belang*
Over 2005 is nog een dividend van € 29.000 ontvangen.
- *Beleidsvoornemens*
Niet van toepassing
- *Eventuele knelpunten*
Niet van toepassing

In 2000 hebben de deelnemende gemeenten de activa en passiva van de gemeenschappelijke regeling verkocht aan Eneco. Hierbij heeft het GZO een winst behaald van € 55 mln. Hiervan werd € 35 mln. uitgekeerd aan de deelnemers. Het restant van € 20 mln. is aangehouden ter dekking van de lopende milieurisico's en een belastingclaim wegens afdracht Vennootschapsbelasting. Ter afdekking van de risico's die hieruit voortvloeien voor de gemeente, heeft het GZO het niet-uitgekeerde deel van de winst afgestort in een voorziening. Nu de claims zijn afgewikkeld kan het GZO overgaan tot liquidatie.

---

10 Woonwagenschap (WWS) Regio Zeist

- *Het publiek belang*
  - a Het inrichten van vervangende standplaatsen voor de boventalligen van het regionale centrum Beukbergenplein in Huis ter Heide;
  - b Het inrichten van aanvullende standplaatsen voor gerechtigden anders dan genoemd onder a;
  - c Het overdragen van woonwagenstandplaatsen dan wel het bevorderen van de overdracht van standplaatsen aan de daarvoor in aanmerking komende toegelaten instellingen, na normalisatie van de beheersituatie;
  - d Het beheer en de exploitatie van bestaande woonwagenstandplaatsen in de regio zolang de onder c genoemde overdracht nog niet is geëffectueerd.
- *Het bestuurlijk belang*

De intrekking van de Woonwagenwet in 1999 vormde het sluitstuk van de normalisering van de regeling die betrekking heeft op woonwagens en woonwagenstandplaatsen. Met de intrekking is de bemoeienis van de rijksoverheid gestopt en werd de huisvesting van de woonwagenbevolking een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Tegelijkertijd kwam een eind aan de verplichting tot deconcentratie van grote regionale woonwagencentra. Gemeenten waar nog sprake was van een dergelijk regionaal woonwagencentrum kregen de keus tussen deconcentratie dan wel herstructurering van het centrum. Het ministerie VROM heeft aan de zg. deconcentratiegemeenten in 1999 een eenmalige bijdrage verstrekt. Hoewel in de gemeenschappelijke regeling nog steeds de verplichting tot deconcentratie van het regionale wwc Beukbergenplein is opgenomen, is in 2001 in principe besloten tot de herstructurering van genoemd regionaal woonwagencentrum.

De taakverdeling tussen het WWS en de gemeenten vloeit voort uit de Gemeenschappelijke Regeling. Beheertaken van WWS wat betreft de woonwagencentra zijn:

- 1 Inschrijving/ingebruikneming standplaatsen;
- 2 Inning (invordering) huur- en staangelden;
- 3 Onderhoud en beheer standplaatsen (voorzover het betreft de door het WWS aangelegde/gebouwde voorzieningen en voor wat betreft de verhuurderverplichtingen);
- 4 Onderhoud en beheer ventweg;
- 5 Onderhoud en beheer voorzieningengebouwtjes (idem als sub 3).

Taken gemeenten wat betreft de woonwagencentra:

- 1 Beschikbaar stellen van huurwoonwagens;
- 2 Beheer en onderhoud huurwoonwagens;
- 3 Inning/invordering van huurgelden huurwoonwagens;
- 4 Onderhoud en beheer groenvoorzieningen en speelplaatsen;
- 5 Onderhoud wegen en waterafvoer;
- 6 Toezicht bedrijven in het kader van de milieu- en hinderwetgeving;
- 7 Toezicht naleving van de Woningwet en Bouwverordening;
- 8 Verwijdering van illegale woonwagens;
- 9 Aanvragen huursubsidie;

- 10 Aanpassen huurwoonwagens;
- 11 Beheer welzijnsaccommodatie;
- 12 Beheer peuterspeelzaal;
- 13 Subsidieaanvragen met betrekking tot welzijnsaccommodatie en peuterspeelplaats;
- 14 Toezicht naleving APV;
- 15 Bijstandsverlening noodzakelijke kosten van bestaan en inrichten woonwagens;
- 16 Werkzaamheden (gemeentelijke) reinigingsdienst.

– *Het financieel belang*

De bijdrage aan het Woonwagenschap – vanuit onze gemeente – zal de komende jaren als volgt zijn:

	2007	2008	2009	2010	2011
Bijdrage WWS	159.054	163.200	151.200	120.200	116.800

Ook zal er een voorziening in de risicoparagraaf worden opgenomen van € 300.000. Deze voorziening willen we opnemen omdat het woonwagenschap Regio Zeist geen eigen reserves heeft. Op basis van de gemeenschappelijke regeling worden eventuele tekorten verdeeld onder de deelnemende gemeenten. Voor het project Beukbergen ontvangt het Woonwagenschap een ISV subsidie.

Het Woonwagenschap raadt de deelnemende gemeenten aan om een specifieke voorziening voor dit risico op te nemen. Bij het niet op tijd realiseren van het project Beukbergen dient de reeds betaalde ISV-subsidie namelijk te worden terugbetaald. Het risico bestaat dan uit het terugbetalen van het reeds verbruikte deel van de ISV gelden. Voor onze gemeente is dat risico 26,6% van €1.128.034 = € 300.000.

– *Beleidsvoornemens*

De beleidsspeerpunten zijn nodig om de geformuleerde doelstellingen te halen, zie ook onder kopje publiek belang.

- Herinrichten Beukbergen tot een veilige en beheerbare woonsituatie;
- Afronden besluitvorming over het herinrichtingsplan Beukbergen;
- Het verder in procedure brengen van het (aangepaste) bestemmingsplan n.a.v. inspraakreacties;
- Het aanleggen van vervangende en nieuwe standplaatsen Beukbergen;
- Het voorbereiden van planvorming voor realisatie van vervangende standplaatsen en mogelijk een beperkt aantal nieuwe standplaatsen;
- Overdracht van de genormaliseerde woonwagenschapstandplaatsen op basis van een nog op te stellen beleidsplan voor overdracht.

De organisatie is in 2006 veranderd. Met de gemeente Zeist is een dienstverleningsovereenkomst ondertekend. De gemeente Zeist heeft aangegeven alle door het WWS te verrichten werkzaamheden onder te brengen binnen haar organisatie. 2007 is een overgangsjaar. De beheersactiviteiten worden door een extern bureau verricht.

– *Eventuele knelpunten*

Zie financieel belang.

Daarnaast lopen er nog gerechtelijke procedures over uitvoering van werkzaamheden op het WWC in Cothen (Ossenwaard). De (financiële) uitkomst van deze procedure is niet duidelijk.

11 Recreatieschap Stichtse Groenlanden

– *Het publiek belang*

Het recreatieschap behartigt de belangen op het gebied van openluchtrecreatie in zijn werkgebied.

– *Het bestuurlijk belang*

Gemeente De Bilt is één van de deelnemers aan het recreatieschap.

– *Het financieel belang*

De deelnemers aan het schap dragen bij in het financieel tekort van het schap volgens een vastgestelde verdeelsleutel. Er zijn budgetafspraken gemaakt over de stijging van de uitgaven.

– *Beleidsvoornemens*

Uitwerking beleidsplan 'Zicht op Groen' van het recreatieschap wordt jaarlijks vastgelegd.

– *Eventuele knelpunten*

Het recreatieschap heeft een nieuwe gemeenschappelijke regeling in voorbereiding. In de reactie op het eerste concept heeft het college van burgemeester en wethouders gekozen voor een groter samenwerkingsverband tenminste bestaande uit de huidige recreatieschappen Utrechtse Heuvelrug en het recreatieschap Stichtse Groenlanden.

---

12 Openbaar lichaam indicatiestellingen Utrechtse Heuvelrug (in liquidatie)

- *Het publiek belang*

Het openbaar lichaam houdt toezicht op het Regionaal Indicatie Orgaan Heuvelrug (nu Centrum Indicatiestelling Zorg) dat de indicatiestellingen verzorgt voor verzorging en verpleging en voorzieningen gehandicapten. Het CIZ is per 1 januari 2005 verzelfstandigd en de gemeente is hier niet meer verantwoordelijk voor. Wel koopt de gemeente nog diensten in van het CIZ voor indicatiestelling gehandicapten voorzieningen.
- *Het bestuurlijk belang*

Gemeente De Bilt is een van de deelnemers van het openbaar lichaam.
- *Het financieel belang*

De deelnemers aan het openbaar lichaam dragen bij aan de begroting van het openbaar lichaam.
- *Beleidsvoornemens*

De Gemeenschappelijke Regeling Openbaar Lichaam is in 2007 geliquideerd.
- *Eventuele knelpunten*

We verwachten geen knelpunten.
De Gemeenschappelijke Regeling Openbaar Lichaam is in 2007 geliquideerd.

---

13 Gemeenschappelijke regeling Streekarchivaat Vecht en Venen

- *Het publiek belang*

Het Streekarchivaat Vecht en Venen (S.A.V.V.) is een in 1998 gestart samenwerkingsverband tussen de gemeenten Abcoude, Breukelen, Loenen, Maarssen, Maartensdijk en De Ronde Venen. In 2002 is door de samenvoeging van De Bilt met Maartensdijk, de nieuwe gemeente De Bilt hieraan toegevoegd. Het S.A.V.V. is een uitvloeisel van de inspanningen van alle aangesloten gemeenten om hun archieven van 20 jaar en ouder adequaat te beheren. Zij vervult ook alle wettelijke taken op dit terrein voor de leden van het S.A.V.V. Een belangrijk onderdeel van die wettelijk taak is het beschikbaar stellen van archiefmateriaal voor onderzoek, zowel voor het publiek als voor ambtenaren van de aangesloten leden.
Daarnaast heeft het S.A.V.V. in toenemende mate archieven opgenomen van particuliere personen en instellingen om zo haar rol als bewaker van het (meest papieren) culturele erfgoed waar te maken.
- *Het bestuurlijk belang*

Het door het S.A.V.V. optimaal bewaren en verstrekken van informatie volgens de Archiefwet uit drieërlei oogpunt.

  - De uitvoering van overheidstaken moet vastgelegd worden.
  - Voor de overheid is het van belang om inzage te hebben in het tot dan toe gevoerde beleid en de redenen daarvoor. Dit geldt voor alle beleidsterreinen. Met de gegevens uit het archief kan beleid op verantwoorde wijze worden voortgezet en onbehoorlijk bestuur worden voorkomen;
  - De rechtszekerheid moet gewaarborgd worden.
  - Het archief biedt informatie die een preventieve werking heeft op het ontstaan van juridische kwesties. Hoe beter feiten en afspraken schriftelijk worden vastgelegd en in het archief bewaard, des te minder misverstanden het oplevert. Het juridische bewijs dat zo in de archieven te vinden is, vormt de ruggengraat van de rechtsstaat. De taak van het archiefwezen daaromtrent is vastgelegd in de Archiefwet 1995 en het BurgerlijkWetboek;
  - Het culturele erfgoed moet worden vastgelegd.
  - Een in het oog springend product van het S.A.V.V. is het geven van informatie uit een historisch perspectief of met een cultureel doel. Tentoonstellingen, boeken, foto's, artikelen en andere publicaties vormen een tastbaar resultaat van het raadplegen van de oude archieven die het S.A.V.V. bewaart.
- *Het financieel belang*

De gemeentelijke bijdrage is gebaseerd op een combinatie van het *archief als basisvoorziening* en het *archief als leverancier van een gerealiseerd product*.

  - Een bijdrage gebaseerd op het aantal strekkende meters archieven van de aangesloten gemeente in beheer bij het S.A.V.V.;
  - Een bijdrage gebaseerd op het aantal inwoners van de aangesloten gemeenten;
  - Een bijdrage gebaseerd op noodzakelijke af te nemen extra diensten van het S.A.V.V.

Het S.A.V.V. heeft de kennis en middelen in huis om binnen de intergemeentelijke samenwerking efficiënt en daardoor kostenbesparend voor de deelnemende leden de oud archieftaak uit te voeren.
- *Beleidsvoornemens*

Eind 2002 hebben Gedeputeerde Staten van Utrecht een plan goedgekeurd om te komen tot vijf Regionale Historische Centra (R.H.C.) in de provincie Utrecht, waarin gemeenten samenwerken op het gebied van zorg voor historische archieven. De deelnemende gemeenten zullen hun oude archieven in het R.H.C. onderbrengen. Voor de Biltse regio heeft dit geleid tot plannen voor een R.H.C. Vecht en Venen te Breukelen. Dit R.H.C zal in 2008 in gebruik worden genomen in het complex

waarin momenteel scholengemeenschap Brokdele, een bibliotheek, een muziekschool en een kinderdagverblijf zijn gehuisvest. Hiermede heeft de raad van De Bilt op 29 april 2004 ingestemd.

– *Eventuele knelpunten*

Op dit moment is in het archiefdepot in het gemeentehuis van De Bilt zeer beperkte ruimte aanwezig voor archiefopslag voor de komende jaren. Deze ruimte voldoet niet geheel aan de bouwkundige eisen voor archiefbewaarplaatsen. Ook is de archiefruimte onder de trouwzaal begin dit jaar uit noodzaak weer als extra ruimte in gebruik genomen. Deze ruimte voldoet in het geheel niet aan de bouwkundige eisen voor archiefbewaarplaatsen. Als gemeente De Bilt zou overgaan tot digitalisering van het dynamische archief kunnen alleen de voor vernietiging in aanmerking komende bescheiden direct worden vernietigd. Het te bewaren deel moet alsnog worden bijgeplaatst in het overvolle archiefdepot. Investerings voor uitbreiding en aanpassing zouden moeten worden gemaakt.

Door het R.H.C. in gebruik te nemen, voorkomen we dat gemeente De Bilt deze investering hoeft te doen. Ook ontstaat door deelneming en overdracht aan het R.H.C. voldoende ruimte in het archiefdepot van gemeente De Bilt voor de komende jaren.

---

14 N.V. Vitens (voorheen Hydron Midden Nederland N.V.)

Het waterleidingbedrijf Hydron Midden Nederland is op 30 augustus 2006 samen met de waterleidingbedrijven Hydron Flevoland en Vitens gefuseerd in het nieuwe waterleidingbedrijf Vitens N.V.

De Hydron-aandelen van de gemeente De Bilt zijn daarbij omgezet in aandelen Vitens.

– *Het publiek belang*

Doel van de N.V. Vitens is het uitoefenen en instandhouden van een publiek (drink)waterbedrijf waar onder winning, productie, transport en distributie van water.

– *Het bestuurlijk belang*

Vanwege de aandelenfusie is het belang van 0,66% in het nieuwe waterleidingbedrijf aanmerkelijk kleiner dan het oude belang van 2,8% in Hydron Midden Nederland.

– *Het financieel belang*

Tot aan de fusie had gemeente De Bilt 185 aandelen in Hydron Midden Nederland met een actueel jaarlijks dividend van circa € 95.000,-. De Hydron-aandelen zijn omgezet in 41.879 Vitens-aandelen met naar verwachting een iets lagere dividenduitkering. Het waardeverschil is bij de fusie gecompenseerd met een (achtergestelde) geldlening die Vitens in 15 jaren aflost tegen vergoeding van een verhoogd rentepercentage. Voor gemeente De Bilt gaat het om een lening ter waarde van € 609.904,- die in het eerste jaar circa € 71.000,- oplevert aan rente en aflossing, aflopend tot circa € 42.000,- in het laatste jaar 2021.

– *Beleidsvoornemens*

Niet in het bijzonder.

– *Eventuele knelpunten*

Bij de fusie is afgesproken dat als voor 1 oktober 2007 een afwijking van de garantieverklaringen voor het voormalige Hydron wordt geconstateerd, de daaruit resulterende waardevermindering alsnog in rekening wordt gebracht bij de oud-aandeelhouders

---

15 Provinciale Utrechtse Welstandscommissie

– *Het publiek belang*

Welstand en Monumenten Midden Nederland is een gemeenschappelijke regeling van 24 gemeenten in de provincie Utrecht. In 1929 is de Provinciale Utrechtse Welstandscommissie opgericht met als hoofddoelstelling ‘de instandhouding van het bouwkundig schoon, het landschaps- en stedschoon’. In 1969 werd de vorm van de organisatie gewijzigd in een gemeenschappelijke regeling, de doelstelling bleef dezelfde. In 1993 werd de regeling gewijzigd en de naam veranderd in PUWC, adviescommissie voor Ruimtelijke Kwaliteit. In 2005 werd gekozen voor een nieuwe, meer toegankelijke naam: Welstand en Monumenten Midden Nederland.

– *Het bestuurlijk belang*

Gemeente De Bilt is één van de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling ‘Welstand en Monumenten Midden Nederland’.

– *Het financieel belang*

Bij liquidatie van de gemeenschappelijke regeling komt een batig saldo ten gunsten en een nadelig saldo ten laste van de deelnemende gemeenten.

Bij uittreding is een door het algemeen bestuur vast te stellen bedrag aan inkomstenderving verschuldigd. De termijn van inkomstenderving bedraagt vijf jaar, de periode voor de berekening van de gemiddelde inkomsten is gesteld op drie jaar, voorafgaande aan het jaar van uittreding.

- *Beleidsvoornemens*
De samenwerking richt zich op het instandhouden en bevorderen van het bouwkundig schoon, de welstandszorg, het landschaps- en stedenschoon, waaronder de monumentenzorg, en de ruimtelijke kwaliteit in zijn algemeenheid.
- *Eventuele knelpunten*
Er worden geen knelpunten voorzien.

---

16 Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)

- *Het publiek belang*
De gemeente is lid van de vereniging die als doel heeft de leden collectief en individueel bij te staan bij het vervullen van hun bestuurstaken. Ook vertegenwoordigt de vereniging de gemeentelijke werkgevers (College voor Arbeidszaken) in de onderhandelingen met werknemersorganisaties over arbeidsvoorwaarden. De vereniging heeft provinciale afdelingen die als regionaal bestuurlijk overlegplatform functioneren.
- *Het bestuurlijk belang*
De gemeente heeft als lid stemrecht in de algemene ledenvergadering. De zeggenschap binnen de vereniging is gering vanwege het lidmaatschap van bijna alle Nederlandse gemeenten.
- *Het financieel belang*
De gemeenten betalen contributie. De contributie hangt af van de grootte van de gemeente en bedraagt voor gemeente De Bilt circa € 1,10 per inwoner voor de landelijke vereniging en € 0,14 per inwoner voor de provinciale afdeling. De ledenvergadering stelt de contributie vast.
- *Beleidsvoornemens*
–
- *Eventuele knelpunten*
–

---

17 Bestuur Regio Utrecht (BRU)

- *Het publiek belang*
Het BRU is een gemeenschappelijke regeling voor het grootstedelijk gebied Utrecht waaraan gemeente De Bilt op basis van de WGR-plus verplicht deelneemt. Doel is een evenwichtige ontwikkeling binnen het gezamenlijk territorium voornamelijk op het gebied van ruimtelijk beleid, wonen en mobiliteit.
Door de deelname aan het BRU heeft de gemeente medezeggenschap over de aanpak van de groot-stedelijke problematiek in en rond de stad Utrecht.
Belangrijke taken van het BRU zijn het formuleren van gemeenschappelijk beleid en het verdelen van (omvangrijke) rijkssubsidies.
- *Het bestuurlijk belang*
De gemeente is via raads- en collegeleden vertegenwoordigd in zowel het AB (3 Biltse leden) als het DB (1 Biltse lid) van het BRU.
- *Het financieel belang*
Omdat het grootste deel van de inkomsten wordt vergaard uit rijkssubsidies, is het financieel belang relatief gering. Het huidige bedrag per inwoner van ca € 4,00 per inwoner is stabiel en tot 2010 verwachten we geen verhoging.
- *Beleidsvoornemens*
In 2007 is ingezet op uitvoering en waar nodig actualisering van in het in de afgelopen jaren vastgestelde beleid. Het beleid is neergelegd in het ruimtelijk Regionaal Structuurplan, het Regionaal Verkeer en Vervoerplan, de Regionale Woonvisie en de Huisvestingsverordening. Een Nota Mobiliteit is in ontwikkeling.
- *Eventuele knelpunten*
Geen.

---

18 Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw

- *Het publiek belang*
Doel van het WSW is de financiële betrouwbaarheid van de sociale huursector te verbeteren. Het WSW stelt zich richting de geldverstrekker garant voor de leningen van woningcorporaties om zo de rente op deze leningen zoveel mogelijk te verlagen.
- *Het bestuurlijk belang*
Als corporaties een lage rente moeten betalen voor hun leningen zullen zij meer financiële middelen overhouden voor de volkshuisvesting. Dit kan op den duur een gematigder huurontwikkeling dan wel extra investeringen in de kwaliteit van het bezit bevorderen.

- *Het financieel belang*
Om voldoende zekerheid te kunnen bieden aan de financiers is het nodig om als WSW een eigenrisicovermogen op te bouwen. Dit vermogen bestaat onder andere uit een eenmalige storting van het Rijk voor de woningverbetering en bijdragen van de deelnemende corporaties. Als het vermogen van het WSW minder dan 0,25% van de uitstaande garanties zou bedragen, hebben Rijk en gemeenten zich verplicht tot aanvullende stortingen. Het Rijk en gemeenten moeten in dat geval beide voor de helft bijdragen in het benodigde bedrag. De kans dat gemeente De Bilt de komende periode daad-werkelijk moet bijdragen is zeer gering.
- *Beleidsvoornemens*
nvt
- *Eventuele knelpunten*
Geen

19 Stuurgroep Krommerijnlandschap

- *Het publiek belang*
In de Stuurgroep Kromme Rijnlandschap zijn de gemeenten Bunnik, Zeist, De Bilt, Utrechtse Heuvelrug, Utrecht en Wijk bij Duurstede vertegenwoordigd.
Deze samenwerking richt zich op het verbeteren van natuur en landschap in het gebied van de Kromme Rijn. Zij doet dit onder andere door het maken van plannen voor de aanleg van paden, erf en laanbeplantingen, de aanleg en onderhoud van landschapselementen en het aanvragen van verschillende subsidiemogelijkheden.
Een landschapscoördinator zorgt voor uitvoering van deze werkzaamheden. Deze coördinator is aangesteld omdat de meeste afzonderlijke gemeenten niet zelf over een dergelijke functionaris beschikken. De betrokkenheid van gemeente De Bilt is heel beperkt. Enerzijds omdat deze samenwerking een beperkt gedeelte van de gemeente betreft namelijk De Bilt-Zuid en anderzijds omdat de gemeente zelf een (parttime) landschapscoördinator in dienst heeft. Samenwerking is wel gewenst omdat het om afstemming en planontwikkeling in het hele gebied gaat. Jaarlijks is meerdere keren overleg op ambtelijk niveau en één keer overleg met bestuurlijke vertegenwoordigers.
- *Het bestuurlijk belang*
Gemeente De Bilt is een van de deelnemers.
- *Het financieel belang*
De gemeente betaalt een beperkte bijdrage in de algemene kosten van deze samenwerking en geen bijdrage in de kosten van de coördinator.
- *Beleidsvoornemens*
De samenwerking richt zich op het verbeteren van natuur en landschap in het gebied van de Kromme Rijn.
- *Eventuele knelpunten*
Geen

20 HALT-Binnensticht

- *Het publiek belang*
Het Alternatief (HALT) wil jongeren die een overtreding/lichte vergrijpen begaan (bijv. te vroeg vuurwerk afsteken, vandalisme) door middel van een alternatieve straf 'behoeden' voor een aantekening in het strafregister. Zij moeten daarvoor de eventueel aangerichte schade vergoeden en een taakstraf van een nader vast te stellen aantal uren uitvoeren. Deze methode blijkt in de praktijk goed te werken; jongeren die een HALT-afdoening hebben gehad, blijken over het algemeen op 'het rechte' pad te blijven. Met andere woorden HALT helpt mee om de samenleving sociaal veiliger te maken.
- *Het bestuurlijk belang*
Sinds 1 januari 2007 is HALT Eemland overgegaan in de Stichting HALT Regio Utrecht. De dienstverlening van HALT blijft ongewijzigd maar de bedrijfsvoering wordt aangepast. In de nieuwe opzet is HALT gekoppeld aan en ondergebracht in een Stichting, die verantwoording aflegt aan het Regionaal College van de Politieregio Utrecht. In het bestuur van HALT-Utrecht is één van de burgemeesters vertegenwoordigt. In het Regionaal College zitten alle Utrechtse burgemeesters.
- *Het financieel belang*
Voor het strafrechtelijke deel van de HALT-afdoening wordt een vergoeding gegeven door het ministerie van Justitie. Dit bedrag is onvoldoende om de werkzaamheden uit te voeren. Hoewel de afdoening van een HALT-straf een justitiële maatregel is en in principe los staat van de gemeente, vindt de regering wel dat het om een justitiële zaak gaat maar dat gemeenten op deze wijze ook hun overlastbezorgers concreet gestraft zien en daardoor ook de vruchten van de straf plukken. Daarom hebben tot en met 2006 de gemeenten in het District Binnensticht zich via een

samenwerkingsovereenkomst verplicht om eventuele tekorten te vergoeden. Dit is een landelijke lijn. De nieuwe stichting HALT heeft een eigen oplossing gevonden voor het sluiten van samenwerkingsovereenkomsten met de gemeenten waarvan de insteek anders is dan in het verleden.

HALT vraagt per inwoner een vast bedrag van 0,326 euro. Dit betekent voor de gemeente De Bilt een bijdrage van 13.692 euro. Voor dit bedrag krijgt de gemeente 178 uur extra diensten van HALT ter beschikking. Deze extra uren zijn noodzakelijk om de taakstraffen die bureau HALT oplegt goed te kunnen uitvoeren.

Voor de preventieve activiteiten van bureau HALT kunnen de gemeenten extra acties en pakketten inkopen/inhuren van het bureau. Voorbeelden hiervan zijn: scholing/voorlichting op lagere scholen en het voortgezet onderwijs met betrekking tot alcohol, vuurwerk, tabak, drugs, vandalisme en digipesten. De jaarlijkse begrotingspost bedraagt hiervoor ongeveer € 23.000,-. Hierin is het bedrag per inwoner meegenomen.

– *Beleidsvoornemens*

De HALT-activiteiten zijn verwerkt in en gekoppeld aan de Nota Integrale Veiligheid en het jaarlijks daaruit voortvloeiende uitvoeringsplan.

– *Eventuele knelpunten*

Geen.

---

21 N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

– *Het publiek belang*

De BNG draagt door gespecialiseerde dienstverlening bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burgers. De BNG is de huisbankier van de gemeente De Bilt.

– *Het bestuurlijk belang*

De gemeente is aandeelhouder en heeft hierdoor stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders.

– *Het financieel belang*

De gemeente bezit 218.673 aandelen met een nominale waarde van € 2,50 per aandeel. Afhankelijk van de winstgevendheid van de BNG wordt aan de aandeelhouders jaarlijks dividend uitgekeerd. In 2008 is rekening gehouden met een dividenduitkering van € 520.000.

– *Beleidsvoornemens*

In 2009 verwachten wij eveneens een extra dividenduitkering van € 200 miljoen. Voor gemeente De Bilt betekent dit een uitkering van € 785.000.

– *Eventuele knelpunten*

Er worden geen knelpunten voorzien.

---

22 Platform Middelgrote Gemeenten

– *Het publiek belang*

Het platform is een landelijk overlegorgaan voor gemeenten die zich onderscheiden vanwege hun regionale centrumfunctie dan wel hun betrokkenheid bij grootstedelijke problemen.

Het platform wil vaste gesprekspartner zijn van relevante actoren en stakeholders en functioneren als belangenbehartiger voor een groep gemeenten met specifieke kenmerken.

– *Het bestuurlijk belang*

Het platform heeft geen formele structuur maar wel een dagelijks en algemeen bestuur. Gemeente De Bilt maakt met 23 andere gemeenten deel uit van het algemeen bestuur.

– *Het financieel belang*

De kosten bestaan uit de jaarlijkse contributie van € 3.000 (excl. BTW).

– *Beleidsvoornemens*

Niet in het bijzonder.

– *Eventuele knelpunten*

Geen.

---

23 Regionale Sociale Dienst Krommerijn-Heuvelrug

– *Het publiek belang*

De Regionale Sociale Dienst Kromme Rijn Heuvelrug (RSD) voert in een gemeenschappelijke regeling voor de gemeenten Bunnik, De Bilt, Heuvelrug, Wijk bij Duurstede en Zeist de taken van het programma Sociale Zaken en Werkgelegenheid uit. Voor dit programma verzorgt de RSD voor deze gemeenten zowel de beleidsontwikkeling (behoudens het lokaal minimabeleid) als de uitvoering van beleid. Voor het programma Welzijn en Zorg voert de RSD de een aantal gemeentelijke taken uit op het gebied van inburgering, uitkeringen vluchtelingen en kinderopvang voor bijstandsgerechtigden in een reïntegratietraject.

- *Het bestuurlijk belang*
De gemeente is deelnemer in de Gemeenschappelijke Regeling De Regionale Sociale Dienst Kromme Rijn Heuvelrug en heeft meervoudig stemrecht, één in het Dagelijks Bestuur en twee in het Algemeen Bestuur.
- *Het financieel belang*
Op basis van de werkelijke uitgaven uitkeringen en arbeidstoeleiding worden deze kosten bij de betreffende gemeenten in rekening gebracht, de apparaatskosten aan de hand van een verdeelsleutel. De deelnemende gemeenten staan garant voor eventuele exploitatietekorten.
- *Beleidsvoornemens*
In de begroting 2008 is een uiteenzetting gegeven van de beleidsprioriteiten voor het jaar 2008. Essentieel blijft de hoogwaardige dienstverlening. Waar het gaat om bijstand en inkomensondersteuning wil de RSD ondersteuning bieden aan een groep zorgcliënten bij het indienen van aanvragen door het inzetten van de formulierenbrigade. Hoogwaardig Handhaven blijft als een onderdeel van de hoogwaardige dienstverlening ook in het begrotingsjaar 2008 een speerpunt. Op het gebied van reïntegratie zal aandacht gegeven worden aan vernieuwing, zodat maximaal ingespeeld kan worden op de situatie op de (regionale) arbeidsmarkt, de wensen van werkgevers en de capaciteiten van de cliënten. In het begrotingsjaar 2008 zal verdere versterking van de samenwerking met de ketenpartners noodzakelijk zijn.
- *Eventuele knelpunten*
Er worden geen knelpunten verwacht.

24 Regeling Veiligheidsregio Utrecht (m.i.v. 1-1-2006)

- *Het publiek belang*
De Veiligheidsregio dient het algemene veiligheidsbelang van alle inwoners van de provincie. De regeling richt zich op het grootschalig brandweeroptreden en de grootschalige inzet van medische zorg bij branden/incidenten/calamiteiten en rampen. De veiligheidsregio's worden bij Wet geformaliseerd (wet op de Veiligheidsregio's). Gemeenten zijn mogelijk zelfstandig niet in staat om de voor-zieningen te treffen die de veiligheidsregio voor en in samenwerking met de deelnemende gemeenten wel tot stand kan brengen. Dit is echter nog niet geheel inzichtelijk.
- *Het bestuurlijk belang*
De Veiligheidsregio wordt door het Algemeen Bestuur (AB VRU) geleid. In het AB VRU kunnen alleen de burgemeesters zitting nemen. Uit het AB wordt een Dagelijks Bestuur gekozen. Gemeente De Bilt is hierin niet vertegenwoordigd. De gemeenteraad (met inachtneming van de bepalingen van de gemeenschappelijke regeling en het 'Delegatiebesluit De Bilt') heeft formeel de bevoegdheid de 'rekening' en de 'begroting' van de VRU vast te stellen. Naast de regionale afspraken en werkzaamheden dient elke gemeente wettelijk te voorzien in de basiszorg om te kunnen optreden bij branden, ongevallen en andere incidenten. Sinds 2006 heeft de VRU ook een Bureau Gemeentelijke Crisisbeheersing ingericht. Dit bureau faciliteert en coördineert taken voor en in samenwerking met de gemeenten op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing.
- *Het financieel belang*
De Veiligheidsregio ontvangt bijdragen van de Rijksoverheid en bijdragen per inwoner van de deelnemende gemeenten. De deelnemende gemeenten in Utrecht dragen een bedrag per inwoner bij van € 6,80 voor 2008. De gemeenten zijn verplicht de vastgestelde bijdrage te betalen.
- *Beleidsvoornemens*
Het is de bedoeling dat – mogelijk – per 01 januari 2008 ook de politie onderdeel wordt van de Veiligheidsregio. De politie blijft als organisatie wel een afzonderlijk onderdeel, maar bestuurlijk en ambtelijk vormt zij deel van de Veiligheidsregio. Voor het overige wordt een reeks aan beleidsvoornemens, voorgenomen werkzaamheden en uit te voeren taken, voor én in samenwerking met de lokale brandweren en gemeenten opgenomen in de productbegroting VRU. Deze stukken ontvangt de raad jaarlijks ter inzage. Daarbij worden de raad en het college (de gemeente) in de gelegenheid gesteld hun zienswijzen te geven. Bij de voorbereidingen worden stukken van de VRU, waar noodzakelijk of gewenst van commentaar voorzien en besproken in het AB VRU. Een beleidsvoornemen is ook een totale regionalisatie van alle gemeentelijke brandweerkorpsen tot een korps.

– *Eventuele knelpunten*

De oprichting van de VRU heeft geleid tot verdergaande plannen voor een totale regionale brandweer. Knelpunten hierbij kunnen zijn:

- De gemeente blijft verantwoordelijk voor de brandweezorg, zowel fysiek als financieel, maar heeft beheersmatig geen zeggenschap meer;
- De lokale binding van de brandweer kan verdwijnen;
- De eerste financiële doorrekeningen geven aan dat de brandweer, opgegaan in een regionale brandweer, fors duurder zal worden. De definitieve doorrekening moet nog gaan plaatsvinden. Nader onderzoek wordt in de loop van 2007 afgerond;
- Er bestaat ook landelijk veel weerstand onder het vrijwillige brandweerpersoneel.

Conclusie

Gemeente De Bilt kent een groot aantal ‘verbonden partijen’. Door een aantal samenvoegingen en opheffingen is dit aantal ten opzichte van eind 2006 gedaald en staat dit aantal begin 2008 op 24.

De bijdragen aan de diverse regelingen zijn in de begroting opgenomen. Bij het opstellen van de jaarrekening zal de bijdrage per ‘verbonden partij’ via een overzicht inzichtelijk gemaakt worden.

De verbonden partijen verschillen onderling aanzienlijk met name waar het gaat over de financiële risico’s. Het blijft zaak dat onze gemeente, evenals de andere deelnemende gemeenten, alert blijven op de (financiële) ontwikkelingen bij deze partijen. Het jaarlijks volgen van begrotingen en jaarrekeningen blijft dan ook van groot belang. Maar ook het volgen en zonodig op tijd terugkoppelen van de beleidsontwikkelingen binnen de verbonden partijen via de bestuurlijke en ambtelijke vertegenwoordigers blijft van essentieel belang.

Activiteitenplanning

Onderwerp	2008	2009	2010
Inzichtelijk maken van de bijdrage per verbonden partij	X		

3.7 GRONDBELEID

Gemeentelijk grondbeleid is het beleid voor grondexploitatie. Grondexploitatie is het proces van het aankopen en bouwrijp maken van grond en de aanleg van rioleringen en wegen om vervolgens de grond te verkopen voor de bouw van woningen of bedrijven. De gemeente ontwikkelt grondbeleid om de gemeentelijke doelstellingen op het gebied van ruimte, wonen en economie te verwezenlijken.

Het is gebruikelijk onderscheid te maken tussen actief en faciliterend (of passief) grondbeleid. Actief grondbeleid houdt in dat de gemeente zelf grond verwerft, bouwrijp maakt en uitgeeft. Bij faciliterend grondbeleid stelt de gemeente voorwaarden aan de ontwikkeling van grond in eigendom van een particulier. Mengvormen van actief en faciliterend grondbeleid zijn ook mogelijk. Vaak gaat het dan om Publiek-Private-Samenwerking-constructies (PPS), waarbij de gemeente(n) en een of meerdere private partijen samen voor de ontwikkeling van een gebied zorgen. Uiteraard is het ook mogelijk dat een gemeente in het ene gebied kiest voor actief en in het andere gebied voor faciliterend grondbeleid. De gemeente De Bilt geeft de voorkeur aan een actief grondbeleid.

Grondbeleid is om twee redenen van belang. In de eerste plaats om bij te dragen aan de doelstellingen van de programma's en in de tweede plaats vanwege het financiële belang en de daarbij behorende risico's. Vanuit zowel de kaderstellende als de controlerende rol is het grondbeleid belangrijk voor uw raad. Via grondbeleid kan de gemeente een nadere invulling aan het uitvoeren van bepaalde programma's geven. Tegelijkertijd kan het grondbeleid tot (extra) baten of tot (extra) lasten van de gemeente leiden. De eventuele baten, maar vooral de financiële risico's van het grondbeleid zijn van belang voor de financiële positie van de gemeente en voor de exploitatie zelf. Via de begroting, tussentijdse rapportages en jaarrekening wordt de inzet van het gemeentelijk grondbeleid transparant gemaakt.

Wettelijke kaders

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) provincies en gemeenten geeft in artikel 9 lid 1 aan, dat de gemeente in de begroting in afzonderlijke paragrafen de beleidslijnen voor relevante beheersmatige aspecten vastlegt.

Lid 2 van genoemd artikel geeft aan dat de begroting onder meer een paragraaf grondbeleid omvat.

Artikel 16 van het BBV schrijft voor wat ten minste in de paragraaf grondbeleid moet worden opgenomen:

- Visie op het grondbeleid in relatie tot de realisering van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
- Aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
- Actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
- Onderbouwing van de geraamde winstneming;
- Beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

Artikel 70 van het BBV geeft aan waaruit de uitvoeringsinformatie van het college bestaat.

In de toelichting op het onderhanden werk over grondexploitatie geldt dat voor alle complexen in exploitatie wordt aangegeven:

- Boekwaarde aan het begin van het begrotingsjaar;
- Vermeerderingen in het begrotingsjaar;
- Verminderingen in het begrotingsjaar;
- Boekwaarde aan het eind van het begrotingsjaar;
- Geraamde nog te maken kosten en een onderbouwing daarvan;
- Geraamde opbrengsten en een onderbouwing daarvan;
- Geraamde eindresultaat;
- Uiteenzetting van de wijze waarop eventuele nadelige resultaten worden opgevangen.
- Van de nog niet in exploitatie genomen gronden is de gemiddelde boekwaarde per m² vermeld.

Naast het BBV2004 is ook de nota grondbeleid van het ministerie van VROM en het ministerie van Financiën uit januari 2001 van belang omdat in die nota het kader voor het algemene grondbeleid voor de komende periode wordt gegeven.

Het grondbeleid van de gemeente De Bilt

Om te voldoen aan de regelgeving is in de eerste helft van 2006 de nota Grondbeleid door uw raad vastgesteld. Hiermee heeft u de kaders gesteld voor de uitvoering van het grondbeleid en de grondexploitatie door het college.

Visie op het grondbeleid in relatie tot de programma's

In de beleidsparagrafen benoemt de gemeente doelstellingen zoals het opstellen van een strategische visie en een ontwikkelingsstrategie. Daar waar in de fysieke ruimte van de gemeente ingrepen moeten plaatsvinden om het toekomstbeeld te verwezenlijken, is het voor de gemeente belangrijk om de regie te voeren. De meeste grip op ontwikkelingen kan worden verkregen door het aankopen van grond, om zo de beoogde doelen te verwezenlijken. De gemeente kiest dan ook primair voor een actief grondbeleid. Uiteraard is het ook mogelijk dat op een faciliterende wijze te doen. De vastgestelde nota Grondbeleid gaat op deze verschillende rollen in.

Voor wat betreft de doelstellingen in programma 7 Volkshuisvesting om 30% sociale woningbouw te realiseren, de doelstellingen uit de ISV-programma's en de uitvoering van de verschillende visiedocumenten te bewerkstelligen, behoort een actieve opstelling van de gemeente dan wel een sterke faciliterende rol tot de mogelijkheden.

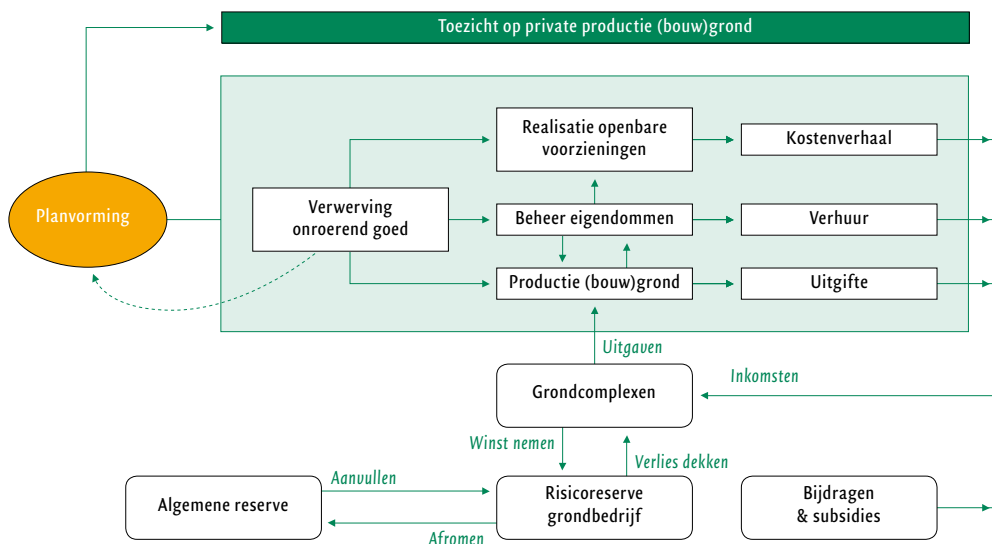
De wijze waarop het grondbeleid wordt uitgevoerd

De nota Grondbeleid vormt het uitgangspunt voor het grondbeleid. In de nota staat uitvoerig beschreven hoe de gemeente instrumenten zoals de Wet Voorkeursrecht Gemeenten en de nieuwe Grondexploitatiewet e.d. kan inzetten. De nieuwe Grondexploitatiewet zal naar verwachting op 1 juli 2008 in werking treden. Dit leidt tot een uitbreiding van de mogelijkheden van kostenverhaal bij particuliere ontwikkelingen. Ook kan de gemeente meer eisen stellen aan de programmering bij particuliere ontwikkelingen. Daar waar de wet een wijziging in het grondbeleid tot gevolg heeft legt de gemeente nadere voorstellen aan de raad voor.

Verwachte resultaten, geraamde winstneming en omvang reserves in relatie tot risiconeming

Op de verwachte resultaten wordt later in deze paragraaf ingegaan. In de nota Grondbeleid is al aangegeven dat de gemeente streeft naar tot een betere structuur. Hiervoor is het volgende schema opgenomen in de nota.

Schema structuur Grondbeleid Gemeente De Bilt

In 2007 heeft de gemeente een beter totaalbeeld bereikt van de gemeentelijke grondexploitatie volgens bovenstaand schema. Om iets te kunnen zeggen van de hoogte van de risicoreserve is het van belang een beter inzicht te krijgen in de risico's van de grotere projecten. Voorbeelden hiervan zijn de ontwikkeling van het Centrumgebieden de invulling van de achterblijvende locaties Larenstein. Daarnaast zullen ook nieuwe projecten die een bijdrage leveren aan de realisering van de programma's uit de begroting zich aandienen. Een en ander vraagt om een betere planning en sturing. Er zal bij de jaarrekening 2007 een nader voorstel worden gedaan voor het creëren van een aparte risicoreserve, dan wel het benutten van

het huidige Reserve Bovenwijkse Voorzieningen voor dit doel. Dat is in overeenstemming met de criteria waarvoor het fonds zou worden aangewend. In ieder geval kan in 2008 bij de invoering van de nieuwe Grondexploitatiewet de term Bovenwijkse voorzieningen alleen gekoppeld worden aan benoemde voorzieningen die een bovenwijkse karakter hebben. Dat betekent in ieder geval dat de huidige reserve een andere naam moet krijgen.

Uw raad ontvangt informatie over de stand van de grondexploitaties via de normale rapportage in de gemeentelijke begrotingscyclus en niet afzonderlijk. Naar aanleiding van een aangenomen motie bij de behandeling van de voorjaarsnota wordt hier in 2007 een uitzondering gemaakt en is er een afzonderlijk nota over de Gemeentelijke Grondexploitatie opgesteld.

Stand huidige exploitaties

In 2008 gaan wij in elk geval met de volgende exploitaties aan de slag:

- 1 De ontwikkeling van het voormalige MOB-complex en het voormalige sportpark Larenstein (bedrijvenpark);
- 2 De ontwikkeling van de voormalige sportvelden Brandenburg, (bedrijven en woningbouw);
- 3 Ontwikkeling terrein Antonie van Leeuwenhoeklaan (schapenwei RIVM);
- 4 De daadwerkelijke ontwikkeling van de gronden van de voormalige gemeentewerf te Maartensdijk (woningbouw);
- 5 De herinrichting van De Kwinkelier en omgeving;
- 6 De herinrichting van het Vinkenplein;
- 7 Herinrichting van het stationsgebied;
- 8 Ontwikkeling achterblijvende locaties Larenstein;
- 9 Gebiedsontwikkeling Melkweg e.o. (Scholeneiland/Cultuurhuis);
- 10 Ontwikkelingen Groenekan.

Ad 1, Larenstein

Voor het noordelijke gedeelte van het terrein zal de uitgifte van gronden niet eerder zijn dan najaar/eind 2007. Het bestemmingsplan is inmiddels goedgekeurd en het verzoek om voorlopige voorziening is afgewezen, zodat er voor het noordelijk gedeelte geen belemmering meer is om tot verlening van bouwvergunningen te komen.

Uitgifte van de gronden van het zuidelijke deel van Larenstein zal niet eerder zijn dan begin 2009. Dit omdat dan pas de erfdienstbaarheid naar verwachting is opgeheven. De procedure van onteigening loopt naar verwachting en volgens planning.

Ad 2, Brandenburg

In 2007 is een flinke vooruitgang geboekt met de realisatie van het project Brandenburg. Eind april was de officiële starthandeling van het bouwrijp maken. Najaar van 2007 zijn deze werkzaamheden afgerond. In januari van dit jaar zijn de overeenkomsten met de SSW en Rembrandt Beheer ondertekend. Met OBI Klusmarkt en Vlieg Elektronica bestaat overeenstemming over de overeenkomst, zodat ondertekening hiervan nog in het najaar van 2007 zal plaatsvinden.

Het is de verwachting dat de SSW nog in 2007 zal starten met haar deel van het project, de bouw van 44 woningen in diverse categorieën. De OBI en Vlieg en ook Rembrandt Beheer zullen in 2008 gaan bouwen.

Ad 3, terrein A. van Leeuwenhoeklaan

Er zijn besprekingen gaande over de voorwaarden van overdracht van het perceel naast het RIVM (schapenwei) met woningbouwontwikkeling als uiteindelijk doel. In het najaar van 2007 wordt een convenant verwacht op basis waarvan de verdere ontwikkeling van het gebied gestalte kan krijgen.

Ad 4, voormalige gemeentewerf Maartensdijk

In juni 2005 heeft uw raad het plan Opgetogen aangewezen als winnaar van de prijsvraag voor nieuwbouw op de locatie van de voormalige gemeentewerf Maartensdijk en de hiernaast liggende tennisbanen. De realisatieovereenkomst is in 2006 ondertekend. Uw raad heeft ingestemd met het opstarten van de artikel 19 WRO procedure en naar verwachting zal voorjaar 2008 met de bouw van de woningen worden gestart. Najaar 2007 begint de gemeente met de werkzaamheden voor het bouwrijp maken. Voordat de werkzaamheden starten, zal de koop/realisatieovereenkomst met de projectontwikkelaar worden ondertekend.

Ad 5, De Kwinkelier

De bouwaanvraag voor de Kwinkelier is in 2006 bij de gemeente ingediend. Na de ondertekening met de projectontwikkelaar van de koop/realisatieovereenkomst, zal de artikel 19 WRO procedure starten. Op dit moment is er nog geen overeenstemming tussen de eigenaar van het winkelcentrum en de projectontwikkelaar. Na het bereiken van een overeenstemming, volgt de ondertekening van de overeenkomst tussen gemeente en projectontwikkelaar. De inkomsten voor de gemeente bedragen € 5,1 miljoen. Uitgangspunt is om tot een minimaal budgettaire neutrale exploitatie te komen.

Ad 6, Vinkenplein

Nadat uw raad in oktober 2006 de stedenbouwkundige visie had vastgesteld, is gestart met het opstellen van een programma van eisen. In het plangebied zijn de afgelopen jaren enkele panden aangekocht (zie hieronder). Hiernaast zijn voor de locaties Roobol en het Vinkenplein stedenbouwkundige modellen gemaakt. Deze modellen zullen nog dit jaar aan de gemeenteraad worden voorgelegd. De algemene verwachting is overigens wel dat een sluitende exploitatie voor dit project een moeilijke opgave zal zijn.

Ad 7, Stationsomgeving

Onze gemeente doet samen met het BRU en de gemeente Zeist onderzoek naar een verdiepte aanleg van het spoor tussen Bilthoven en Den Dolder. In de vergadering van 29 maart 2007 heeft de gemeenteraad ingestemd met het nader uitwerken van twee varianten voor de ongelijkvloerse kruising. In november zullen deze uitwerkingen ter besluitvorming worden voorgelegd en zal een keuze uit de varianten C1 en C2 worden gemaakt. De voorkeursvariant wordt hierna verder uitgewerkt, om in 2008 een aanvraag bouwvergunning te kunnen indienen.

Ad 8, Achterblijvende locaties Larenstein

Voor onze gemeente zal het lastig worden om de concrete invulling van de locaties Larenstein budgettair neutraal te laten verlopen. De voor dit project gemaakte en nog te maken projectkosten worden gedekt uit de toegekende ISV-gelden. In de vergadering van september 2006 heeft de raad besloten om voor de mogelijke financiële consequenties van planschade voor de achterblijvende locaties een bedrag te reserveren van € 1.700.000. Dat bedrag onttrekt de gemeente aan de reserve Grondexploitatie/ Bovenwijkse Voorzieningen.

Ad 9, Scholeneiland/Cultuurhuis

In de vergaderingen van maart en mei 2007 heeft uw raad voor de locatie Melkweg besloten de ontwerp-fase voor de ontwikkeling van de Brede School, het woningbouwprogramma en het Cultuurhuis in te gaan. Er wordt een onderscheid gemaakt in fase 1, waarin het programma van eisen voor de brede school en het cultuurhuis op elkaar afgestemd wordt, en fase 2 waarin daadwerkelijk het ontwerp uitgewerkt wordt. Voor deze fase is een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld van € 150.000 wat ten laste komt van de grondexploitatie van de gebiedsontwikkeling.

Ad 10, Ontwikkelingen Groenekan

Medio 2007 heeft uw raad een kaderstellende startnotitie aangenomen om tot een ontwikkelingsvisie voor Groenekan te komen. In Groenekan spelen ontwikkelingen, zoals de realisatie van een nieuwe school, uitbreiding hockeyvelden en de daarbij behorende verkeers- en parkeerproblematiek. Ook zijn er particuliere ontwikkelingen die we nader willen afwegen. De visie vormt hiervoor de basis. Een en ander kan leiden tot ontwikkelingen die gemeentelijk worden getrokken, zoals de realisatie van de school. Hiervoor is inmiddels een voorkeursrecht gevestigd op een perceel aan de Versteeglaan. Inzet van dit grondinstrument kan de verwerving van het perceel door de gemeente bevorderen. Als dit niet tot het gewenste resultaat leidt, volgen nadere voorstellen voor de inzet van grondinstrumenten die we als gemeente kunnen inzetten.

Aankopen

Voor de ontwikkeling van de projecten 5 t/m 7 is een aantal panden aangekocht waarvan de kosten te zijner tijd aan de te realiseren projecten zullen worden doorbelast. Om de exploitatie voor deze projecten inzichtelijk te maken worden de rentekosten van deze panden bijgeschreven op de boekwaarde. Daarentegen wordt het saldo van de huuropbrengsten en de exploitatielasten van deze aangekochte panden op de boekwaarden in mindering gebracht.

Het gaat hier om de volgende bezittingen, met de volgende boekwaarden (in euro's) per 31 december 2006:

Bezittingen en boekwaarden per 31 december 2006

Julianalaan 1-3	863.702
Julianalaan 8 en 8a	1.319.908
Emmaplein 3-7	906.112
Julianalaan 10-12	1.109.152
Soestdijkseweg 305	398.301
Emmaplein 22 (aangekocht in 2006)	784.618

De totale boekwaarde bedraagt rond € 5.382.000

Op grond van artikel 65 lid 2 van het BBV dienen voorraden en deelnemingen tegen de marktwaarde te worden gewaardeerd indien de marktwaarde lager is dan de verkrijging- of vervaardigingsprijs. Met ingang van het jaar 2007 zal dan ook in het kader van de samenstelling van de jaarrekening aan de hand van de vigerende WOZ-waarden en/of beschikbare taxaties worden bezien in hoeverre de boekwaarde van de panden de waarde in het economische verkeer overstijgt. Waar dat het geval is, zal het verschil ten laste worden gebracht van de Reserve Grondexploitatie/Bovenwijkse voorzieningen.

Risico's

Bij alle genoemde projecten loopt de gemeente een zeker financieel risico. Voor alle projecten geldt immers dat de kosten voor de baten uitgaan. Als een project onverhoopt niet tot verdere ontwikkeling komt, staan tegenover de reeds gemaakte voorbereidingskosten en de kosten van de aangekochte gronden en panden geen opbrengsten.

Bij de ontwikkeling van het voormalige MOB-complex vormt de reparatie van het bestemmingsplan en de afloop van de erfdienstbaarheidprocedure een risico. Maar dit risico wordt beheerst door de maatregelen die zijn opgenomen in het plan van aanpak dat in 2006 is opgesteld.

Voor de projecten de Kwinkelier, Vinkenplein en Stationsgebied wordt het financiële risico, naast de reeds gemaakte voorbereidingskosten, met name gevormd door de boekwaarde van de aangekochte panden. Dat risico is echter vrij beperkt. Ook als de ontwikkelingsplannen onverhoopt niet door zullen gaan, vertegenwoordigen die panden toch een zekere verkoopwaarde.

Vooralsnog worden de risico's afgedekt door de Reserve Bovenwijkse Voorzieningen.

De stand van die reserve belooft per 31-12-2006 een bedrag van rond € 1.277.000. Hierover is afzonderlijk aan de raad gerapporteerd naar aanleiding van de motie die bij de voorjaarsnota is aangenomen.

De stand van de reserve is voldoende om risico's op te vangen.

Particuliere planontwikkelingen

In deze paragraaf is ingegaan op onze gemeentelijke exploitaties. Het gaat dan vooral om projecten waarin de gemeente actief participeert (actief grondbeleid). Daarnaast zijn er nog vele particuliere ontwikkelingen die eveneens bijdragen aan het bereiken van onze gemeentelijke doelstellingen.

Te noemen valt de realisatie van woningbouw op de terreinen van Hessing en Inventum. Ook de SSW kent een aantal belangrijke ontwikkelingen zoals de bouw van starterswoning in combinatie met een Thomashuis aan de Dorpsweg in Maartensdijk. Voor deze plannen is geen gemeentelijke grondexploitatie opgezet. Het gaat hier om de inzet van het passieve grondbeleid.

Veranderende wetgeving

Op 1 juli 2008 zal naar verwachting de nieuwe Wet op de Ruimtelijke Ordening en de nieuwe Grondexploitatiewet van kracht worden. Op basis van deze nieuwe regelgeving zal het makkelijk worden om gemeentelijke kosten bij particuliere planontwikkelingen terug te halen. Daarnaast kunnen ook andere eisen worden gesteld aan particuliere planontwikkelingen. De wetgever biedt de gemeenten betere mogelijkheden om het grondbeleid gestalte te geven. Hiervan zal gemeente De Bilt zo optimaal mogelijk gebruik maken om de doelstellingen te verwezenlijken.

3.8 WELZIJNSSUBSIDIES

Het verlenen van welzijnssubsidies is voor onze gemeente een belangrijk instrument om goede en gevarieerde voorzieningen op het gebied van welzijn te bevorderen en in stand te houden. Via subsidies ondersteunt gemeente De Bilt verenigingen en stichtingen bij het uitvoeren van welzijnsactiviteiten.

De algemene doelstelling van het welzijnsbeleid is het scheppen van voorwaarden op het welzijnsterrein waardoor inwoners de kwaliteit van hun bestaan kunnen verhogen en waardoor bevorderd wordt dat een ieder gelijke kansen krijgt om aan het maatschappelijk leven deel te nemen.

Belangrijk uitgangspunt hierbij is dat inwoners – voor zover mogelijk – zelf verantwoordelijk zijn voor hun eigen welzijnssituatie.

Gemeentelijk welzijnsbeleid richt zich op het kunnen handhaven en het zich kunnen ontplooiën van de inwoners voor zover dat wordt bevorderd door zorg, educatie en recreatie (inclusief sport). De gemeente heeft volledige beleidsvrijheid op het brede welzijnsterrein. De beleidsvrijheid houdt wel in dat de gemeente een verantwoordelijkheid (zorgplicht) heeft voor haar inwoners.

Bij het verlenen van subsidies is het onvermijdelijk dat welzijnsinstellingen werken binnen een kader dat de gemeente heeft ontwikkeld.

Naast de eerder genoemde doelstelling zijn er ook twaalf algemene uitgangspunten. Bij de uitgangspunten zijn ook prioriteiten gesteld voor activiteiten en voorzieningen. Deze staan in het Welzijnsprogramma.

Activiteiten en voorzieningen die het opheffen van (maatschappelijke) achterstandssituaties tot doel hebben of als basisvoorzieningen kunnen worden aangemerkt, krijgen de hoogste prioriteit. Een basisvoorziening is een onmisbare voorziening in de gemeente waarvan het wegvallen tot maatschappelijk onaanvaardbare situaties zou leiden.

In het jaarlijkse welzijnsprogramma staat aan wie subsidie wordt verleend. Het opstellen van dit programma gebeurt op basis van de Subsidieverordening Welzijn De Bilt 2003. Naast subsidies bevat het programma ook beleidsontwikkelingen en beleidsregels waaronder bijzonderheden over subsidiemaatstaven.

Het welzijnsprogramma omvat het brede welzijnsterrein (zorg, educatie en recreatie) en kan als een gedetailleerde uitwerking worden gezien van de gemeentebegroting. Via een begrotingwijziging worden de (actuele) subsidiebedragen uit het welzijnsprogramma doorgevoerd in de gemeentebegroting.

Nieuwe subsidieregelingen vanaf 2006

Vanaf 2006 zijn er twee nieuwe subsidieverordeningen. Op 15 december 2005 heeft de gemeenteraad de Subsidieverordening stimulering sociaal en cultureel leven De Bilt 2006 en de Subsidieverordening bijzondere educatieve activiteiten voor scholen De Bilt 2006 vastgesteld. Het gaat hier om twee deelverordeningen van de Subsidieverordening welzijn De Bilt 2003. De nieuwe subsidieregelingen zijn bedoeld om maatschappelijke, culturele en educatieve activiteiten te stimuleren door middel van stimuleringsubsidies voor projecten, experimenten e.d..

Subsidies 2008

Voor een specificatie van de in 2008 te verlenen subsidies wordt verwezen naar het Welzijnsprogramma 2008. De verwachting is dat uwraad het welzijnsprogramma in november vaststelt. Het verlenen van welzijnssubsidies raakt diverse programma's in de Programmabegroting 2008. In de begroting zijn hiervoor de volgende ramingen opgenomen.

Subsidies in kader Welzijnsprogramma

	Begroot
PROGRAMMA 1 - BESTUURLIJKE AANGELEGENHEDEN	
Relatie burger en bestuur (m.b.t. jumelages)	11.450
PROGRAMMA 4 - ECONOMISCHE ZAKEN	
Mediazaken (m.b.t. lokale omroep)	10.000
PROGRAMMA 8 - BEHEER OPENBARE RUIMTE	
Natuurbescherming (m.b.t. landschapsbeheer)	2.076
PROGRAMMA 12 - JEUGDZAKEN	
Jeugd- en jongerenwerk	185.702
Peuterspeelzaalwerk	227.523
PROGRAMMA 13 - MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING	
Emancipatie (m.b.t. bewustwordingsprojecten en minderheden)	62.561
Maatschappelijk werk	462.138
OPvang asielzoekers (m.b.t. vluchtelingenwerk en noodopvang)	121.254
Algemene welzijnstaken (m.b.t. vrijwilligerswerk)	4.350
Stimulering sociaal cultureel leven (projectsubsidies)	72.500
Ouderenwerk	438.974
WMO voorziening gehandicapten (m.b.t. gehandicaptenplatform)	5.302
PROGRAMMA 14 - WERK EN INKOMEN	
Bijstandsverlening (m.b.t. cliëntenraad sociale zaken)	6.126
PROGRAMMA 15 - KUNST, CULTUUR EN CULTUURHISTORISCHE WAARDEN	
Openbaar bibliotheekwerk	1.066.622
Muziekonderwijs (m.b.t. muziekschool en werkschuit)	757.828
Bijzondere educatieve activiteiten scholen (projectsubsidies)	40.000
Kunstbeoefening en -bevordering	40.010
Recreatievoorzieningen (GRATIS)	8.124
Dorpshuizen westbroek en hollandsche rading	23.306
H.F. Witte centrum	28.138
Recreatieve verenigingen	9.708
(Overig) club- en buurtwerk	434.352
PROGRAMMA 16 - SPORT EN SPORTACCOMMODATIES	
Sportaccommodaties	152.372
Bevordering sportdeelname	167.748
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	
Incidentele welzijnssubsidies	18.381
Stelpost welzijnsprogramma	87.000
TOTAAL	4.443.545

De stelpost welzijnsprogramma in de begroting is bestemd voor te verwachten salarisstijgingen bij de welzijnstellingen. Zodra meer bekend is over de CAO's welzijn zullen we deze stelpost verdelen. Overige prijsstijgingen zijn al in de ramingen verwerkt.

Wet Maatschappelijke Ondersteuning

Een belangrijke ontwikkeling op het welzijnsterrein is de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) die op 1 januari 2007 in werking is getreden. De WMO is in de plaats gekomen van de Wet Voorzieningen Gehandicapten (WVG) en de Welzijnswet. Ook zijn er enkele onderdelen van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) in ondergebracht. Het zorgaspect is een belangrijk onderdeel van de WMO. Toch is de WMO geen zorgwet maar een participatiewet. Doelstelling van de wet is immers dat 'iedereen' meedoet. Het onderdeel welzijn is van wezenlijk belang voor het welslagen van de WMO. De regering heeft negen prestatievelden aangegeven waarop de gemeente beleid moet voeren (moet presteren). Zie hiervoor het Welzijnsprogramma 2008.

De prestatievelden zijn op zich niet nieuw en de gemeente voert op veel van deze terreinen al beleid uit. Voorbeelden zijn de ondersteuning van jeugdigen, ouderen en gehandicapten; het bevorderen van de sociale samenhang en het ondersteunen van de mantelzorgers. De manier waarop de gemeente invulling aan deze beleidsterreinen geeft, is te vinden in het welzijnsprogramma.

Overigens zijn niet alle beleidsterreinen van de WMO in het welzijnsprogramma opgenomen.

Zo valt het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking buiten het welzijnsprogramma.

Dit is geregeld in een aparte verordening, de Verordening verstrekking individuele voorzieningen. Ook de maatschappelijke opvang (bijvoorbeeld vrouwenopvang), het bevorderen van de openbare geestelijke gezondheidszorg en de verslavingszorg zijn (nog) niet in het welzijnsprogramma opgenomen omdat deze prestatievelden vooral een taak zijn van de centrumgemeenten Utrecht en Amersfoort.

Vanaf 2007 ontvangt gemeente De Bilt via het gemeentefonds ook gelden voor het overnemen van subsidieregelingen die zijn overgekomen vanuit de AWBZ. Het gaat daarbij om de oude subsidieregelingen Diensten bij wonen met zorg, Coördinatie vrijwillige thuiszorg en mantelzorg (CVTM), Preventie Geestelijke Gezondheid en advies en training. In 2007 heeft de gemeenteraad nadat het Welzijnsprogramma 2007 was vastgesteld, in een afzonderlijk besluit het bedrag dat de gemeente in 2007 ontvangt voor deze subsidieregelingen beschikbaar gesteld. In 2008 neemt het bedrag aan WMO-geld toe. Omdat 2008 net als 2007 een overgangsjaar is kunnen WMO-subsidieaanvragen nog niet goed worden ingepast in de gemeentelijke procedures voor het aanvragen van subsidie. Reden om in het Welzijnsprogramma 2008 een apart hoofdstuk over de WMO-subsidies op te nemen. Naar verwachting lopen de WMO-subsidies vanaf het subsidiejaar 2009 gelijk.

Toekomstig welzijnsbeleid (inclusief sport)

Van welzijnsinstellingen mag worden verwacht dat zij regelmatig inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen. Veranderende behoeften van burgers, nieuwe wet- en regelgeving en de (beperkte) financiële mogelijkheden vragen aan alle betrokkenen om actief met de ontwikkelingen om te gaan. Toekomstig welzijnsbeleid kan en mag niet los worden gezien van andere gemeentelijke speerpunten zoals het dorps- en wijkgericht werken, de leefbaarheid in de kleine kernen en de eerdergenoemde WMO.

Begin 2007 is bijvoorbeeld het Innovatieproject wonen, welzijn en zorg van start gegaan met pilots in De Bilt-West en Maartensdijk. Dit in het kader van de WMO. De pilots lopen tot en met het jaar 2009.

De uitkomsten van het project zullen mede bepalend zijn voor de gesubsidieerde activiteiten vanaf 2010.

Ook is de bedoeling dat er nog in 2007 een (integrale) beleidsnotitie over de WMO komt waarin de ontwikkellijnen voor het brede welzijn voor de komende jaren zijn vastgelegd.

Een andere ontwikkeling is het realiseren van een cultuurhuis per 2010 waarin o.a. de Biltse Muziekschool, De Werkschuit en de Openbare Bibliotheek komen.

Ontwikkelingen zoals hierboven geschetst hebben duidelijke gevolgen voor de subsidieverlening.

Dit zal zich ook uiten in afspraken die we met instellingen maken over de te 'leveren' activiteiten en prestaties in ruil voor subsidie.

Aanleiding om in 2007/2008 de gemeentelijke subsidiesystematiek onder de loep te nemen waarbij ook aandacht is voor dereguleringsmogelijkheden. De grotere welzijnsinstellingen en de gemeente hebben de afgelopen jaren al de nodige ervaring opgedaan met budgetsubsidieëring, of wel het koppelen van te leveren activiteiten/prestaties aan subsidiebudgetten via afspraken. Dit systeem zullen we in de toekomst verder uitbouwen.

4 FINANCIËLE BEGROTING

4.1 OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN PER PROGRAMMA

In onderstaand overzicht zijn de ramingen van de baten en lasten per programma opgenomen. In paragraaf 4.4 geven we in een apart overzicht per programma aan welk bedrag binnen het programma incidenteel voorkomt.

Programmabegroting 2008-2011

Overzicht van baten en lasten per programma

	Begroting 2006	Begroting 2007	Begroting na wijziging 2007	Begroting 2008	Begroting 2009	Begroting 2010	Begroting 2011
Bestuurlijke aangelegenheden	- 4.820.429	- 3.909.885	- 3.992.000	- 5.059.712	- 5.059.712	- 5.069.712	- 5.059.712
Lasten	4.820.429	4.000.197	3.992.000	5.059.712	5.059.712	5.069.712	5.059.712
Baten	0	90.312	0	0	0	0	0
Dienstverlening	- 928.779	- 767.941	- 868.941	- 616.871	- 638.229	- 665.608	- 638.229
Lasten	1.504.679	1.277.352	1.388.352	1.148.800	1.170.179	1.197.558	1.170.179
Baten	575.900	509.411	519.411	531.929	531.950	531.950	531.950
Openbare veiligheid	- 2.733.137	- 2.494.401	- 2.546.845	- 3.138.738	- 3.155.139	- 3.082.049	- 3.062.609
Lasten	2.818.634	2.507.838	2.560.282	3.198.588	3.209.089	3.135.999	3.116.559
Baten	85.497	13.437	13.437	59.850	53.950	53.950	53.950
Economische zaken	- 62.705	- 116.772	- 202.972	- 51.269	- 50.997	- 50.538	- 50.043
Lasten	94.794	146.261	232.461	72.676	72.404	71.945	71.450
Baten	32.089	29.489	29.489	21.407	21.407	21.407	21.407
Verkeer en bereikbaarheid	- 829.046	- 873.821	- 883.821	- 820.867	- 820.867	- 720.867	- 720.867
Lasten	1.319.392	885.799	895.799	832.875	832.875	732.875	732.875
Baten	490.346	11.978	11.978	12.008	12.008	12.008	12.008
Ruimtelijke ordening	120.550	- 1.627.519	- 1.837.119	- 1.460.760	- 1.460.760	- 1.460.760	- 1.460.760
Lasten	737.649	2.404.138	2.721.400	10.437.738	7.480.726	10.753.268	3.188.075
Baten	858.199	776.619	884.281	8.976.978	6.019.966	9.292.508	1.727.315
Volkshuisvesting	- 1.314.326	- 1.172.952	- 1.192.139	- 980.444	- 926.132	- 880.378	- 846.563
Lasten	3.393.663	2.917.348	3.035.535	2.819.980	2.728.973	2.655.567	2.607.926
Baten	2.079.337	1.744.396	1.843.396	1.839.536	1.802.841	1.775.189	1.761.363
Beheer openbare ruimte	- 7.272.412	- 7.280.270	- 7.590.965	- 7.376.018	- 7.398.591	- 7.397.165	- 7.395.739
Lasten	8.666.277	7.859.001	8.853.706	8.016.716	7.975.289	7.973.863	7.972.437
Baten	1.393.865	578.731	1.262.741	640.698	576.698	576.698	576.698
Milieu	- 2.036.480	- 1.131.358	- 1.204.159	- 847.604	- 852.241	- 850.879	- 849.517
Lasten	6.903.903	5.871.040	6.534.015	5.866.930	5.873.738	5.560.546	5.481.326
Baten	4.867.423	4.739.682	5.329.856	5.019.326	5.021.497	4.709.667	4.631.809
Watertaken	- 463.824	- 1.094.311	- 1.144.311	- 572.018	- 310.737	35.277	44.003
Lasten	3.648.849	4.252.444	4.302.444	4.131.581	4.224.570	4.268.856	4.320.740
Baten	3.185.025	3.158.133	3.158.133	3.559.563	3.913.833	4.304.133	4.364.743
Onderwijs	- 5.135.150	- 4.898.969	- 4.793.528	- 5.269.007	- 5.123.795	- 5.181.689	- 5.013.613
Lasten	5.386.733	5.034.037	4.959.876	5.435.137	5.289.331	5.346.630	5.178.554
Baten	251.583	135.068	166.348	166.130	165.536	164.941	164.941
Jeugd	- 498.448	- 881.517	- 1.071.113	- 940.089	- 966.288	- 991.146	- 990.815
Lasten	1.224.543	1.395.522	1.563.481	1.435.507	1.461.706	1.486.564	1.486.233
Baten	726.095	514.005	492.368	495.418	495.418	495.418	495.418
Maatschappelijke ondersteuning	- 4.079.022	- 8.294.638	- 8.185.259	- 8.514.042	- 8.801.193	- 8.810.283	- 8.799.672
Lasten	4.321.079	8.434.353	9.158.400	9.466.220	9.727.672	9.736.762	9.726.151
Baten	242.057	139.715	973.141	952.178	926.479	926.479	926.479
Werk en inkomen	- 2.955.841	- 2.286.165	- 2.306.165	- 2.590.070	- 2.398.614	- 2.384.614	- 2.404.614
Lasten	9.648.221	9.296.207	9.316.207	9.056.034	8.864.578	8.850.578	8.870.578
Baten	6.692.380	7.010.042	7.010.042	6.465.964	6.465.964	6.465.964	6.465.964
Kunst, cultuur en cultuurhist. waarden	- 3.446.131	- 3.039.278	- 3.418.935	- 3.372.379	- 3.243.941	- 2.978.201	- 2.950.172
Lasten	3.799.684	3.392.764	3.764.600	3.709.310	3.580.872	3.315.132	3.287.103
Baten	353.553	353.486	345.665	336.931	336.931	336.931	336.931
Sport en sportaccommodaties	- 4.732.785	- 2.377.282	- 2.444.126	- 2.652.216	- 2.696.740	- 2.667.380	- 2.632.522
Lasten	5.709.761	3.450.309	3.527.614	3.832.497	3.875.521	3.796.661	3.761.803
Baten	976.976	1.073.027	1.083.488	1.180.281	1.178.781	1.129.281	1.129.281
SUBTOTAAL PROGRAMMA'S	- 41.187.965	- 42.247.079	- 43.682.398	- 44.262.104	- 43.903.976	- 43.155.992	- 42.831.444

Algemene dekkingsmiddelen en post onvoorzien

	Begroting 2006	Begroting 2007	Begroting na wijziging 2007	Begroting 2008	Begroting 2009	Begroting 2010	Begroting 2011
Lokale heffingen	7.155.186	7.942.217	7.812.217	7.976.445	7.976.445	7.976.445	7.976.445
Algemene uitkeringen	24.205.345	27.478.480	27.473.480	29.731.023	30.722.058	31.061.855	31.076.139
Dividend	3.462.779	2.630.703	3.858.141	786.153	1.622.030	892.350	722.396
Saldo financieringsfunctie	572.716	546.263	695.263	753.844	777.637	718.502	936.684
Saldo compensabele BTW	762.066	851.492	852.992	972.699	928.999	911.139	911.139
Overige algemene dekkingsmiddelen	2.539.051	1.530.937	2.158.745	2.810.505	2.684.295	2.629.837	2.568.909
Onvoorzien	0	- 205.000	- 24.939	- 205.000	- 205.000	- 205.000	- 205.000
SUBTOTAAL ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	38.697.143	40.775.092	42.825.899	42.825.669	44.506.464	43.985.128	43.986.712
RESULTAAT VOÓR BESTEMMING	- 2.490.822	- 1.471.987	- 856.499	- 1.436.435	602.488	829.136	1.155.268

Reservemutaties

	Begroting 2006	Begroting 2007	Begroting na wijziging 2007	Begroting 2008	Begroting 2009	Begroting 2010	Begroting 2011
Vrije reserve	1.345.939	- 1.009.076	- 3.696.411	200.000	- 735.473		
Rente egaliseringsreserve	- 100.000		500.000				
Egaliseringsreserve riolering	539.223	794.312	863.312	572.018	310.737	- 35.277	- 44.003
Egaliseringsreserve sport			- 123.000				
Onderwijstaken	99.466						
Onderwijsleerpakket gymnastieklokalen	- 1.680	- 4.540	- 4.540	- 2.245			
Meerjarig prev.ondehoud gymlokalen	- 21.055	- 22.603	- 19.073	- 18.300	- 18.429	- 18.559	- 18.689
Onderwijshuisvesting	189.446	127.241	191.686	114.510	- 39.768	39.282	- 142.445
Risicoreserve	- 3.000.000						
Ombuigingsoperatie	1.712.724	660.000	660.000	200.000			
Bovenwijkse voorzieningen	4.484.187		22.560	22.060	21.560	21.060	20.560
Achterblijvende locaties Larenstein	- 1.700.000						
Herinrichting sportpark Weltevreden	- 1.831.682			122.000	122.000	122.000	122.000
WVG/WMO	- 231.291	187.779	313.779				
Afkoopsummen onderhoud graven	136.538		- 195.000				
Invoering BTW-compensatiefonds	264.117	600.000	600.000	300.000	300.000	300.000	286.316
Milieutaken	66.634	81.350	81.350	81.350	81.350	35.230	
Onrendabele gasaansluitingen	- 332		19.314				
Speelplaatsen	- 3.317						
Afrondende nieuwbouw gemeentehuis	1.313.315	60.000	60.000	67.616	67.616	67.616	67.616
Ontwikkeling Dorpsstraat	- 2.504						
Kunstvoorwerpen	- 14.440	- 7.014	- 3.760	- 7.014	- 7.014	- 7.014	- 7.014
Bejaardenalarmeringssysteem	- 137		7.984				
Monumentensubsidies	25.857						
Zak. rechtvergoedingen investeringen	- 401		23.305				
Bestemming resultaat doorschuivingen	315.565		1.196.450				
Dienst centr. accomm. De Vierstee	8.514		76.405				
Dienst accomm. De Groene Daan	- 2.059						
Egaliseringsreserve sociale zaken	78.817						
Brandweerreserve	6.525						
Asielzoekers	- 942		54.774				
Kunsteducatie	11.221	4.538	4.538	2.343			
Exploitatietekorten woonwagens	- 977		222.826				
SUBTOTAAL MUTATIES RESERVES	3.687.271	1.471.987	856.499	1.654.338	102.579	524.338	284.341
RESULTAAT NA BESTEMMING	1.196.449	0	0	217.903	705.067	1.353.474	1.439.609

4.2 TOELICHTING OP DE VERSCHILLEN MET BEGROTING 2007

Algemeen

In de diverse programma's zijn aanmerkelijke verschillen zichtbaar ten opzichte van de begroting 2007. Deze verschillen zijn enerzijds het gevolg van het opnieuw opbouwen van de begroting vanaf het nulpunt (zero base opbouw) en anderzijds terug te leiden tot wijzigingen in de toerekening van kosten aan de verschillende programma's. De afdelingskosten stijgen mede door de hogere salariskosten voor 2008. Ook hebben de geraamde bedragen voor speerpunten en nieuw beleid, en de vrijvallende kapitaallasten in de meerjarenbegroting een versturende werking op de vergelijkbaarheid. Hieronder volgen per programma de belangrijkste veranderingen, waarbij we ook de eenmalig in 2007 opgenomen budgetten in de analyse betrekken.

Programma 1 - Bestuurlijke aangelegenheden

In 2007 is voor het verhogen van de efficiency een bedrag van € 40.000 beschikbaar gesteld om onderzoek te laten doen naar de afdeling Beheer en Ondersteuning.

In de ramingen 2008 is duidelijk zichtbaar dat we veel belang hechten aan een goede communicatie met onze burgers, bedrijven en andere relaties. Dit vertaalt zich in een toename van de lasten met € 206.000. We streven er tevens naar om de bedrijfsvoering op een hoger niveau te brengen. Wij achten het wenselijk om in het kader van functiescheiding de functies afdelingsmanager Concernstaf en concerncontroller te scheiden en de functie concerncontroller uit de lijnorganisatie te halen. Daarnaast willen wij de aansturing van de projecten versterken. Voor versterking van de bedrijfsvoering is € 203.000 gereserveerd. De interne kostentoe rekening aan bestuursondersteuning is verdubbeld.

Programma 2 - Dienstverlening

Voor de verkiezingen van Provinciale Staten was in 2007 een bedrag van € 86.000 opgenomen in de begroting. Voor 2008 verwachten we geen verkiezingen. De Gemeentelijke Basis Administratie (GBA)-gegevens dienen actueel en juist te zijn. Gegevensbeheer, kwaliteitszorg en applicatiebeheer voor de GBA en de verplichte procedures die gevolgd moeten worden, moeten op orde en vastgelegd zijn. Begin 2007 is geconstateerd dat nog onvoldoende ingespeeld is op nieuwe ontwikkelingen. Dit betekent dat voor de GBA in 2007 een kwaliteitsimpuls nodig is, eenmalige kosten € 100.000, waardoor de gegevens weer actueel, volledig en juist zijn.

In 2008 staan het bouwen van een RIS (Raads Informatie Systeem) en een BIS (Bestuurs Informatie Systeem), het doorontwikkelen van de website van de brandweer en het verder ontwikkelen van het intranet centraal. Daardoor stijgen de kapitaallasten met € 45.000. In 2009 (Europees Parlement), 2010 (Gemeenteraad en Tweede Kamer) en 2011 (Provinciale Staten) zijn lasten voor verkiezingen opgenomen.

Programma 3 - Openbare veiligheid

Uit de kerntakendiscussie bij de politie is naar voren gekomen dat zij niet langer bemiddelen bij ruzie tussen burgers. Alleen bij strafrechtelijke aangiften treedt de politie nog op. Wij willen buurtbemiddeling inzetten om escalatie bij ruzie tussen burgers te voorkomen. Diverse gemeenten werken hiervoor met een mediationsteam (kosten +/- € 40.000). Voor een pilot in 2007 tot en met 2009 is een bedrag van € 80.000 beschikbaar. In deze periode bekijken we of en in hoeverre inzet van dit instrument en financiële middelen nodig is. Na die periode evalueren we en kunnen we bepalen of en hoe we structureel verder gaan.

De lasten die voortvloeien uit het beheerplan brandweer nemen in 2008 toe met € 100.000 ten opzichte van 2007. In 2008 krijgt de preparatie intern bij de brandweer ook meer aandacht (€ 250.000). Aan politie-aangelegenheden en werkzaamheden in het kader van de APV zal meer tijd worden besteed (€ 150.000). In het kader van de op handen zijnde regionalisering brandweer is een inschatting gemaakt van de te verwachten kosten. Naar verwachting zullen de totale kosten hoger uitvallen dan waarmee in de begroting 2007 rekening was gehouden. Hiervoor is met ingang van 2008 een stelpost van € 200.000 in de begroting opgenomen.

Programma 4 - Economische zaken

Om het actieplan toegankelijkheid uit te kunnen voeren, is voor het realiseren van openbare toiletten in 2007 een bedrag van € 70.000 beschikbaar. Voor andere economische werkzaamheden is rekening gehouden met interne kosten tot een bedrag van ongeveer € 100.000. In 2008 is hiervoor geen raming meer opgenomen.

Programma 5 - Verkeer en bereikbaarheid

De verlaging van de lasten met ingang van 2008 wordt veroorzaakt door de lager geraamde interne tijdsbesteding voor verkeersbeleid en -voorzieningen. Voor de jaren 2006 t/m 2009 is extra budget toegekend voor het verbeteren van verkeersveiligheid, met name rond scholen. Met ingang van 2010 komt hierdoor een bedrag van € 100.000 te vervallen.

Programma 6 - Ruimtelijke ordening

De invoering van de nieuwe wet op de ruimtelijke ordening dwingt ons te starten met het opstellen van een structuurplan. In 2007 is hiervoor éénmalig € 125.000 beschikbaar gesteld. De werkzaamheden voor het actualiseren en opstellen van structuurplannen zijn doorgeschoven van 2006 naar 2007. Naar verwachting wordt hiervoor – inclusief het budget voor 2007 – een bedrag van € 142.000 uitgegeven.

In het kader van het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV) ontvangen we in de jaren 2008 t/m 2010 nog bedragen van respectievelijk € 199.000, € 218.000 en € 28.000. Deze bedragen worden direct overgeboekt naar de betreffende voorzieningen.

Nieuw is dat wij vanaf 2008 de baten en de lasten van de bouwgrondexploitatie, waaronder ook Larenstein is begrepen, integraal in de begroting opnemen.

Programma 7 - Volkshuisvesting

In de begroting 2007 is een éénmalig budget beschikbaar van € 120.000 voor invoering van de omgevingsvergunning. Voor het uitvoeren van het actieplan toegankelijkheid is voor het toegankelijk maken van gebouwen en het uitvoeren van aanbevelingen uit de rapportages van de Stichting Bouwadvies Toegankelijkheid in 2007 nog € 43.000 beschikbaar.

Aan de woningbouwverenigingen zijn in het verleden geldleningen verstrekt, waarvan nog circa € 1,9 miljoen uitstaat. De laatste aflossing van deze geldleningen is voorzien in 2010. Vanwege de jaarlijkse aflossing dalen zowel de baten als de lasten.

Programma 8 - Beheer openbare ruimte

In 2007 hebben zich diverse ontwikkelingen voorgedaan met éénmalige financiële consequenties. Met omwonenden zijn afspraken gemaakt over de inrichting van de speelvoorziening aan de Jasmijnstraat. Daarbij zijn o.a. afspraken gemaakt over verbeteringen van het speelterrein. In 2007 zijn de kosten voor het verbeteren € 40.000. Op de plaats van het voormalig Rode Kruisgebouw aan de Buys Ballotweg in De Bilt ontwikkelt SSW een gezondheidscentrum. De gemeente heeft voor dit project de grond ingebracht. Daarnaast werden afspraken gemaakt over de aanleg van een nieuwe groenvoorziening en hekwerken. De kosten hiervan bedragen € 40.000. Ook is in 2007 € 38.000 uitgetrokken voor sanering van het gasstation aan de Nieuwstraat. Door de provincie is voor twee verkeersprojecten in 2007 subsidie toegezegd tot een bedrag van € 520.000. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de voorziening wegenbeheer. De sloop van de posthuizen (€ 35.000) en het opstellen van een boombeheerplan (€ 56.000) staan ook in 2007 gepland.

In het kader van de ombuigingstaakstelling die in de begroting staat opgenomen, is op het onderhoud openbaar groen met ingang van 2008 al een verlaging van € 125.000 doorgevoerd. Het traject verkoop snippergroen dat in 2005 is gestart, heeft een doorlooptijd tot en met 2008. Voor 2008 wordt de verkoopopbrengst geraamd op € 74.000.

Programma 9 - Milieu

Diverse ontwikkelingen hebben in 2007 tot éénmalige kosten geleid. In 2007 moeten enkele hagen op de begraafplaats versneld worden vervangen. Daarnaast zijn enkele verbeteringen nodig bij onder meer de aula om aan de veranderende vraag op de begraafplaats te kunnen voldoen. Het beschikbare reguliere budget is hiervoor niet voldoende. Omdat een verzorgde uitstraling van de begraafplaats van groot belang is voor nabestaanden, wordt uitstel ontraden. De totale kosten worden geschat op € 50.000.

In 2007 is voor uitbesteding van diverse milieutaken éénmalig een hogere bijdrage aan de milieudienst opgenomen (€ 85.000). Ook de kosten voor uitvoering van milieutaken in eigen beheer werden € 240.000 hoger ingeschat. In de begroting voor 2008 is dit bijgesteld.

Voor het gemeentelijk aandeel in de aankoop van het Rodemterrein is in de begroting 2007 een bijdrage opgenomen van € 600.000. We verwachten dat het Bestuur Regio Utrecht deze kosten vergoedt.

De milieustraat aan Weltevreden is gedateerd en op verschillende onderdelen dringend aan vernieuwing toe. Deze vernieuwingen zijn nodig om de service aan de gebruikers van de milieustraat op een adequaat niveau te brengen en houden. Ook moeten we voldoen aan de steeds strenger wordende milieueisen én willen we de veiligheid van medewerkers en gebruikers op de milieustraat waarborgen.

Op dit moment vindt onderzoek plaats naar de begraafcapaciteit in onze gemeente voor de lange termijn. De eerste resultaten van dit onderzoek geven aan dat we rekening moeten houden met een gebrek aan begraafcapaciteit in 2015. Wij vinden het belangrijk daar nu al rekening mee te houden. Op Brandenburg is achter de begraafplaats al ruimte beschikbaar voor uitbreiding. Om in 2015 een goed ingerichte ruimte beschikbaar te hebben, is het noodzakelijk in 2008 of uiterlijk 2009 de beplanting- en padenstructuur aan te brengen. De investering hiervoor wordt geschat op € 365.000. Voor de gemeentelijke begraafplaats Westbroek moet nog nader bepaald worden of, en zo ja, waar uitgebreid kan worden. De lasten worden gedekt door een hogere opbrengst grafrechten. In 2007 is éénmalig voor kosten van sanering camping Bospark een krediet van € 75.000 beschikbaar gesteld. Dit bedrag is op programma 15 verantwoord.

Programma 10 - Watertaken

Bij het opstellen van de begroting 2007 was naar voren gekomen dat met de lasten die voortvloeien uit het Gemeentelijk Riolerings Plan onvoldoende rekening was gehouden. Daarom is voor de nog te plegen investeringen een aanvullende raming opgenomen.

Herberekening van de kapitaallasten van investeringen die in het GRP zijn opgenomen, tonen aan dat deze lasten met € 150.000 dalen ten opzichte van de ramingen in de begroting 2007. Om volledige kostendekking van de rioolrechten te bereiken, dienen de tarieven (op basis van het huidige GRP) t/m 2010 jaarlijks met 10% te worden verhoogd.

Programma 11 - Onderwijs

Het bestaande beleid met bijbehorende verordening van het vervoer van leerlingen is een openeinde-regeling. Het toenemende gebruik en kostenverhogingen van het vervoer hebben ertoe geleid dat het budget in 2007 met € 70.000 is verhoogd. Deze trend was al in 2006 zichtbaar. Door een versoering van beleid kunnen de kosten beter worden beheerst. Aangezien er gewerkt wordt met schooljaren kan dit niet eerder dan met ingang van het schooljaar 2008–2009 worden gerealiseerd. In 2008 is daarom nog rekening gehouden met een verhoging van € 35.000.

Het college heeft tijdens een informele raadsbijeenkomst een toelichting gegeven op de stand van zaken rondom het nieuw op te stellen huisvestingsplan onderwijs. Gebleken is dat eerdere besluiten nog niet waren verwerkt in de begroting (ongewijzigd beleid). Inmiddels hebben berekeningen aangetoond dat een aanzienlijk bedrag bijgeraamd moest worden. De toename van de lasten (€ 580.000) is hieraan in zijn geheel toe te schrijven.

Programma 12 - Jeugd

Voor het uitvoeren van werkzaamheden voor de nieuwbouw Sojos is in 2007 nog een éénmalig bedrag beschikbaar van € 74.000. Voor een fasegewijze realisatie van het jongerenactiviteitencentrum is vanuit 2006 een bedrag van € 77.000 doorgeschoven naar 2007.

Wij hebben in ons programma aangegeven flink te willen investeren in het jeugdbeleid, bijvoorbeeld in jeugdparticipatie. Dit brengt extra kosten met zich mee. Wat de consequenties hiervan precies zullen zijn is nog niet bekend. Voor jeugdparticipatie is structureel € 42.000 in de begroting opgenomen. Afronding van nieuwbouw van het pand Weltevreden 4 is gepland in 2009. In 2010 drukken de volledige kapitaallasten op de begroting.

Programma 13 - Maatschappelijke ondersteuning

Sinds 1 januari 2007 is de Wet inburgering van kracht. Belangrijke informatie over de wet en de invoeringsvoorwaarden zijn pas in december 2006 bekend geworden. Daardoor moest op een aantal onderdelen een inhaalslag worden verricht om het uitvoeren van de inburgering onder de nieuwe wet voor te bereiden.

In 2007 is hiervoor nog éénmalig € 101.000 beschikbaar.

In 2007 is het bedrag opgenomen dat voor de voorbereiding en implementatie van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning nog beschikbaar was (€ 79.000).

In 2007 heeft gemeente de Bilt aanbesteed voor hulpmiddelen binnen de WMO. Dit betekent dat na de definitieve gunning wij verder gaan als 'koop'gemeente. Voorheen huurden wij handbewogen rolstoelen,

elektrische rolstoelen en scootmobielen. In het derde kwartaal 2007 zijn hulpmiddelen gekocht. Concreet betekent dit dat het totale uitstaande bestand (rolstoelen en scootmobielen die door de mensen in gebruik zijn) door ons zijn 'overgekocht'. De huurbedragen die in de WMO-ramingen zijn opgenomen, zijn met eenzelfde bedrag verlaagd.

Naar verwachting zullen de algemene welzijnstaken in 2008 een groter beslag op de beschikbare formatie leggen dan in 2007 (€ 78.000). Van de inburgering van nieuwkomers onder de vroegere Wet Inburgering Nieuwkomers lopen de trajecten nog door in 2007 en 2008. De Regionale Sociale Dienst voert de nieuwe wet uit. Daardoor vervallen met ingang van 2009 de baten en lasten.

Het jaarlijks budget voor bekostiging van de (voormalige) Wet Voorzieningen Gehandicapten is in 2006 structureel verhoogd. Daarbij dienden de lasten te worden gedekt door de voor deze regeling in het leven geroepen bestemmingsreserve. Omdat deze reserve in 2008 uitgeput zal raken, is ter dekking van de hogere lasten een bezuinigingstaakstelling opgelegd. Verder zijn de ramingen structureel met € 192.000 verlaagd en is de taakstelling geschrapt omdat de werkelijke uitgaven het toelieten.

De lasten van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning zullen naar verwachting toenemen omdat een stijging van de kosten van huishoudelijke hulp wordt verwacht. Voorlopig is het bedrag dat hiervoor in de algemene uitkering extra beschikbaar is gesteld, opgenomen als hogere jaarlast. Dit bedrag loopt op van € 601.000 naar € 1.083.000. De toename van de kosten blijft binnen de via de algemene uitkering uit het gemeentefonds ontvangen middelen.

Programma 14 - Werk en inkomen

De bijstandsramingen zijn in de begroting 2008 aangepast aan de ramingen zoals deze in de begroting van de Regionale Sociale Dienst zijn opgenomen. Naar verwachting zullen de te verstrekken uitkeringen met een bedrag van € 360.000 dalen. De te ontvangen rijksvergoedingen en overige bijdragen nemen met € 513.000 af. De bijdrage aan de Regionale Sociale Dienst als vergoeding voor de apparaatskosten neemt in 2008 toe met een bedrag van € 74.000 tot € 1.905.000. Met ingang van 2009 neemt de bijdrage als gevolg van een wijziging in de verdeelsleutel vervolgens af tot een bijdrage van € 1.693.000.

De begroting 2008 van de Sociale Werkplaats Zeist geeft aanleiding de bijdrage te verhogen tot een bedrag van € 287.000. In de begroting 2007 is hiervoor nog € 197.000 opgenomen. In de jaren na 2008 treden geen grote veranderingen in deze bijdrage op.

Programma 15 - Kunst, cultuur en cultuurhistorische waarden

De subsidie van de Stichting Openbare Bibliotheek wordt in 2009 en 2010 afgebouwd met bedragen van respectievelijk € 50.000 en € 100.000. Bij het vaststellen van de begroting 2007 is besloten de subsidie van de muziekschool in 2010 vast te stellen op € 360.000. Dit betekent dat er met ingang van 2010 een taakstelling is van € 160.000. Met ingang van 2009 is ook een taakstelling opgenomen op de subsidie van De Werkschuit. Deze bedraagt € 73.000 en loopt op tot € 99.000.

We verwachten dat de Wet op de archeologische monumentenzorg in de tweede helft van 2007 in werking treedt. In afwachting van lokale beleidsontwikkeling is hiervoor een stelpost van € 16.000 in de begroting opgenomen.

Programma 16 - Sport en sportaccommodaties

In de begroting 2008 zijn de exploitatielasten opgenomen van de nieuwe sporthal Werkplaats. Dit brengt een verhoging van de lasten met zich mee van € 60.000. Daar tegenover staan extra inkomsten tot een bedrag van € 90.000. Hierin is geen rekening gehouden met een toename van de kapitaallasten met ongeveer € 230.000. Van het ministerie van VWS wordt in 2008 breedtesportsubsidie ontvangen tot een bedrag van € 51.000. Deze subsidie is onder andere bestemd voor verenigingsondersteuning, buurtsport, schoolsport en aangepast sporten. Deze regeling loopt t/m 2009.

Toelichting Algemene dekkingsmiddelen

Lokale heffingen

Bij de kosten van heffing en invordering van de gemeentelijke belastingen houden we rekening met een toename van de kosten met € 46.000. Deze stijging wordt met name verwacht bij de activiteiten in het kader van dwanginvordering.

Bij de opbrengst belastingen is voor 2008 rekening gehouden met een trendmatige verhoging van de tarieven van 2%.

Algemene uitkeringen

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is in de begroting opgenomen op basis van de junicirculaire 2007 van het ministerie van Binnenlandse Zaken. Ten opzichte van 2007 neemt de algemene uitkering toe met € 2,27 miljoen. De algemene uitkering is meerjarig opgenomen tegen constante prijzen.

Dividend

In 2007 wordt de dividendopbrengst positief beïnvloed door de extra dividenduitkering van de BNG (€ 1.963.000) en een slotuitkering van Gasbedrijf Centraal Nederland (€ 1.257.000).

In 2009 is nog een extra dividend van de BNG te verwachten van € 785.000.

Omdat in 2010 aflossing van de bij de BNG belegde 'Bouwfonds'-gelden plaatsvindt (€ 6,9 miljoen), vervalt in 2011 de hiervoor in de begroting geraamde vergoeding (€ 537.000).

Saldo financieringsfunctie

Er is meerjarig een berekening gemaakt van de te verwachten rentekosten op basis van de geactiveerde kapitaaluitgaven, de te verwachten investeringen in de komende jaren en de aflossingsverplichtingen.

Door aftrek van de aan de investeringen toegerekende rentekosten van 5,25% resteert een bedrag dat ten gunste van de begroting wordt gebracht. In 2011 neemt dit voordelig saldo toe als gevolg van te verwachten opbrengsten grondverkoop in 2008 van ca. € 8 miljoen.

Saldo compensabele BTW

In de afvalstoffenheffing en de rioolrechten mogen de kosten van de te betalen BTW worden meegenomen bij de tariefbepaling. Het hier gepresenteerde saldo is een tegenboeking van de bij de reiniging en riolering opgevoerde last. Fluctuaties treden met name op door jaarlijkse wijzigingen in de investeringsbedragen en dus de te betalen BTW.

Overige algemene dekkingsmiddelen

Het saldo van de overige algemene dekkingsmiddelen fluctueert met name als gevolg van bestedingen van het eigen vermogen en de voorzieningen. Daarnaast wordt hier het meerjarig saldo van de kostenplaatsen verantwoord.

Onvoorzien

Om onvoorziene uitgaven te kunnen doen, nemen we jaarlijks een bedrag van € 205.000 op in de begroting. De post dient voor incidentele aanvulling van bestaande en/of nieuwe posten als de raad in de loop van het begrotingsjaar hiertoe besluit op basis van de criteria onvoorzien, onontkoombaar en onuitstelbaar.

4.3 FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

Het financieel beleid voor de jaren 2008 en verder is onveranderd gericht op het streven naar een gezonde financiële huishouding. Zoals in de Voorjaarsnota 2007 is vermeld, is gestart met het vernieuwen van de planning- en controlcyclus. Hierbij is het verder doorontwikkelen van de programmabegroting een belangrijk issue om de kaderstellende rol van uw gemeenteraad te versterken. Eind mei is het proces gestart om de begroting 2008 geheel opnieuw op te bouwen, waarbij de uitkomsten van de jaarrekening 2006 als basis dienden. Hierbij is de aandacht meer dan daarvoor gericht op de relatie tussen input van middelen en output van prestaties en producten. De resultaten hiervan konden nog niet in de Voorjaarsnota 2007 worden opgenomen.

In de Voorjaarsnota is er rekening mee gehouden dat de onroerende zaakbelasting behalve een trendmatige aanpassing niet zal worden verhoogd. Daarnaast is er rekening mee gehouden dat de tarieven afvalstoffen en riolering kostendekkend zijn. Dit levert voor de (meer)jarenbegroting het volgende beeld op.

	2008	2009	2010	2011
Voorjaarsnota 2007	4.286	49.338	744.211	71.731

Na vaststelling van de Voorjaarsnota 2007 zijn er nog diverse voorstellen geweest die structurele doorwerking opleverden voor de begroting 2008 en verder. In 2008 komt de bibliotheek in aanmerking voor een compensatiesubsidie. Hoewel hiertoe reeds bij vaststelling van het Welzijnsprogramma 2007 was besloten, diende de financiële vertaling in de begroting nog plaats te vinden (€ 50.000). Daarnaast zijn nog enkele kleine wijzigingen doorgevoerd. Verwerking hiervan levert het volgende financiële beeld op.

	2008	2009	2010	2011
Geactualiseerd financieel perspectief	- 45.909	59.142	754.018	81.537

Het gezond maken van de financiële huishouding heeft nog steeds de hoogste prioriteit. Doelstelling is een sluitende begroting 2008 op basis van een reële inschatting van inkomsten en uitgaven, die vorm heeft gekregen door het opbouwen van een 'zero base' begroting.

Deze methode richt zich op jaarlijkse rechtvaardiging (vanaf nulniveau) van de activiteiten en op toekomstige activiteiten, zonder terug te vallen op cijfers uit het verleden. We gaan ervan uit dat alles nieuw is. Iedere activiteit wordt opnieuw beoordeeld. Gekozen is voor een uitwerking vanuit de processen, waardoor de nadruk op 'planning en control' ligt. In de loop van de tijd ontstaat een voortschrijdend inzicht in de eindproducten, de kwaliteit en de kwantiteit daarvan. Door het betere inzicht neemt de kwaliteit van de sturing en beheersing toe en verbetert de efficiency bij het productgericht werken. Tevens kan met de beschikbaar komende gegevens verdere invulling worden gegeven aan het concretiseren van de beleidsdoelstellingen per product. Deze aanpak nieuwe stijl is een moeilijke weg omdat er geen houvast geboden wordt vanuit bestaande/bekende opzetten of uitkomsten. Zo ontbreekt bijvoorbeeld een beeld of herkenbare relatie vanuit het financiële systeem. De budgettering moet letterlijk vanaf nul worden opgezet vanuit de eigen wetenschap. Uiteindelijk heeft dit begrotingsproces geresulteerd in een degelijke basis voor de (meerjaren)begroting 2008–2011.

Uitgangspunten opstellen begroting

Bij het opstellen van de begroting 2008 is een aantal uitgangspunten gehanteerd.

Lokale heffingen

Bij het opstellen van de Voorjaarsnota 2007 was al rekening gehouden met kostendekkende tarieven voor afvalstoffen en riolering. Om te komen tot kostendekkende tarieven voor de rioolrechten betekent dit dat de tarieven t/m 2010 jaarlijks met 10% stijgen. Dit percentage is gebaseerd op de cijfers uit het huidige Gemeentelijk Riolerings Plan. Momenteel wordt dit plan geactualiseerd en kijken we ook naar de consequenties van invoering van de brede rioolheffing. De financiële consequenties hiervan zijn op dit moment echter nog niet duidelijk. De tarieven voor de afvalstoffenheffing hoeven voor een 100% kostendekkendheid niet te worden verhoogd ten opzichte van 2007.

Voor de opbrengst onroerende zaakbelasting en de legesopbrengsten is in de begroting rekening gehouden met een trendmatige verhoging van 2%.

Salariëring

Als gevolg van de arbeidsvoorwaardenovereenkomst voor het rijks personeel zullen de salarissen van burgemeester en wethouders de komende jaren flink stijgen. In de begroting is rekening gehouden met een salarisstijging van 5,93%. De onderhandelingen over een nieuwe CAO voor het ambtelijk personeel waren tijdens het opstellen van de begroting nog volop gaande. De salarisstijging waarmee rekening is gehouden, is gebaseerd op de laatste informatiebrieven van het college van arbeidszaken van de VNG. Per saldo zijn de salarisramingen met 3,48% verhoogd.

De vacatures zijn in de begroting gewaardeerd op het maximum van de salarisschaal.

Prijscompensatie

Bij het opstellen van het Welzijnsprogramma 2008 is voor de te verstrekken subsidies rekening gehouden met een prijscompensatie van 1,1%. Voor nog te verwachten salarisstijgingen is in de begroting een stelpost opgenomen.

Voor de overige budgetten is geen prijscompensatie toegepast.

Investerings en rente

Bij de bepaling van de kapitaallasten is rekening gehouden met de voorgenomen investeringen 2008–2011. De aan investeringen toegerekende rente bedraagt 5,25%.

Meerjarenraming tegen constante prijzen

De meerjarenraming wordt opgesteld in constante prijzen. De ramingen (zowel de baten als de lasten) houden we constant op het prijsniveau 2007. Een meerjarenraming met constante prijzen vergroot de transparantie. De meerjarige ontwikkelingen van de baten en lasten zijn in dat geval beter te onderkennen.

Ontwikkeling algemene uitkering

Op 4 juni heeft de VNG een Bestuursakkoord gesloten met het Rijk. Dit akkoord gaat over de gezamenlijke aanpak (rijk en gemeenten) van maatschappelijke problemen. Het akkoord, met de titel 'Samen aan de slag', gaat ervan uit dat krachtige gemeenten de basis vormen van een slagvaardige overheid.

De gemeenten committeren zich aan de gezamenlijke aanpak op de terreinen zorg, openbare orde en veiligheid, wijken, onderwijs, armoedebeleid, schuldhulpverlening en jeugd en gezin. Het rijk geeft aan dat gemeenten meer beleidsvrijheid en financiële ruimte krijgen. Het gemeentefonds wordt hiertoe met ruim € 1,1 miljard verruimd.

De beleidsmatige inhoud van de junicirculaire is in tegenstelling tot anders, niet groot. De nodige zaken worden doorgeschoven naar de septembercirculaire 2007 of later. Dit houdt in dat de septembercirculaire 2007 van groot belang wordt om helder te krijgen wat wij de komende jaren kunnen verwachten aan rijksbijdragen.

De ontwikkeling van de algemene uitkering in de junicirculaire geeft het volgende beeld:

Ontwikkeling algemene uitkering

	2008	2009	2010	2011
Junicirculaire 2007	29.745.550	30.736.585	31.076.382	31.090.661
Raming Voorjaarsnota 2007	27.665.988	28.193.448	28.546.156	28.102.432
POSITIEF BEGROTINGSEFFECT	2.079.562	2.543.137	2.530.226	2.988.229

Deze positieve bijstelling is voornamelijk het gevolg van bijstelling van het budget voor uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning.

Lastenverzwaringen op aantal taakgebieden

Bij het opstellen van de begroting is rekening gehouden met een lastenverzwaring op een aantal taakgebieden. Naast een salarisverhoging en een indexering van het welzijnsprogramma bestaan deze in eerste instantie uit een bijstelling van de lasten van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning, waarbij een toename van de kosten van huishoudelijke hulp wordt verwacht. Daarnaast dient rekening te worden gehouden met meerkosten van de op handen zijnde regionalisering in het kader van de openbare orde en veiligheid. Een herberekening van het Integraal Huisvestings Plan gaf bij de Voorjaarsnota al aan dat rekening gehouden moest worden met een flinke toename van de lasten. Hiervoor is eveneens een aanvullende raming opgenomen.

De bijdrage van de Sociale Werkvoorziening Zeist is opgenomen conform de ramingen in de meerjarenbegroting van het werkvoorzieningschap. De ramingen van de bijstandsuitkeringen zijn eveneens aangepast aan de ramingen die de Regionale Sociale Dienst heeft berekend.

Dit leidt tot het volgende overzicht van de belangrijkste lastenverzwaringen.

Lastenverzwaringen taakgebieden

	2008	2009	2010	2011
Salarissen	700.000	700.000	700.000	700.000
Indexering welzijnsprogramma	105.000	105.000	105.000	105.000
Bijstelling lasten WMO	601.000	1.033.000	1.083.000	1.083.000
Regionalisering brandweer	200.000	200.000	200.000	200.000
Integraal Huisvestings Plan	300.000	300.000	300.000	300.000
Sociale Werkvoorziening Zeist	136.000	181.000	167.000	187.000
Bijstandsuitkeringen	170.000	170.000	170.000	170.000
TOTAAL LASTENVERZWARINGEN	2.212.000	2.689.000	2.725.000	2.745.000

Lastenverlichtingen/Inkomstenstijgingen

Naast het opnemen van een aantal lastenverzwaringen zijn er ook ontwikkelingen die hebben geleid tot een verlaging van de uitgaven of een verhoging van de inkomsten. De bijdrage aan de Regionale Sociale Dienst zal met ingang van 2009 fors dalen door een aanpassing van de verdeelsleutel waarmee deze kosten aan de deelnemende gemeenten in rekening worden gebracht. Een indicatieve berekening (op basis van het in de algemene uitkering opgenomen bedrag) van het Integraal Huisvestings Plan geeft aan dat we rekening moeten houden met hogere onttrekkingen uit de reserve onderwijshuisvesting dan aanvankelijk geraamd. Een trendmatige verhoging (2%) van de onroerende zaakbelasting en de overige legestarieven zorgt voor een toename van de geraamde inkomsten.

Ook de te betalen rentekosten zijn nader tegen het licht gehouden. Hiertoe is in eerste instantie een herberekening gemaakt van het investeringsplan 2008–2011. Daarnaast is rekening gehouden met herfinanciering van aflossingen van opgenomen geldleningen. De exploitaties van bedrijventpark Larenstein, de voormalige gemeentewerf Maartensdijk en voormalig sportpark Brandenburg tonen aan dat in 2009 en 2011 flinke opbrengsten te verwachten zijn. Dit zorgt in 2011 voor een aanzienlijke daling van de geraamde rentekosten.

Lastenverlichtingen/inkomstenstijgingen

	2008	2009	2010	2011
Apparaatskosten RSD		- 139.000	- 139.000	- 139.000
Reserve onderwijshuisvesting	- 105.000	- 288.000	- 619.000	- 639.000
Opbrengst OZB en leges	- 233.000	- 233.000	- 233.000	- 233.000
Rentekosten			97.000	- 279.000
TOTAAL LASTENVERLICHTINGEN	- 338.000	- 660.000	- 894.000	- 1.290.000

Financieel perspectief 2008-2011

Bovenstaande mutaties leiden samen met de kleinere verschillen en de uitkomsten van de 'zero base' begroting tot een sluitende (meerjaren)begroting 2008–2011. Hierin zijn de voorstellen nieuw beleid, vastgesteld met de Voorjaarsnota, verwerkt.

	2008	2009	2010	2011
Financieel perspectief basis	- 45.909	59.142	754.018	81.537
Algemene uitkering	2.079.562	2.543.137	2.530.226	2.988.229
Lastenverzwaringen	- 2.212.000	- 2.689.000	- 2.725.000	- 2.745.000
Lastenverlichtingen	338.000	660.000	894.000	1.290.000
Overige mutaties + zero base	58.250	131.788	- 99.770	- 175.157
SALDI (MEERJAREN)BEGROTING	217.903	705.067	1.353.474	1.439.609

4.4 OVERIGE FINANCIËLE TOELICHTINGEN INCLUSIEF INVESTERINGSPLAN

Incidentele baten en lasten

Onderstaand overzicht geeft inzicht in incidentele baten en lasten. De raming hiervan is relevant voor het beoordelen van de financiële positie en de meerjarenraming.

Incidentele baten en lasten begroting 2008-2011

	2008	2009	2010	2011
PROGRAMMA 1 - BESTUURLIJKE AANGELEGENHEDEN				
Klanttevredenheidsonderzoek			10.000	
PROGRAMMA 2 - DIENSTVERLENING				
GBA-audits			6.000	
Verkiezingen		21.379	42.758	21.379
PROGRAMMA 3 - OPENBARE VEILIGHEID				
Buurtbemiddeling		40.000		
PROGRAMMA 5 - VERKEER EN BEREIKBAARHEID				
Verkeersbeleid	100.000	100.000		
PROGRAMMA 6 - RUIMTELIJKE ORDENING				
ISV-gelden	- 198.868	- 218.386	- 28.021	
Storting in voorziening ISV-gelden	198.868	218.386	28.021	
PROGRAMMA 7 - VOLKSHUISVESTING				
Rentevergoeding leningen woningbouwvereniging	- 78.173	- 41.478	- 13.826	
Kapitaallasten leningen woningbouwvereniging	101.669	59.559	29.779	
PROGRAMMA 9 - MILIEU				
ISV-gelden bodem	- 352.014	- 404.398	- 75.207	
Storting in voorziening ISV-gelden bodem	352.014	404.398	75.207	
PROGRAMMA 11 - ONDERWIJS				
Bruidsschatregeling	10.082	5.041		
PROGRAMMA 13 - MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING				
Rijksbijdrage Wet Inburgering Nieuwkomers	- 25.699			
Subsidie Wet Inburgering Nieuwkomers	30.237			
WMO pilot	200.000	50.000		
PROGRAMMA 15 - KUNST, CULTUUR EN CULTUUR-HISTORISCHE WAARDEN				
Extra subsidie bibliotheek	100.000	50.000		
PROGRAMMA 16 - SPORT EN SPORTACCOMMODATIES				
Rijksbijdrage breedtesport	- 51.000	- 49.500		
Subsidiëring breedtesport	51.000	49.500		
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN				
Extra dividend BNG		- 785.473		
Storting in vrije reserve		785.473		
Onttrekking vrije reserve WMO pilot	- 200.000	- 50.000		
Storting reserve onderwijsleerpakketten gym	2.245			
Onttrekking reserve ombuigingsoperatie	- 200.000			
Onttrekking reserve milieutaken	- 81.350	- 81.350	- 35.230	
Onttrekking reserve kunsteducatie	- 2.343			
TOTAAL INCIDENTELE BATEN EN LASTEN	- 43.332	153.151	39.481	21.379

Ombuigingen

In 2002 en vervolgens in 2004 heeft u besloten tot een tweetal bezuinigingsrondes: de ombuigingsoperatie (verder OBO) en de Commissie Beleid- en Ombuiging (verder CBO). U heeft met beide operaties het college in totaal een bezuinigingsopdracht gegeven van circa € 8,75 mln. Tijdens de uitwerking is de taakstelling verhoogd tot circa € 9,1 mln. Bij de begroting 2007 hebben wij een deel van het budget voor nieuw beleid ingezet om een aantal bezuinigingen uit en/of af te stellen. Hiervoor hebben wij wel een aantal nieuwe taakstellingen opgenomen die verder worden uitgewerkt.

In de afgelopen periode hebben wij gerapporteerd over de stand van zaken rond het bezuinigingstraject en over het feit dat een aantal bezuinigingen niet realiseerbaar blijkt. Deze rapportages waren informerend van aard. Wij hebben alle voorgenomen taakstellingen individueel beoordeeld. In de notitie 'Tussenstand ombuigingen gemeente De Bilt' is de laatste stand van zaken met betrekking tot het ombuigingstraject aan u gepresenteerd (bij de Voorjaarsnota).

Aan de hand van de notitie is bij vaststelling van de Voorjaarsnota besloten de lopende OBO- en CBO-taakstellingen af te sluiten en ons in het vervolg te concentreren op de resterende taakstellingen. Door alle taakstellingen individueel te beschouwen is onderstaande reële lijst van bezuinigingen die gehandhaafd worden, ontstaan.

Te realiseren ombuigingen begroting 2008-2011

	2008	2009	2010	2011
PROGRAMMA 3 - OPENBARE VEILIGHEID				
Bezuiniging brandweer	25.000	22.000	19.000	19.000
	25.000	22.000	19.000	19.000
PROGRAMMA 6 - RUIMTELIJKE ORDENING				
Bespreking procedures artikel 19 WRO	50.000	50.000	50.000	50.000
	50.000	50.000	50.000	50.000
PROGRAMMA 7 - VOLKSHUISVESTING				
Beheer woonwagens door SSW	6.000	6.000	6.000	6.000
	6.000	6.000	6.000	6.000
PROGRAMMA 8 - BEHEER OPENBARE RUIMTE				
Beheer openbare ruimte	100.000	100.000	100.000	100.000
	100.000	100.000	100.000	100.000
PROGRAMMA 9 - MILIEU				
Milieubeheer	16.149	16.149	16.149	16.149
	16.149	16.149	16.149	16.149
PROGRAMMA 13 - MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING				
Overdracht eenvoudige woonvoorzieningen SSW	25.000	25.000	25.000	25.000
	25.000	25.000	25.000	25.000
PROGRAMMA 15 - KUNST, CULTUUR EN CULTUUR-HISTORISCHE WAARDEN				
De Werkschuit	0	73.000	98.600	98.600
Muziekschool	0	0	160.000	160.000
Volkstuinen	19.000	19.000	19.000	19.000
	19.000	92.000	277.600	277.600
PROGRAMMA 16 - SPORT EN SPORTACCOMMODATIES				
Zwembad	21.000	21.000	21.000	21.000
Sport/sportterreinen	65.000	65.000	65.000	65.000
Tennisbanen	22.108	22.108	22.108	22.108
Sporthallen/gymlokalen	45.000	45.000	45.000	45.000
	153.108	153.108	153.108	153.108
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN				
Verbeteren centraal inkoopbeleid	28.000	0	0	0
Outsourcing	100.000	100.000	100.000	100.000
Deregulering	50.000	50.000	50.000	50.000
Privatisering	50.000	50.000	50.000	50.000
Milieueducatie	27.000	27.000	27.000	27.000
Efficiency Beheer & Ondersteuning	200.000	200.000	200.000	200.000
	455.000	427.000	427.000	427.000
TOTAAL TE REALISEREN OMBUIGINGEN	849.257	891.257	1.073.857	1.073.857

Ten opzichte van de Voorjaarsnota 2007 is de ombuigingstaakstelling afgenomen met respectievelijk € 363.500 (2008), € 366.500 (2009) en € 369.500 (2010 en 2011). De ombuigingstaakstellingen in het kader van de (voormalige) Wet Voorzieningen Gehandicapten, verbeteren centraal inkoopbeleid, interne dienstverlening en werving en selectie zijn ingevuld door verlaging van de beschikbare budgetten. De taakstelling voor het zwembad is ook gedeeltelijk gerealiseerd. Omdat gebleken is dat invulling van de bezuinigingstaakstelling bij de brandweer niet volledig gerealiseerd was, is hiervoor nog een taakstelling opgenomen in de begroting.

Ontwikkeling eigen vermogen

De door het college voorgestelde meerjarenbegroting leidt tot een verandering in de verwachte ontwikkeling van het eigen vermogen. In onderstaand overzicht is de verwachte ontwikkeling van het eigen vermogen naar huidig inzicht opgenomen. Ten opzichte van de bij de jaarrekening 2006 gepresenteerde cijfers daalt het eigen vermogen ultimo 2011 met € 2,1 miljoen. Dit is voornamelijk het gevolg van het bij de Voorjaarsnota 2007 schrappen van de jaarlijkse toevoeging aan de vrije reserve van € 365.000.

Ontwikkeling eigen vermogen per ultimo jaar (bedragen x € 1.000)

	Rekening 2006	Begroting 2007	Begroting na wijziging 2007	Begroting 2008	Begroting 2009	Begroting 2010	Begroting 2011
Vrije reserve	3.725	7.999	7.421	7.221	7.957	7.957	7.957
Risicoreserve	12.400	11.000	12.400	12.400	12.400	12.400	12.400
Rekeningresultaat	1.196	0	0	0	0	0	0
Egalisatiereserves	2.181	1.076	1.941	1.301	943	978	1.022
Bestemmingsreserves onderwijs	4.179	4.319	4.206	4.112	4.171	4.150	4.311
Overige bestemmingsreserves	11.284	9.977	9.164	8.375	7.790	7.251	6.762
Stille reserve	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800	1.800
TOTAAL RESERVES	36.764	36.171	36.932	35.210	35.060	34.536	34.251

De afname van het eigen vermogen over de gehele planperiode bedraagt ongeveer € 2,7 miljoen. Deze daling wordt in eerste instantie veroorzaakt door aanwending van de egalisatiereserve riolering, omdat volledige kostendekking pas in 2010 wordt bereikt door middel van het jaarlijks verhogen van de tarieven met 10%. Voorts wordt jaarlijks € 122.000 gehaald uit de reserve herinrichting sportpark Weltevreden ter (gedeeltelijke) dekking van de kapitaallasten en wordt nog € 300.000 geput uit de reserve invoering BTW-compensatiefonds totdat deze eind 2011 volledig opgebruikt is.

Voorzieningen

In de begroting is een jaarlijkse storting in de voorzieningen opgenomen van € 1,3 miljoen voor onderhoud en vervanging van activa met alleen maatschappelijk nut. De werkelijke bestedingen worden rechtstreeks ten laste van de voorzieningen gebracht. Hierbij zijn de onderliggende beheerplannen het uitgangspunt voor de bestedingen. Bij actualisaties van de beheerplannen dienen deze berekeningen als grondslag voor de jaarlijks toe te voegen bedragen.

Bij de aanwezige voorzieningen waarin door derden bekleemde middelen worden aangehouden, is verondersteld dat deze in de komende jaren voor een groot deel worden besteed. Voor een aantal van deze voorzieningen is de werkelijke aanwending moeilijk aan te geven, omdat besteding hiervan niet aan een bepaalde eindtermijn gebonden is en ook toevoegingen nog plaats kunnen vinden.

Voorzieningen per ultimo jaar (bedragen x € 1.000)

	Rekening 2006	Begroting 2007	Begroting na wijziging 2007	Begroting 2008	Begroting 2009	Begroting 2010	Begroting 2011
Voor bestaande risico's	6.780	4.460	5.547	4.511	3.528	2.608	1.855
Voor (onderhouds)egalisatie	2.642	1.574	3.112	3.174	3.047	2.032	2.597
Voor door derden bekleemde middelen	3.909	1.978	4.259	3.654	3.121	2.067	2.067
Dubieuze debiteuren	1.111	1.119	1.111	1.111	1.111	1.111	1.111
Grondbedrijf	0	1.500	0	0	0	0	0
TOTAAL VOORZIENINGEN	14.442	10.631	14.029	12.450	10.806	7.818	7.630

Onder de voorzieningen voor bestaande risico's bevindt zich onder andere de voorziening om de lasten die voortvloeien uit de reorganisatie af te dekken. Jaarlijks vinden hier beschikkingen over plaats totdat deze eind 2013 volledig uitgeput is.

Investerings 2008-2011

In het meerjarig perspectief van de begroting 2008 is rekening gehouden met een reeks van investeringen. Deze investeringen vloeien deels voort uit de verschillende beheerplannen, deels zijn deze kredieten al in een eerder stadium door uw raad beschikbaar gesteld bij vaststelling van de begroting 2007, de Voorjaarsnota 2007 en het Sport Accommodatie Model. Het overzicht van de kredieten is aangepast aan de laatst bekende plannings.

Voor de bij de gemeente in gebruik zijnde tractiemiddelen is een beheerplan in ontwikkeling. De hierin opgenomen vervangingsinvesteringen zijn – in afwachting van vaststelling hiervan – nog niet in onderstaand overzicht verwerkt.

Investerings begroting 2008-2011

	2008	2009	2010	2011
PROGRAMMA 3 - OPENBARE VEILIGHEID				
Beheerplan brandweer	419.000	96.000	39.000	
PROGRAMMA 7 - VOLKSHUISVESTING				
Veiligheidsinspecties gemeentelijke gebouwen	210.000			
PROGRAMMA 8 - BEHEER OPENBARE RUIMTE				
Beheerplan wegen*	900.000	1.060.000	1.100.000	500.000
Vervanging pick-up + laadkraan (32-VJ-FG)	35.000			
Vervanging heftruck (Caterpillar SP 15T)	45.000			
Vervanging pick-up + laadkraan (67-VX-VS)		35.000		
Vervanging bestelbus (29-VV-BL)		15.000		
Vervanging bestelbus (30-VV-BL)		15.000		
Vervanging vrachtwagen + laadkraan (BL-VZ-93)			175.000	
Vervanging pick-up + laadkraan (64-BJ-DD)				30.000
Vervanging pick-up + kieper (29-BJ-PP)				30.000
Vervanging pick-up + kieper (17-BJ-PP)				30.000
Vervanging bestelbus (63-BJ-DD)				28.000
Vervanging tractor (Kubota)				8.000
PROGRAMMA 9 - MILIEU				
Uitbreiding capaciteit begraafplaatsen	225.000	140.000		
Vernieuwing milieustraat Weltevreden	400.000			
PROGRAMMA 10 - WATERTAKEN				
Beheerplan riolering	1.225.000	1.395.000	1.301.000	1.301.000
PROGRAMMA 11 - ONDERWIJS				
Integraal Huisvestings Plan	641.000	1.078.000	4.625.000	219.000
PROGRAMMA 12 - JEUGD				
Nieuwbouw Weltevreden 4	350.000	350.000		
PROGRAMMA 16 - SPORT EN SPORTACCOMMODATIES				
Sportpark Weltevreden FC De Bilt (2 kunstgrasvelden)	1.050.000			
Sportpark Weltevreden FC De Bilt (aanpassen berekening)	35.000			
Sportpark Weltevreden FC De Bilt (renovatie veld 7)	35.000			
Sportpark Larenstein (toplaag kunstgrasveld)	140.000			
Beheerplan gemeentelijke sportparken	250.000	250.000	250.000	250.000
KOSTENPLAATSEN				
Beheerplan automatisering	1.072.500	460.000	160.000	160.000
TOTAAL INVESTERINGEN	7.032.500	4.894.000	7.650.000	2.556.000

* Maatschappelijk nut

BIJLAGEN

BIJLAGE 1 SAMENSTELLING BESTUUR

Samenstelling Gemeenteraad van de gemeente De Bilt

De gemeenteraad van De Bilt heeft 27 zetels te verdelen en bestaat sinds de verkiezingen van 2006 uit de volgende partijen (op volgorde van grootte):

- Namens GroenLinks / Partij van de Arbeid
Drs. A.A. de Boer, C.M. Brenk-Van Barneveld, A.V.W. van Ditzhuijzen, A. Houwer, C.M. van der Mast, W.J. Mastop, D.H. Schmalschläger
- Namens de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie (VVD)
P.H. Boos, E.J. Bruinse-Cox, dr. A. Doedens, J.L. van Hulst-Mazirel, J.W. Los, ing. C.F.C.T.M. jonkheer van Nispen tot Sevenaer
- Namens het Christen Democratisch Appel (CDA)
C.E. Beringen, D. Boer, J.H. van den Broek, P.C. van Maaren
- Namens Democraten 66 (D66)
J.G. van Heertum, L. Kersten, F.A.Poot, dr. R.A. Woutersen
- Namens de Socialistische Partij (SP)
E. van Buren, M.W. Maarsen, drs. A.M.C. Mineur
- Namens het Algemeen Belang De Bilt-Bilthoven (ABBB)
Drs. E. Rost van Tonningen
- Namens de ChristenUnie
N. Jansen
- Namens de Staatkundige Gereformeerde Partij (SGP)
J.F. Slootweg

Griffier

mr. drs. J.L. van Berkel-Vissers

Samenstelling College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente De Bilt

- De heer A.J. Gerritsen (burgemeester)
Portefeuille: Openbare veiligheid, brandweer, intergemeentelijke samenwerking, internationalisering en ontwikkelingsbeleid, juridische zaken, economische zaken
- De heer drs. H.P. Mittendorff (wethouder, loco-burgemeester) Partij van de Arbeid/GroenLinks
Portefeuille: Onderwijs, jeugdzaken, welzijn en zorg, werk en inkomen, maatschappelijke ondersteuning, kunst, cultuur en cultuurhistorische waarden, sport en sportaccommodaties
- De heer drs. A.J. Ditewig (wethouder, 2^e loco-burgemeester) VVD
Portefeuille: Beheer openbare ruimte, verkeer en bereikbaarheid, ruimtelijke ordening, volkshuisvesting, milieu, watertaken
- De heer E.Th. Kamminga (wethouder, 3^e loco-burgemeester) D66
Portefeuille: Bestuurlijke aangelegenheden, burgerzaken, woonwagengzaken, project deregulering, P&O, financiën en automatisering, gemeentelijke eigendommen

Gemeentesecretaris

drs. R.A.K. Huijbregts

BIJLAGE 2 KERNGEGEVENS

	Werkelijk 1-1-2005	Werkelijk 1-1-2006	Werkelijk 1-1-2007	Begroot 1-1-2008
A SOCIALE STRUCTUUR				
Aantal inwoners	42.195	42.039	42.016	42.024
Waarvan 0-19 jaar	10.318	10.307	10.265	10.271
Waarvan 20-64 jaar	23.612	23.467	23.242	23.244
Waarvan 65 jaar en ouder	8.265	8.265	8.509	8.510
Aantal periodieke uitkeringsontvangers	2.437	2.273		
Waarvan op grond van: WAZ en WWB	508	442		
Waarvan op grond van: WAO	1.603	1.510		
Waarvan: overige uitkeringsontvangers	309	309		
Waarvan op grond van: IOAZ en IOAW	17	12		
Aantal minderheden	1.415	1.280	1.285	1.298
B FYSIEKE STRUCTUUR				
Oppervlakte gemeente in ha.	6.710	6.710	6.710	6.710
Waarvan binnenwater	78	78	78	78
Aantal woonruimten	19.527	19.537	19.527	19.535
Waarvan woningen	18.246	18.255	18.246	18.254
Waarvan wooneenheden	97	97	97	97
Waarvan capaciteit bijzondere woongebouwen	896	896	896	896
Waarvan recreatiewoningen	288	288	288	288
Bedrijfsvestigingen	2.220	2.220	2.310	2.310
Lengte van de wegen in meters	195.800	192.300		
Waarvan binnen de bebouwde kom	167.000	164.000		
Waarvan buiten de bebouwde kom	28.800	29.300		
Aantal m ² openbaar groen	2.075.000	2.200.000		
C FINANCIËLE STRUCTUUR				
Uitgaven per inwoner	1.453	1.450		
Inkomster per inwoner	1.312	1.334		
Opbrengst OZB-belasting per inwoner	273	191		
Uitkering uit het gemeentefonds per inwoner	461	568		
Vaste schuld per inwoner	495	559		
Geactiveerde kapitaaluitgaven per inwoner	765	1.874		
Leningen aan derden per inwoner	405	194		
Waarvan voor woningbouw	209	191		
Beleggingen	141	179		
Voorzieningen per inwoner	414	327		
Eigen vermogen per inwoner	920	752		

BIJLAGE 3 ALGEMENE UITKERING OP BASIS VAN DE JUNICIRCULAIRE 2007

Uitkeringsfactor 2008: 1,444

Onderdeel A (Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor van toepassing is)

	Aantal		b.p.e		Bedrag in basis	Uitkering
inwoners	42024	x	128,63	=	5.405.547	7.805.610
inwoners potlood nieuw		x	0,00	=	0	0
kernen met minstens 500 adressen	3	x	28180,76	=	84.542	122.079
Woz waarde niet woningen (in miljoenen)	887,64	x	218,40	=	193.861	279.935
jongeren	10271	x	218,53	=	2.244.522	3.241.089
ouderen	8510	x	80,37	=	683.949	987.622
ouderen 75-85 jaar	3177	x	26,67	=	84.731	122.351
huishoudens met laag inkomen	4654	x	87,99	=	409.505	591.326
huishoudens met laag inkomen (drempel)	2700,5	x	353,52	=	954.681	1.378.559
bijstandsonvangers	411	x	1342,84	=	551.907	796.954
ABW schaalnadeel	0,5400788	x	114600,79	=	61.893	89.374
ABW schaalvoordeel	187,95002	x	3790,28	=	712.383	1.028.681
uitkeringsontvangers	2255	x	107,15	=	241.623	348.904
minderheden	1298	x	295,32	=	383.329	553.527
eenouderhuishoudens	1035	x	141,27	=	146.214	211.134
klantenpotentieel lokaal	35380	x	51,19	=	1.811.102	2.615.232
klantenpotentieel regionaal	14920	x	15,29	=	228.127	329.415
leerlingen (V)SO	1081,2915	x	313,84	=	339.353	490.025
leerlingen VO	1715,5312	x	418,69	=	718.276	1.037.190
extra groei jongeren		x	169,94	=	0	0
extra groei leerlingen VO		x	221,81	=	0	0
(v)so_>12jr						
(V)so_zmlk						
land	6632	x	31,05	=	205.924	297.354
land *bodemfactor gemeente	6632	x	26,10	=	173.095	249.949
land *% slechte grond		x	- 2,20	=	0	0
binnenwater	78	x	36,78	=	2.869	4.143
buitenwater		x	22,93	=	0	0
opp. bebouwing kern *bodemfactor kern	161	x	3257,03	=	524.382	757.207
opp. beb. buitengebied *bf. buitengebied	38	x	1619,57	=	61.544	88.869
oppervlak bebouwing	199	x	472,35	=	93.998	135.733
woonruimten	19535	x	165,90	=	3.240.857	4.679.797
woonruimten *bodemfactor kern	19535	x	26,46	=	516.896	746.398
woonruimten *% slechte grond		x	24,26	=	0	0
opp. historische kernen, < 40 ha		x	3167,51	=	0	0
opp. historische kernen, 40-64 ha		x	6845,46	=	0	0
opp. historische kernen, > 64 ha		x	15381,17	=	0	0
lengte historisch water		x	14,71	=	0	0
bewoonde oorden 1930	2889	x	30,80	=	88.981	128.489
hist.woningen in bewoonde oorden		x	87,70	=	0	0
ISV (a)	0,0007269	x	17656399,71	=	12.834	18.532
ISV (b)	0,0009571	x	11059052,24	=	10.584	15.284
omgevingsadressendichtheid (OAD)	21851,705	x	62,53	=	1.366.387	1.973.063
OAD *% slechte grond		x	0,41	=	0	0
oeverlengte * bodemfactor gemeente	1375	x	6,76	=	9.295	13.422
oeverlengte *dichtheid *bf. gemeente	8611,4754	x	3,46	=	29.796	43.025
kernen	9	x	8890,17	=	80.012	115.537
kernen *bodemfactor buitengebied	9	x	14688,30	=	132.195	190.889
bedrijfsvestigingen	2310	x	103,18	=	238.346	344.171
vast bedrag voor iedere gemeente	1	x	240711,22	=	240.711	347.587
SUBTOTAAL						32.178.456

Onderdeel B (Inkomstenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor NIET van toepassing is)

	Aantal		b.p.e juni 2007		Bedrag in basis	Uitkering
OZB (woning eigenaar, eenheden van € 2500)	2.171.249	x	- 2,25	=		- 4.885.310
OZB (niet woningen gebruiker, eenheden van € 2500)	248.539	x	- 2,4	=		- 596.494
OZB (niet woningen eigenaar, eenheden van € 2500)	248.539	x	- 2,98	=		- 740.647
SUBTOTAAL						- 6.222.451

Integratie- en overige uitkeringen

INTEGRATIE	
WUW	
Precariobelasting	
Correctie VHROSV	- 57.591
Afbouw OOW	0
Amendement De Pater	65.000
Integratie-uitkering verdeelproblematiek	0
Integratie-uitkering opvoeden in de buurt	0
Integratie-uitkering tsioc	0
Integratie-uitkering antidiscriminatiebureaus	0
Integratie-uitkering RPF	0
OVERIGE UITKERINGEN	0
Monumenten	0
Riolering	333.017
Herindeling	0
Suppletie (herijking zorg en bijstand)	- 1.058.371
Suppletie (OZB)	26.013
Aanvullende uitkering	0
SUBTOTAAL EXCLUSIEF WMO	- 691.932

RAMING BEHOEDZAAMHEIDSRESERVE 50%	106.566
WMO	4.374.911
TOTALE ALGEMENE UITKERING RAMING JUNI 2007	29.745.550

BIJLAGE 4 EMU-SALDO

In het bestuurlijk overleg tussen het ministerie van Binnenlandse Zaken, VNG en IPO is afgesproken dat het rijk en de lokale overheden gezamenlijk werken aan het beheersen van het EMU-tekort. Kernpunt hierbij is het nauwlettend volgen van de ontwikkeling van het EMU-saldo. Er is afgesproken dat de gemeenten in hun begroting een berekening opnemen van het te verwachten EMU-saldo.

EMU-saldo (bedragen x € 1.000)

		Rekening 2006	Begroting 2007	Begroting 2008
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	- 2.492	- 1.472	- 1.436
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	7.388	3.580	4.275
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	4.466	1.451	1.989
4	Uitgaven aan investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	- 15.916	- 4.478	- 6.133
5	De in mindering op de onder 4 bedoelde investeringen gebrachte ontvangen bijdragen van het rijk, de provincies, de Europese Unie en overigen	0	0	0
6a	Verkoopopbrengsten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs)	0	0	0
6b	Boekwinst op desinvesteringen in (im)materiële vaste activa	0	0	0
7	Uitgaven aan aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d.	- 2.104	0	- 2.447
8a	Verkoopopbrengsten van grond (tegen verkoopprijs)	0	0	7.924
8b	Boekwinsten op grondverkoop	0	0	0
9	Betalingen ten laste van de voorzieningen	- 5.236	- 3.263	- 3.568
10	Betalingen die niet via de exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserve worden gebracht en die nog niet vallen onder één van de andere genoemde posten	0	0	0
11b	Boekwinst bij verkoop van deelnemingen en aandelen	0	0	0
BEREKEND EMU-SALDO (TEKORT = -, OVERSCHOT = +)		- 13.894	- 4.182	604

Toelichting

Het EMU-saldo is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de overheid in zijn totaliteit (het EMU-saldo van de lokale overheden telt mee in het totale EMU-saldo). In het verdrag van Maastricht is afgesproken dat het EMU-tekort van een land maximaal 3% van het BBP (zie hierna) mag zijn. Daarnaast is in het Groei- en Stabiliteitspact afgesproken dat op lange termijn naar een tekort dichtbij 0% of een overschot moet worden gestreefd. Als een land een structureel EMU-tekort van meer dan 0,5% BBP heeft, moet het structurele EMU-tekort jaarlijks met een 0,5% BBP verbeterd worden.

Bruto Binnenlands Product (BBP)

Het bruto binnenlands product is de waarde van de in Nederland voortgebrachte goederen en diensten gewaardeerd tegen marktprijzen. Het BBP is ook de som van de in Nederland gevormde toegevoegde waarde en het totaal van het binnenlands inkomen.

BIJLAGE 5 OVERZICHT PRODUCTEN

Baten en lasten per programma op productniveau

Programma 1

Productnummer	Omschrijving	Uitgaven 2008	Inkomsten 2008
Totaal 60011100	Raad en raadscommissie	512.930	
Totaal 60012100	College van burgemeester en wethouders	790.267	
Totaal 60013100	Commissie bezwaar- en beroepschriften	116.901	
Totaal 60020100	Bestuursondersteuning	1.036.635	
	Algemeen	28.499	
	Begroting	70.465	
	Jaarrekening	116.502	
	Tussentijdse rapportages	85.185	
Totaal 60021100	Productbegroting & -verantwoording	300.651	
Totaal 60021300	Relatie burger en bestuur	117.631	
Totaal 60022100	Communicatie	208.257	
	Algemeen	548.543	
	Klanttevredenheidsonderzoek		
	Personeelsblad	36.374	
	Publieksvoorlichting	156.031	
	Voorlichting sociale zaken	7.797	
	Website	163.845	
Totaal 60022200	Publiekscommunicatie	912.590	
Totaal 60023100	Uitkeringen voormalig personeel	373.004	
Totaal 60023200	Wachtgeld voormalige gemeente-artsen	2.714	
Totaal 60050100	Bestuurlijke samenwerking	218.391	
	Algemeen	201.289	
	Communicatie	10.000	
	Rekenkamer	24.000	
	Secretariaat	16.135	
	Werkbudget griffie	1.000	
Totaal 60060100	Duale gemeente	252.424	
	Algemeen	91.484	
	Begroting	37.681	
	Jaarverslag/-rekening	25.681	
Totaal 60061100	Programmabegroting en -verantwoording	154.846	
	Algemeen	30.942	
	Ombudsman	31.529	
Totaal 60061200	Klachtenbehandeling	62.471	
TOTAAL PROGRAMMA 1		5.059.712	

Programma 2

Productnummer	Omschrijving	Uitgaven 2008	Inkomsten 2008
	Algemeen	780.195	3.650
	Lijkbezorging		
	Lijkschouwingen	11.500	
Totaal 60031100	Burgerzaken	791.695	3.650
	Algemeen	171.825	
	Huwelijkse zaken	38.880	
Totaal 60031200	Burgerlijke stand	210.705	
Totaal 60031300	Reisdocumenten en rijbewijzen	6.371	
Totaal 60034100	Verkiezingen		
Totaal 60041100	Bevolkingsregister	17.276	53.276
	Huwelijkse zaken		53.000
	Naturalisatie	4.535	10.635
	Uittreksels		15.150
	Vreemdelingen loket	8.366	9.416
Totaal 60041200	Burgerlijke stand	12.901	88.201
	Identiteitskaarten	13.876	80.176
	Paspoorten	83.976	233.426
	Rijbewijzen	12.000	73.200
Totaal 60041300	Reisdocumenten en rijbewijzen	109.852	386.802
TOTAAL PROGRAMMA 2		1.148.800	531.929

Programma 3

Productnummer	Omschrijving	Uitgaven 2008	Inkomsten 2008
	Algemeen	289.555	
	Nazorg	2.500	
Totaal 61201100	Repressie	292.055	
Totaal 61202100	Rampenbestrijding	121.005	
	Algemeen	283.107	
	Jeugdbrandweer	2.730	
Totaal 61204100	Bedrijfsvoering	285.837	
	Algemeen	96.052	
	Groenekan	7.175	
	Henri dunantplein	5.247	
	Leyensweg	57.712	
	Maartensdijk	7.807	
	Westbroek	6.203	
Totaal 61205100	Brandweercentrales	180.196	
	Algemeen	73.627	47.850
	Gebruiksvergunningen	327.675	5.900
Totaal 61206100	Preventie	401.302	53.750
	Algemeen	850.683	
	Oefening	43.831	
	Opleiding	42.955	
Totaal 61207100	Preparatie	937.469	
Totaal 61208100	Samenwerking en deelneming	200.000	
Totaal 61401100	Integrale veiligheid	458.259	
Totaal 61402100	Politie-aangelegenheden	195.179	
	Algemeen	122.928	6.100
	Dierenbescherming	4.358	
Totaal 61403100	Apv/bijzondere wetten	127.286	6.100
TOTAAL PROGRAMMA 3		3.198.588	59.850

Programma 4

Productnummer	Omschrijving	Uitgaven 2008	Inkomsten 2008
	Algemeen	51.944	507
	Precario	1.111	
Totaal 63101100	Markten en standplaatsen	53.055	507
Totaal 63102100	Overige handel en ambacht	1.275	
Totaal 63110100	Markgelden		20.900
Totaal 65803100	Mediazaken	18.346	
TOTAAL PROGRAMMA 4		72.676	21.407

Programma 5

Productnummer	Omschrijving	Uitgaven 2008	Inkomsten 2008
	Algemeen	318.070	
	Verkeerstellingen	8.600	
Totaal 62111100	Verkeersbeleid	326.670	
Totaal 62111200	Verkeersadviezen	63.456	1.950
	Beheersplan vrijs	442.749	10.058
Totaal 62111300	Verkeersvoorzieningen	442.749	10.058
TOTAAL PROGRAMMA 5		832.875	12.008

Programma 6

Productnummer	Omschrijving	Uitgaven 2008	Inkomsten 2008
Totaal 68101100	Structuurplannen/visies	627.936	198.868
Totaal 68102100	Bestemmingsplannen	507.768	2.550
	Algemeen	1.039.254	512.780
	Algemeen	2.594.422	2.594.422
	Algemeen	2.568.500	2.568.500
	Algemeen	2.761.075	2.761.075
	Exploitatie Emmaplein 22	41.692	41.692
	Exploitatie Emmaplein 3-5-7	62.481	62.481
	Exploitatie Julianalaan 10-12	64.324	64.324
	Exploitatie Julianalaan 1-3	70.000	70.000
	Exploitatie Julianalaan 8-8a	78.202	78.202
	Exploitatie Soestdijkseweg Noord	22.084	22.084
Totaal 68301100	Bouwgrondexploitatie	9.302.034	8.775.560
TOTAAL PROGRAMMA 6		10.437.738	8.976.978

Programma 7

Productnummer	Omschrijving	Uitgaven 2008	Inkomsten 2008
Totaal 63201100	Exploitatie bedrijfsterreinen	52.990	
Totaal 68200100	Woningexploitatie	101.412	60.515
Totaal 68201100	Overige woningbouw	108.908	78.173
	Algemeen	6.349	
	Bouwvergunningen	1.677.586	
	Reclame- en sloopvergunningen		8.300
	Toezicht	40.317	
Totaal 68220100	Bouwvergunningen	1.724.252	8.300
Totaal 68221200	Woonruimte-zaken	50.386	
Totaal 68221300	Woonwagens	167.255	8.969
Totaal 68222100	Overige volkshuisvesting	13.991	
Totaal 68231100	Leges bouwvergunningen		1.055.500
Totaal 68304100	Vastgoedbeheer gemeente-eigendommen (grond)	119.853	134.616
Totaal 68304200	Vastgoedbeheer gemeente-eigendommen (gebouwen)	480.933	493.463
TOTAAL PROGRAMMA 7		2.819.980	1.839.536

Programma 8

Productnummer	Omschrijving	Uitgaven 2008	Inkomsten 2008
Totaal 60021200	Wijkgericht werken	435.638	
	Algemeen	2.812.841	24.008
	Kunstwerken	27.807	
Totaal 62103100	Beheer wegen	2.840.648	24.008
Totaal 62104100	Reinigen openbare ruimte	1.015.663	508.000
Totaal 62105100	Gladheidsbestrijding	156.344	
Totaal 62106100	Openbare verlichting	526.516	
Totaal 65500100	Natuurbescherming	179.504	
Totaal 65601100	Openbaar groen	1.973.216	81.340
Totaal 65601200	Boomverzorging	482.014	27.350
Totaal 65805100	Speelvoorzieningen	407.173	
TOTAAL PROGRAMMA 8		8.016.716	640.698

Programma 9

Productnummer	Omschrijving	Uitgaven 2008	Inkomsten 2008
Totaal 67213100	Inzameling en verwerking huishoudelijk afval	4.162.265	30.000
Totaal 67213200	Inning reinigingsrechten	117.047	
	Algemeen	141.383	
	Algemeen	3.991	
	Algemeen	12.770	
	Energiebeheer	13.041	
	Milieudienst	202.994	
	Projecten duurzame ontwikkeling	13.447	
	Ruimtelijke ordening	12.770	
Totaal 67230100	Milieubeleid	400.396	
	Algemeen	2.394	
	Milieu educatief centrum	23.423	
Totaal 67231100	Natuur- en milieueducatie	25.817	
Totaal 67232100	Vergunningverlening en handhaving	405.524	
	Algemeen	38.273	
	Isv	352.014	352.014
Totaal 67233100	Bodem en water	390.287	352.014
Totaal 67240100	Begraafplaatsen	365.594	
Totaal 67250100	Afvalstoffenheffing		4.249.312
Totaal 67320100	Grafrechten		388.000
TOTAAL PROGRAMMA 9		5.866.930	5.019.326

Programma 10

Productnummer	Omschrijving	Uitgaven 2008	Inkomsten 2008
	Algemeen	3.519.005	12.833
	Riool buitendienst werkzaamheden	135.000	
	Riool inspectie/reiniging	100.000	
	Riool vernieuwing/kleine reparaties	123.626	
	Rioolpompen/installaties/automaten/contracten	130.000	
Totaal 67221100	Rioolbeheer	4.007.631	12.833
Totaal 67221200	Rioolbeheer	123.950	
Totaal 67260100	Rioolheffing		3.546.730
TOTAAL PROGRAMMA 10		4.131.581	3.559.563

Programma 11

Productnummer	Omschrijving	Uitgaven 2008	Inkomsten 2008
Totaal 64201200	Overig openbaar onderwijs	27.440	17.630
	Algemeen	21.036	
	Gymnastieklokalen	4.303	
Totaal 64201300	Gymnastiek openbaar onderwijs	25.339	
	Algemeen	344.173	1.944
	Gymnastieklokalen	18.765	
	Schoollokalen	68.118	
Totaal 64210100	Huisvesting openbaar basisonderwijs	431.056	1.944
Totaal 64220100	Bijzonder basisonderwijs	107.392	
	Algemeen	1.789.027	9.333
	Gymnastieklokalen	18.765	
Totaal 64230100	Huisvesting bijzonder basisonderwijs	1.807.792	9.333
Totaal 64320100	Bijzonder (voorgezet) speciaal onderwijs	19.000	
Totaal 64330100	Huisvesting bijz.(voortgezet) speciaal onderwijs	417.070	552
Totaal 64420100	Bijzonder voortgezet onderwijs	18.526	
Totaal 64430100	Huisvesting bijzonder voortgezet onderwijs	1.203.376	1.650
	Algemeen	85.250	18.741
	Integraal huisvestingsplan	276.500	
	Lvbo	584	
	Studiefinanciering	32	
	Studiefonds	47.587	
Totaal 64800100	Gemeenschappelijke taken van het onderwijs	409.953	18.741
	Algemeen	10.197	
	Eduniek	179.074	
Totaal 64801100	Onderwijsbegeleiding	189.271	
Totaal 64802100	Onderwijsachterstandenbeleid	175.105	116.280
Totaal 64803100	Vervoer van schoolkinderen	457.994	
	Algemeen	137.981	
	Rmc-regeling	7.842	
Totaal 64804100	Leerplicht- en leerlingenadministratie	145.823	
TOTAAL PROGRAMMA 11		5.435.137	166.130

Programma 12

Productnummer	Omschrijving	Uitgaven 2008	Inkomsten 2008
	Algemeen	420.812	
	Ontwikkeling jeugdbeleid	6.875	
	Zorgstructuur 0-19 jarigen	58.081	
Totaal 66302100	Jeugd- en jongerenwerk	485.768	
Totaal 66501100	Kinderopvang	98.756	12.474
Totaal 66502100	Peuterspeelzaalwerk	344.128	
	Kinderopvang nieuwkomers	8.470	
	Kwaliteitscontrole	1.105	
Totaal 66503100	Buitenschoolse opvang	9.575	
Totaal 67151100	Jeugdgezondheidszorg (uniform)	466.615	463.216
Totaal 67160100	Jeugdgezondheidszorg maatwerkdeel	30.665	19.728
TOTAAL PROGRAMMA 12		1.435.507	495.418

Programma 13

Productnummer	Omschrijving	Uitgaven 2008	Inkomsten 2008
Totaal 64820100	Volwasseneneducatie	31.333	
	Algemeen	1.835	
	Bewustwordingsproject	10.792	
	Minderhedenbeleid (w.o. nieuwkomers)	79.455	
Totaal 65113100	Emancipatie	92.082	
Totaal 66201100	Indicatiestelling/zorgloket	247.095	
	Algemeen	54.777	
	Vitras	427.756	
Totaal 66202100	Maatschappelijk werk	482.533	
	Algemeen	6.798	
	Noodopvang dakloze vreemdeling	50.000	
	Regeling inburgering nieuwkomers	30.237	25.699
	St. vluchtelingenwerk	71.254	16.240
Totaal 66210100	Opvang asielzoekers	158.289	41.939
Totaal 66220100	Wmo huishoudelijke zorg	3.510.899	833.326
Totaal 66220200	Wmo subsidies	164.082	
	Algemeen	341.315	
	Vrijwilligerswerk	88.136	
Totaal 66300100	Algemene welzijnstaken	429.451	
	Algemeen	108.585	
	Flankerend ouderenbeleid	30.308	
	Ouderenbond/-sociëteiten	8.001	
	Ouderenraad	2.723	
	Stichting welzijn ouderen	397.942	
Totaal 66301100	Ouderenwerk	547.559	
	Algemeen	200.000	
	Rgshg		
Totaal 66520100	Pilot wmo	200.000	
	Algemeen	742.007	
	Leefvoorzieningen	1.449.909	40.200
	Parkeervoorziening	25.119	3.725
	Rgshg	34.840	32.988
	Woonvoorzieningen	690.786	
Totaal 66520400	Wmo voorziening gehandicapten	2.942.661	76.913
Totaal 67140100	Openbare gezondheidszorg	554.855	
Totaal 69220500	Stelpost welzijnsprogramma	105.381	
TOTAAL PROGRAMMA 13		9.466.220	952.178

Programma 14

Productnummer	Omschrijving	Uitgaven 2008	Inkomsten 2008
Totaal 66100100	Bijstandsverlening	4.812.789	4.778.264
	Algemene bijstand	24.677	
	Bijstand zelfstandige	65.000	78.334
Totaal 66101100	Bijstandsuitkeringen	89.677	78.334
	Algemeen	16.995	
	Overige werkverbanden	52.702	
	Werkvoorzieningsschap zeist e.o.	287.000	
Totaal 66111100	Sociale werkvoorziening	356.697	
Totaal 66113100	Gesubsideerd werk	1.074.387	1.074.387
Totaal 66114100	Regionale sociale dienst	1.905.344	
Totaal 66121100	loaw	65.000	193.755
Totaal 66122100	loaz	36.000	40.324
Totaal 66141100	Bijzondere bijstand	266.981	
	Algemeen	29.164	
	Kwijtschelding hondenbelasting	6.100	
	Kwijtschelding rioolrechten	135.900	135.900
	Kwijtschelding vuilnisrechten	165.000	165.000
	Sociaal fonds	1.596	
	Algemeen	111.399	
Totaal 66142100	Gemeentelijke minimaregelingen	449.159	300.900
TOTAAL PROGRAMMA 14		9.056.034	6.465.964

Programma 15

Productnummer	Omschrijving	Uitgaven 2008	Inkomsten 2008
Totaal 65100100	Openbaar bibliotheekwerk	1.087.017	
	Algemeen	23.794	
	Biltse muziekschool	551.643	
	De werkschuit	206.185	
Totaal 65111100	Muziekonderwijs	781.622	
Totaal 65112100	(overige) kunstzinnige vorming	59.062	
	Algemeen	61.781	
	Culturele evenementen	12.329	
	Kunstbezit	11.288	
	Stimulering cultuurparticipatie	15.480	
Totaal 65401100	Kunstbevordering en -beoefening	100.878	
	Algemeen	182.444	980
	Monumentendag	2.500	
	Monumentenraad	5.000	
Totaal 65411100	Beheer gemeentelijke monumenten	189.944	980
	Algemeen	- 3.898	
	Volksfeesten en herdenkingen	14.486	
	Volkstuinen	105	29.274
Totaal 65602100	Recreatievoorzieningen (betaald)	10.693	29.274
Totaal 65603100	Recreatievoorzieningen (gratis)	88.002	11.900
Totaal 65604000	Kinderboerderijen	76.802	
Totaal 65801100	Dorpshuizen westbroek en hollandsche rading	149.097	
Totaal 65801200	De vierstee	575.221	272.277
Totaal 65801300	De groene daan	66.234	22.500
Totaal 65801400	H.f. witte centrum	64.362	
Totaal 65804100	Recreatieve verenigingen	9.708	
	Algemeen	443.662	
	Sociaal cultureel werk	7.006	
Totaal 66303100	(overig) club- en buurtwerk	450.668	
TOTAAL PROGRAMMA 15		3.709.310	336.931

Programma 16

Productnummer	Omschrijving	Uitgaven 2008	Inkomsten 2008
Totaal 65301100	Zwembaden	1.582.009	556.607
	Algemeen	8.339	
	Sportvelden	203.489	128.917
	Tennisbanen	73.261	40.714
Totaal 65302100	Sportterreinen	285.089	169.631
	Algemeen	50.095	
	Sportacc. werkplaats kindergemeenschap	423.112	
	Sporthal De Bilt	199.383	192.638
	Sporthal de kwinkelier	172.093	170.174
Totaal 65302200	Sportaccommodaties	844.683	362.812
Totaal 65302300	Ijsbaan	4.823	
	Algemeen	148.787	51.000
	Bzc	116.675	
	Cara-patienten astma-fonds De Bilt	604	
	Gymnastieklokalen	18.766	37.975
	Harriet freesercentrum	6.486	
	Hart in beweging	1.318	
	Jeugdsportsubsidie	42.931	
	Regionaliseringsproject gehandicaptensport	3.998	
	Schc	18.678	
	Schoolsportdagen	2.257	2.256
	Sportclub gehandicapt en Gooi- en Eemland	76	
	Sportstichting samen verder	4.699	
	Stichting gewoon sport	80.000	
	Zwemvereniging visueel gehandicapt en	152	
Totaal 65303100	Bevordering sportdeelname	445.427	91.231
Totaal 65304100	Passieve sportbeoefening	469	
Totaal 65315100	Groene sportvelden	669.997	
TOTAAL PROGRAMMA 16		3.832.497	1.180.281

Algemene dekkingsmiddelen

Productnummer	Omschrijving	Uitgaven 2008	Inkomsten 2008
Totaal 63300100	Nutsbedrijven	27.946	120.000
Totaal 69130100	Overige financiële middelen (o.a. dividend)	389.405	1.083.504
Totaal 69140200	Bespaarde rente		2.522.000
Totaal 69210100	Algemene uitkering	14.527	29.745.550
Totaal 69220100	Onvoorzien algemeen	205.000	
Totaal 69220200	Stelpost btw reiniging en riolering	7.516	980.215
Totaal 69220300	Stelpost obo-ombuiging: inkoop		
Totaal 69220600	Vervangingsbudget	156.690	
Totaal 69220700	Bovenformatieven detachering en frictiebudget	- 19.446	
Totaal 69220800	Stelpost gebouwenbeheer	17.757	
Totaal 69221200	Stelpost concretisering bezuinigingen	- 500.000	
Totaal 69300100	Uitvoering woz	382.699	185.000
Totaal 69310100	Ozb gebruikers		959.000
Totaal 69320100	Ozb eigenaren		7.287.000
Totaal 69370100	Hondenbelasting		193.000
Totaal 69390100	Precariobelastingen		5.100
Totaal 69400100	Heffing en invordering belastingen	186.534	
Totaal 69400200	Dwanginvordering	92.422	9.000
Totaal 69600100	Saldo van kostenplaats kapitaallasten		753.844
Totaal 69600200	Saldo van overige kostenplaatsen	56.494	
	Vrije reserve		200.000
Totaal 69801000	Algemene reserves		200.000
	Egalisatiereserve riolering		572.018
Totaal 69802000	Egalisatiereserves		572.018
	Reserve meerjarig preventief onderhoud gymlokalen	22.603	4.303
	Reserve onderwijshuisvesting	300.000	414.510
	Reserve onderwijsleerpakket gymlokalen	2.245	
Totaal 69803000	Bestemmingsreserves onderwijs	324.848	418.813
	Algemeen		122.000
	Reserve afrondende nieuwbouw gemeentehuis		67.616
	Reserve bovenwijkse voorzieningen		22.060
	Reserve invoering btw-compensatiefonds		300.000
	Reserve kunsteducatie		2.343
	Reserve kunstvoorwerpen	7.014	
	Reserve milieutaken		81.350
	Reserve ombuigingsoperatie		200.000
Totaal 69804000	Overige bestemmingsreserves	7.014	795.369
TOTAAL PROGRAMMA ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN		1.349.406	45.829.413

BIJLAGE 6 GEHANTEERDE BEGRIPPEN

Autonome ontwikkelingen

Veranderingen waarbij sturing niet mogelijk is als gevolg van externe ontwikkelingen die buiten de invloedssfeer van de gemeente liggen (bijvoorbeeld prijsstijgingen).

Balans

Onderdeel van de jaarrekening. De balans geeft een overzicht van de bezittingen (activa) en vreemd en eigen vermogen (passiva).

Baten en lastenstelsel

Een systeem van baten en lasten houdt in dat alle ontvangsten en uitgaven worden toegerekend aan het begrotingsjaar waarop zij *betrekking* hebben. (Dit in tegenstelling tot het kasstelsel waarin ontvangsten en uitgaven drukken op het jaar waarin ze zijn *betaald*.)

Bedrijfsvoering

De beheersing van, het toezicht op en de verantwoording over de bedrijfsprocessen in de organisatie op basis van een bedrijfsvoeringsfilosofie. In De Bilt is die: integraal management. Onderdelen: personeel, informatisering, automatisering, communicatie, organisatie, financieel beheer en huisvesting.

Begroting

Een begroting geeft aan welke beleidsvoornemens de gemeente heeft, hoeveel middelen daarmee zijn gemoeid en uit welke bronnen die middelen afkomstig zijn. Het BBV onderscheidt een beleidsbegroting en de financiële begroting.

Beheerstoelichting

Een gedetailleerde cijfermatige uitwerking van het begrotingsjaar zoals dat is opgenomen in de productbegroting. Bestemd voor het college van B en W en het ambtelijk apparaat.

Beleidsbegroting

De beleidsbegroting gaat vooral in op de (doelstellingen van de) programma's en via de zogenoemde paragrafen op belangrijke onderdelen van het beheer. De beleidsbegroting bestaat uit het programmaplan en de paragrafen.

Besluit

Het (Koninklijk) Besluit begroten en verantwoorden provincies en gemeenten (BBV) bevat voorschriften voor de inrichting van de begroting en de jaarrekening en het jaarverslag en geldt vanaf de begroting 2004.

Bestaand beleid

Beleid waarover reeds besluitvorming heeft plaatsgevonden. Ook wel genoemd aanvaard beleid, ongewijzigd beleid.

Categoriale indeling

Een categoriale indeling is een indeling van baten en lasten naar kostensoorten zoals salarissen, rente en belastingen.

Collegeprogramma

Het college geeft in een collegeprogramma de inhoudelijke invulling van belangrijke onderwerpen die in de zittingsperiode tot uitvoering moeten komen. Het gaat als regel om onderwerpen die naar het oordeel van de collegepartijen politiek relevant zijn.

Dekkingsmiddelen

Financiële middelen waarmee het voorgestelde beleid financieel kan worden gedekt.

Dualisme

Een dualistisch stelsel kenmerkt zich doordat de posities en bevoegdheden ontvlecht zijn. De raad richt zich primair op de kaderstellende en controlerende functie, het college op de uitvoerende functie.

Financiële begroting

De financiële begroting gaat vooral in op de budgettaire aspecten en op de financiële gevolgen van de beleidsbegroting. De financiële begroting bestaat uit het overzicht van de baten en lasten en de uiteenzetting van de financiële positie.

Financiële positie

Onderdeel van de financiële begroting, tevens de tegenhanger van de balans. De financiële positie van een gemeente geeft een beeld van ontwikkelingen ten opzichte van de vorige begroting in meerjarig perspectief.

Functie (functionele indeling)

Een functie is een eenheid waarin de begroting en jaarstukken worden onderverdeeld volgens het BBV. Dit besluit definieert 85 functies. Het BBV laat de indeling van de begroting vrij, maar stelt verplicht dat de begroting in een apart 'document' wordt geconverteerd naar functies. Dit document wordt naar de toezichthouder en het CBS gezonden.

Jaarrekening

De jaarrekening is de tegenhanger van de financiële begroting; de jaarrekening gaat in op de realisaties van het afgelopen jaar. De jaarrekening is een onderdeel van de jaarstukken en bestaat uit de programmarekening en toelichting en de balans en toelichting.

Jaarverslag

Het jaarverslag is de tegenhanger van de beleidsbegroting en gaat met name in op de uitkomsten van de programma's over het afgelopen begrotingsjaar. Het jaarverslag is een onderdeel van de jaarstukken en bestaat uit de programmaverantwoording en de paragrafen.

Nieuw beleid

Voorgesteld beleid waartoe nog besloten moet worden. Hieronder valt ook de uitbreiding van bestaand beleid. Kenmerk: sturing is nog mogelijk.

Operationele doelstelling

Een subdoelstelling van een programma dat een concreet maatschappelijk effect SMART formuleert.

Paragrafen

Een paragraaf geeft een dwarsdoorsnede van de begroting op bepaalde aspecten. Het gaat dan om de beleidslijnen van beheersmatige aspecten die kaderstellend zijn, financieel, politiek of anderszins. De paragrafen zijn onderdeel van zowel de beleidsbegroting als het jaarverslag.

Product

Een of meerdere samenhangende activiteiten die tot een (concreet) resultaat leiden, ook wel sectorproduct.

Productenraming

Begroting op productenniveau. Bevat informatie over het begrotingsjaar, de drie daarop volgende jaren en de twee voorafgaande jaren. Deze begroting is (in eerste instantie) bestemd voor het college en heeft met name een beheersfunctie.

Productenrealisatie

Een productenrealisatie is de tegenhanger van de productenraming en wordt na afloop van het begrotingsjaar opgesteld.

Programma

Een samenhangende verzameling van producten gericht op het bereiken van bepaalde maatschappelijke effecten, de operationele doelstellingen. Hiermee stelt de raad de kaders voor het college.

Programmabegroting

Bestaat uit de beleidsbegroting en de financiële begroting (zie ook: *beleidsbegroting* en *financiële begroting*).

Programmaplan

Het programmaplan bevat de programma's en het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen.

Programmarekening

Bestaat uit het jaarverslag en de jaarrekening (zie ook: *jaarverslag* en *jaarrekening*).

SMART

Een SMART doelstelling is: Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden.

Strategische doelstelling

Het eindresultaat, het beoogde maatschappelijke effect, bij de uitvoering van een programma.

Treasuryfunctie

Omvat alle activiteiten die zich richten op het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is het geheel van geldmiddelen (zoals de algemene reserve) waaruit tegenvallers eventueel bekostigd kunnen worden, zonder dat de begroting en het beleid (direct) aangepast behoeven te worden.

BIJLAGE 7 GEBRUIKTE AFKORTINGEN

AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten
BNG	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten
BOS	Buurthuis, Onderwijs en Sport
BRU	Bestuur Regio Utrecht
BTW	Belasting op de Toegevoegde Waarde
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CBO	Commissie Beleidsanalyse en -Ombuiging
EMU	Economische Monetaire Unie
FIDO	Wet financiering decentrale overheden
FIKANO	Financiële Kadernota
GRP	Gemeentelijk Riolerings Plan
Ha	Hectare
IBOR	Integraal Beheer Openbare Ruimte
IHP	Integraal Huisvestingsplan
ISV	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
JOP	Jongerenontmoetingsplek
MOP	Meerjaren onderhoudsplan
OBO	Ombuigings Operatie
OZB	Onroerende Zaak Belasting
P&C	Planning en control
PPS	Publiek Private Samenwerking
RAW	Stichting Rationalisatie en Automatisering Grond, Water en Wegenbouw
RO	Ruimtelijke Ordening
RSD	Regionale Sociale Dienst
RSP	Regionaal Structuurplan
SMART	Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden.
SSW	Woningbouwstichting SSW
SWZ	Sociale Werkvoorziening Zeist
VCP	Verkeers Circulatie Plan
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
WCPV	Wet collectieve preventie volksgezondheid
WGR	Wet Gemeenschappelijke Regelingen
WGR+	Wetsontwerp Gemeenschappelijke Regelingen + kaderwet
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WOZ	Wet op de Onroerend Zaakbelasting
WRO	Wet op de Ruimtelijke Ordening
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
WVG	Wet Voorzieningen Gehandicapten
WWB	Wet Werk en Bijstand

Colofon

Een publicatie van de gemeente De Bilt, oktober 2007

Fotografie: Ronald Huijssen, Wim Smeets

Ontwerp: ConefreyKoedam, coko.nl

Drukwerk: De Resolutie

Gemeente De Bilt
Soestdijkseweg-Zuid 173
3721 AB Bilthoven
T (030) 228 94 11
F (030) 228 94 57
info@debilt.nl
www.debilt.nl

